

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Eğitimi Araştırma ve Geliştirme Dairesi Başkanlığı

İLKÖĞRETİM OKULLARINDA TEMİZLİK VE HİJYEN

ANKARA
ARALIK, 2010

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI	000
KAYNAK KİTAPLAR DİZİSİ	000

Tüm hakları saklıdır. İçerikle ilgili alıntılar, kaynak gösterilerek kullanılabilir.
Kitap, çoğaltma araçları, optik araçlar vb. yöntemlerle çoğaltılamaz.

Araştırmacı : Ali ARDIÇ

Grafik Düzenleme : Hüseyin MUTLUCAN
Kapak : Hüseyin MUTLUCAN
Redakte : İhsan UÇ

ISBN:

T.C. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Eğitimi Araştırma ve Geliştirme Dairesi Başkanlığı
GMK Bulvarı No: 109 (06570) Maltepe-ANKARA
Tel: 0 312 230 36 44-230 39 26-231 69 60 Faks: 0 312 231 62 05
e-posta: earged@meb.gov.tr İnternet adresi: www.meb.gov.tr

“En mühim ve feyizli vazifelerimiz millî eğitim işleridir. Millî eğitim işlerinde mutlaka muzaffer olmak lazımdır. Bir milletin hakikî kurtuluşu ancak bu suretle olur. Eğitimidir ki bir milleti ya özgür, bağımsız, şanlı ve yüce bir toplum halinde yaşatır ya da onu köleliğe ve yoksulluğa iter.”

Mustafa Kemal ATATÜRK

SUNUŞ

Nüfusumuzun yaklaşık %15'ini oluşturan ilköğretim çağı öğrencileri, yaklaşık 17 yıllık öğretim hayatının 8 yılını bu okullarda geçirmektedirler. Öğrencilerin eğitimlerini sağlıklı bir şekilde sürdürebilmeleri için okulların temizlik ve hijyene gereken titizliği göstermesi gerekmektedir. Bu, öğrencilerin başarısı ve gelişimi açısından önem arz etmektedir. Günlük yaşamda insanların büyük kısmı temizlik ve hijyeni aynı anlamda kullanmakta ve algılamaktadır. Her iki ifade, aynı şey olmamakla birlikte birbirini tamamlayan kavramlardır. Temizlik, temiz olma durumu, temiz tutma durumu olarak tanımlanmaktadır. Hijyen, sağlığa zarar verecek ortamlardan korunmak için yapılacak uygulamalar ve alınacak temizlik önlemlerinin tümüdür. Hijyen, temizliğin daha kapsamlı, daha gelişmiş durumu, kısaca şemsiyesidir.

Toplum sağlığını korumak ve geliştirmek, yaşam kalitesini yükseltmek, temizlik ve hijyen konusunda yeterli eğitim almış sağlıklı nesiller yetiştirmek, kamu kurum ve kuruluşlarının asli görevleri arasındadır. Anne, baba veya öğretmenler tarafından çocuk yaşlarda bizzat öğretilen temizlik uygulamalarının daha sonra çocukların kendisi tarafından yapılması gerekmektedir. Bu alışkanlıkların doğru şekilde verilmesi, kişinin ileriki yıllarda sağlığını doğrudan etkileyecektir. Bu alışkanlıkların doğru şekilde kazanılması için örgün eğitimin önemi inkâr edilemez.

Millî Eğitim Bakanlığının araştırma ve geliştirme birimi olan Eğitimi Araştırma ve Geliştirme Dairesi Başkanlığının (EARGED) görevleri arasında, MEB'in ihtiyaç duyduğu konularda araştırma yapmak da yer almaktadır. Başkanlığımızca, İlköğretim Genel Müdürlüğünün isteği doğrultusunda "İlköğretim Okullarında Temizlik ve Hijyen" araştırması yapılmıştır. Araştırmayla ülkemizde ilköğretim okullarının temizlik ve hijyen açısından yeterliliği öğrenci, yönetici, öğretmen ve veli görüşlerine dayalı olarak değerlendirilmiştir. Böylece ilköğretim okullarının temizlik ve hijyen profili çıkarılmıştır.

Söz konusu araştırmanın Bakanlığımız ilgili birimlerince değerlendirileceğine inanıyoruz. Araştırmada verilerinin sağlanmasında değerli katkılarından dolayı tüm Bakanlık birimlerine, anketlerin uygulanmasında özveride bulunan il millî eğitim müdürlüklerine, bu çalışmayı yapan Araştırma Şubesi personeline **Ali ARDIÇ'a**, araştırma şubesi müdür vekili **Dr. Semra TİCAN BAŞARAN'a**, redakte için **İhsan UÇ'a**, grafik-düzenleme ve kapak çalışmaları için **Hüseyin MUTLUCAN'a** teşekkür ediyorum.

Murat YALÇIN
Daire Başkanı

ÖZET

İLKÖĞRETİM OKULLARINDA TEMİZLİK VE HİJYEN

Bu araştırma ile Millî Eğitim Bakanlığına bağlı ilköğretim okullarının temizlik ve hijyen açısından yeterliliğinin öğrenci, yönetici, öğretmen ve veli görüşlerine dayalı olarak ortaya konulması, elde edilen görüşler doğrultusunda çözüm önerilerinin sunulmasını amaçlanmıştır.

Araştırmanın evrenini 2009-2010 öğretim yılında Millî Eğitim Bakanlığına bağlı 81 ilin ilköğretim okullarındaki; yönetici, öğretmen, öğrenci ve bu öğrencilerin velileri oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise 7 coğrafi bölgeye ait 21 ilden seçilen 1148 öğrenci, 448 veli, 413 okul yöneticisi ve 421 öğretmen oluşturmuştur.

Araştırmada veri toplama aracı olarak anket formu kullanılmıştır. Araştırmanın genel amacı ve alt amaçları esas alınarak geliştirilen anket formu, yönetici, öğretmen, öğrenci ve veli görüşlerini yansıtabilecek şekilde tasarlanmıştır. İl millî eğitim müdürlükleri kanalıyla, örnekleme alınan okullardaki yönetici, öğretmen, öğrenci ve velilere uygulanmıştır.

İllerden geri dönen anketler geçerlilik yönünden incelenecek boş bırakılan, yönergeye uygun cevaplandırılmayan anketler değerlendirme kapsamı dışında bırakılmıştır. Buna göre, öğrenci anketlerinin tamamı dönmüş, 15'i geçersiz; veli anketlerinin 446'sı dönmüş 6'sı geçersiz; yönetici anketlerinin 393'ü dönmüş 20'si geçersiz sayılmıştır. Öğretmen anketlerinin 422'si dönmüş ve tamamı geçerli kabul edilmiş ve değerlendirmeye alınmıştır. Geçerli kabul edilen anketler, bilgisayar ortamında "SPSS (Statistical package program for social sciences) 13,0 for Windows" istatistik programı kullanılarak analiz edilmiş, araştırmanın amaçları doğrultusunda tablolaştırılıp yorumlanarak araştırma raporuna dönüştürülmüştür.

Analizler sonucunda okulların temizlik malzemesi ihtiyaçlarının büyük bölümü (%89,9) okul aile birliği tarafından karşılanmaktadır. Bunun da ihtiyacı karşılamada yeterli olmadığı görülmektedir. Bulgulara göre yöneticilerin %41,5'inin temizlik malzemelerinin okulun ihtiyacı karşıladığını, %53,1'inin ise kısmen karşıladığını belirtmesi, mevcut kaynakların yeterli olmadığını göstermektedir. Bu durum, okulların temizlik malzemesi ve temizlik elemanı ihtiyacının karşılanmasında başka yeni kaynakların bulunmasının gerekliliğini ortaya çıkarmaktadır.

1. Bunun için, okulların temizlik elemanı ve malzemesi ihtiyaçlarında kullanılmak üzere aşağıda belirtilen birimlerden bir veya birkaçından aktarılacak kaynakla ilgili yasal düzenleme yapılmalıdır. Bunlar:

Genel bütçe veya Millî Eğitim Bakanlığı bütçesi

İl özel idareleri bütçesi

Belediye gelirleri (emlak, tabela, işgaliye vb.)

Trafik cezaları, elektrik, gaz, su gelirleri

2. Bulgulara göre okulların tuvalet sayılarının yeterli olmadığı bütün gruplarca ifade edilmiştir. Okullarda, öğrenci sayısı azaltılarak yada tuvalet sayıları artırılarak bu sorun giderilmelidir.

3. Bulgulara göre kantinin, temizliği, çalışanların kıyafet temizliği, kullanılan araç/gereçlerin hijyeni, havalandırmanın yeterliliği grupların yarısı tarafından yeterli görülürken, kısmen yeterli bulanların sayısı da küçümsenmeyecek orandadır. Bu nedenle, deneticilerin yeni kriterlerle denetim yapmaları sağlanmalıdır.

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
SUNUŞ	iv
ÖZET	v
İÇİNDEKİLER.....	vi
TABLolar LİSTESİ	viii

BİRİNCİ BÖLÜM

1.1. Problem	1
1.1.1. Temizlik	1
1.1.2. Hijyen.....	1
1.1.3. Tarihçesi.....	2
1.1.4. Beyaz Bayrak Projesi Nedir?	4
1.1.5. Okul Kantinleri ve Hijyen.....	6
1.2. Araştırmanın Amacı	8
1.3. Araştırmanın Önemi.....	9
1.4. Tanımlar	10

İKİNCİ BÖLÜM

2.1. İlgili Araştırmalar.....	11
-------------------------------	----

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM YÖNTEM

3.1. Araştırmanın Modeli	13
3.2. Evren Ve Örneklem.....	13
3.2.1. Evren	13
3.3. Veri Toplama Aracı.....	20
3.4. Verilerin Analizi.....	21
3.5. Sınırlılıklar	21

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM BULGULAR ve YORUMLAR

4.1. Gruplarla İlgili Kişisel Bulgular.....	23
4.2. Okulun Bulunduğu Yer Ve Özellikleri İlgili Bilgileri	26
4.3. Okul Çevresinin Temizlik, Hijyen Durumu Ve Temizliğin Yeterliliği	33
4.4. Okul İçinin Temizlik Ve Hijyen Durumu	36
4.4.1. Koridorların Temizlik ve Hijyen Durumu	36
4.4.2. Sınıfların Temizlik ve Hijyen Durumu	43
4.4.3. Öğretmenler Odasının Temizlik ve Hijyen Durumu.....	51
4.4.4. Kütüphanenin Temizlik ve Hijyen Durumu.....	54
4.4.5. Laboratuvarın Temizlik ve Hijyen Durumu.....	56
4.4.6. Okulun Spor Salonunun Temizlik ve Hijyen Durumu.....	58
4.4.7. Revirin Temizlik ve Hijyen Durumu	64
4.4.8. İlk Yardım Dolabının Temizlik ve Hijyen Durumu.....	66
4.4.9. Tuvaletlerin Temizlik ve Hijyen Durumu	68
4.4.10. Okullardaki Kantinlerin Temizlik ve Hijyen Durumu	81
4.4.11. Temizlik Araç-Gereçleri ve Yeterliliği	85

BEŞİNCİ BÖLÜM

5.1. Sonuç ve Öneriler.....	87
5.2. Sonuçlar	87
5.2.1. Yönetici, Öğretmen, Öğrenci ve Velilerle İlgili Kişisel Sonuçlar	87
5.2.2. Okulun Bulunduğu Yer ve Özellikleriyle İlgili Sonuçlar	88
5.2.3. Okul Çevresinin Temizlik, Hijyen Durumu ve Temizliğin Yeterlilik Düzeyine İlişkin Sonuçlar	89
5.2.4. Okul İçinin Temizlik, Hijyen Durumu ve Temizliğin Yeterlilik Düzeyine İlişkin Sonuçlar	89
5.2.4.1. Koridorların Temizlik, Hijyen Durumu ve Temizliğin Yeterlilik Düzeyine İlişkin Sonuçlar.....	90
5.2.4.2. Sınıfların Temizlik, Hijyen Durumu ve Temizliğin Yeterlilik Düzeyine İlişkin Sonuçlar	90
5.2.4.3. Öğretmenler Odasının Temizlik, Hijyen Durumu ve Temizliğin Yeterlilik Düzeyine İlişkin Sonuçlar	92
5.2.4.4. Kütüphanenin Temizlik, Hijyen Durumu ve Temizliğin Yeterlilik Düzeyine İlişkin Sonuçlar.....	92
5.2.4.5. Laboratuvarın Temizlik, Hijyen Durumu ve Temizliğin Yeterlilik Düzeyine İlişkin Sonuçlar.....	93
5.2.4.6. Okulun Spor Salonunun Temizlik, Hijyen Durumu ve Temizliğin Yeterlilik Düzeyine İlişkin Sonuçlar	93
5.2.4.7. Revirin Temizlik, Hijyen Durumu ve Temizliğin Yeterlilik Düzeyine İlişkin Sonuçlar	94
5.2.4.8. İlk Yardım Dolabının Temizlik, Hijyen Durumu ve Temizliğin Yeterlilik Düzeyine İlişkin Sonuçlar	94
5.2.4.9. Okul Tuvaletlerinin Temizlik, Hijyen Durumu ve Temizliğin Yeterlilik Düzeyine İlişkin Sonuçlar.....	94
5.2.4.10. Okul Kantinlerinin Temizlik ve Hijyen Durumu	96
5.2.4.11. Personel, Temizlik, Araç- Gereçleri ve Yeterliliğine İlişkin Sonuçlar	97
5.3. Öneriler	98
KAYNAKÇA	99
EKLER	100
Ek-1 Öğrenci Anketi.....	101
Ek-2 Veli Anketi.....	115
Ek-3 Okul Yöneticisi Anketi	126
Ek-4 Öğretmen Anketi.....	141
Ek-5 Anket Uygulama Yönergesi.....	155

TABLOLAR LİSTESİ

TABLO NO	TABLO ADI	SAYFA
Tablo 3.2.1.	İlköğretim Okullarında Okuyan Öğrenci, Bunların Velisi; Bu Okullarda Görevli Yönetici ve Öğretmen Sayıları	14
Tablo 3.2.2.	Anket Uygulanacak İllerin Evren Tablosu.....	15
Tablo 3.2.3.	Anket Uygulanacak İllerin Örneklem Tablosu	16
Tablo 3.2.4.	Örnekleme Alınan Okul Sayıları ve Bu Okullarda Uygulanacak Anket Sayıları	17
Tablo 4.1.1.	Grupların Cinsiyetlere Göre Dağılımı.....	23
Tablo 4.1.2.	Yöneticilerin Okuldaki Görevi.....	23
Tablo 4.1.3.	Yöneticilerin Yöneticilikteki Kıdemleri	24
Tablo 4.1.4.	Yönetici ve Öğretmenlerin Öğretmenlikteki Kıdemi.....	24
Tablo 4.1.5.	Öğretmenlerin Branşına Göre Dağılımı	25
Tablo 4.1.6.	Velilerin Öğrenim Durumuna Göre Dağılımı	25
Tablo 4.1.7.	Velilerin Çocuğunun Okulunu Ziyaret Etme Sıklığı	26
Tablo 4.2.1.	Okulun Bulunduğu İl	27
Tablo 4.2.2.	Okulun Bulunduğu Yerleşim Yeri	28
Tablo 4.2.3.	Okulun Öğretim Türü	28
Tablo 4.2.4.	Okulun Temizlik Elemanı İstihdam Durumu.....	29
Tablo 4.2.5.	Okulun Temizlik Malzemesinin Sağlandığı Kaynaklar	29
Tablo 4.2.6.	Temizlik Malzemelerinin Okul İhtiyacını Karşılama Durumu	30
Tablo 4.2.7.	Okulda Kullanılan Su Kaynağı	30
Tablo 4.2.8.	Su Deposunun Temizliği.....	31
Tablo 4.2.10.	Okullarda Kapalı Çöp Toplama Alanının Bulunması	31
Tablo 4.2.11.	Okul Tuvaletlerinde El Temizliğinde Kullanılan Maddeler	32
Tablo 4.2.12.	Okullarda Haşere İle Mücadele Yapılması	32
Tablo 4.3.1.a.	Okul Bahçesinin Temizlenme Sıklığı	33
Tablo 4.3.1.b.	Okul Bahçesinin Temizliğinin Yeterliliği	33
Tablo 4.3.2.	Okul Bahçesinde Çöp Kovası/Kapaklı Varil Bulunması	34
Tablo 4.3.3.	Okul Çevresinde Çöp ve Atık Yığınları Bulunması	34
Tablo 4.3.4.	Okul Çevresinde Seyyar Yiyecek/İçecek Satıcılarının Bulunması Sıklığı	35
Tablo 4.3.5.	Okul Çevresindeki Seyyar Yiyecek/İçecek Satıcılarına Karşı Önlem Alınması	35
Tablo 4.4.1.1.a.	Koridorların Temizlenme Sıklığı.....	36
Tablo 4.4.1.1.b.	Koridorların Temizliğinin Yeterliliği.....	37
Tablo 4.4.1.2.	Koridorlarda Çöp Kovasının Bulunması	37
Tablo 4.4.1.3.a.	Koridorların Paspaslanması Sıklığı.....	38
Tablo 4.4.1.3.b.	Yapılan Paspasın Yeterliliği.....	38
Tablo 4.4.1.4.a.	Koridorların Çamaşır Suyu ile Dezenfekte Sıklığı	39
Tablo 4.4.1.4.b.	Koridorlarda Yapılan Dezenfektinin Yeterliliği.....	39
Tablo 4.4.1.5.a.	Koridorların Havalandırılma Sıklığı	40
Tablo 4.4.1.5.b.	Koridorlarda Yapılan Havalandırmanın Yeterliliği	40
Tablo 4.4.1.6.a.	Merdiven Korkuluklarının Tozunun Alınması Sıklığı.....	41
Tablo 4.4.1.6.b.	Merdiven Korkuluklarının Tozunun Alınmasının Yeterliliği	41
Tablo 4.4.1.7.a.	Merdiven Korkuluklarının Çamaşır Suyu ile Dezenfekte Sıklığı	42
Tablo 4.4.1.7.b.	Merdiven Korkuluklarının Dezenfektisinin Yeterliliği	42
Tablo 4.4.2.1.a.	Sınıfların Temizlenme Sıklığı.....	43
Tablo 4.4.2.1.b.	Sınıfların Temizliğinin Yeterliliği	43
Tablo 4.4.2.2.a.	Sınıfların Havalandırılma Sıklığı	44
Tablo 4.4.2.2.b.	Sınıflarda Yapılan Havalandırmanın Yeterliliği	44

Tablo 4.4.2.3.	Sınıflarda Çöp Kovasının Bulunması	45
Tablo 4.4.2.4.a.	Sınıflarda Yerlerin Çamaşır Suyu ile Dezenfeksiyonu Sıklığı.....	45
Tablo 4.4.2.4.b.	Sınıflarda Yerlerin Dezenfeksiyonunun Yeterliliği	46
Tablo 4.4.2.5.a.	Sınıflarda Pencere Temizliği Sıklığı.....	46
Tablo 4.4.2.5.b.	Sınıflardaki Pencere Temizliğinin Yeterliliği	47
Tablo 4.4.2.6.a.	Sınıflarda Lamba Temizliği Sıklığı.....	47
Tablo 4.4.2.6.b.	Sınıflardaki Lamba Temizliğinin Yeterliliği.....	48
Tablo 4.4.2.7.a.	Sınıfların Kapı Kollarının Dezenfeksiyonu Sıklığı.....	48
Tablo 4.4.2.7.b.	Sınıfların Kapı Kollarının Dezenfeksiyonunun Yeterliliği	49
Tablo 4.4.2.8.a.	Sıraların Tozunun Alınması Sıklığı	49
Tablo 4.4.2.8.b.	Sıraların Tozunun Alınması Yeterliliği.....	50
Tablo 4.4.2.9.a.	Sıraların Üzerinin Çamaşır Suyu İle Dezenfeksiyonu Sıklığı.....	50
Tablo 4.4.2.9.b.	Sıraların Üzerinin Dezenfeksiyonunun Yeterliliği.....	51
Tablo 4.4.3.1.a.	Öğretmenler Odasının Temizlenme Sıklığı	51
Tablo 4.4.3.1.b.	Öğretmenler Odasının Temizliğinin Yeterliliği.....	52
Tablo 4.4.3.2.	Öğretmenler Odasının Her Teneffüsten Sonra Havalandırılması	52
Tablo 4.4.3.3.	Öğretmenler Odasında Çöp Kovasının Bulunması	53
Tablo 4.4.3.4.a.	Öğretmenler Odasında Yerlerin Çamaşır Suyu ile Dezenfekte Edilmesi Sıklığı..	53
Tablo 4.4.3.4.b.	Öğretmenler Odasında Yerlerin Dezenfeksiyonunun Yeterliliği.....	54
Tablo 4.4.4.1.	Okulda Kütüphanenin Bulunup Bulunmadığı	54
Tablo 4.4.4.2.a.	Kütüphanenin Temizlenme Sıklığı	55
Tablo 4.4.4.2.b.	Kütüphanenin Temizliğinin Yeterliliği.....	55
Tablo 4.4.4.3.	Kütüphanede Çöp Kovasının Bulunup Bulunmadığı.....	56
Tablo 4.4.4.4.	Kütüphanede Kullanılan Araç- Gereçlerin Hijyen Durumu	56
Tablo 4.4.5.1.a.	Okulda Laboratuvarın Temizlenme Sıklığı.....	57
Tablo 4.4.5.1.b.	Laboratuvarlarının Temizliğinin Yeterliliği.....	57
Tablo 4.4.5.2.	Laboratuvarda Çöp Kovasının Bulunup Bulunmadığı.....	58
Tablo 4.4.5.3.	Laboratuvarda Kullanılan Araç-Gereçlerin Hijyen Durumu	58
Tablo 4.4.6.1.	Okulda Spor Salonunun Bulunup Bulunmadığı.....	59
Tablo 4.4.6.2.a.	Spor Salonunun Temizlenme Sıklığı	59
Tablo 4.4.6.2.b.	Spor Salonunun Temizliğinin Yeterliliği.....	60
Tablo 4.4.6.3.	Spor Salonunda Çöp Kovasının Bulunup Bulunmadığı.....	60
Tablo 4.4.6.4.a.	Spor Salonunun Paspaslanma Sıklığı.....	61
Tablo 4.4.6.4.b.	Spor Salonunun Paspaslanmasının Yeterliliği	61
Tablo 4.4.6.5.a.	Spor Salonunun Havalandırılma Sıklığı	62
Tablo 4.4.6.5.b.	Spor Salonunun Havalandırılmasının Yeterliliği	62
Tablo 4.4.6.6.a.	Spor Salonunda Yerlerin Çamaşır Suyu ile Dezenfekte Sıklığı.....	63
Tablo 4.4.6.6.b.	Spor Salonunda Yerlerin Dezenfeksiyonunun Yeterliliği.....	63
Tablo 4.4.7.1.	Okulda Revirin Bulunup Bulunmadığı	64
Tablo 4.4.7.2.	Revirde Çöp Kovasının Bulunup Bulunmadığı	64
Tablo 4.4.7.3.a.	Revirin Temizlenme Sıklığı.....	65
Tablo 4.4.7.3.b.	Revirin Temizliğinin Yeterliliği.....	65
Tablo 4.4.7.4.	Revirde Kullanılan Araç- Gereçlerin Hijyeni	66
Tablo 4.4.8.1.	Okulda İlk Yardım Dolabının Bulunup Bulunmadığı.....	66
Tablo 4.4.8.2.a.	İlk Yardım Dolabının Temizlenme Sıklığı	67
Tablo 4.4.8.2.b.	İlk Yardım Dolabının Temizliğinin Yeterliliği	67
Tablo 4.4.9.1.a.	Tuvaletlerin Temizlenme Sıklığı	68

Tablo 4.4.9.1.b.	Tuvaletlerin Temizliğinin Yeterliliği	68
Tablo 4.4.9.2.	Tuvaletlerde Çöp Kovasının Bulunup Bulunmadığı.....	69
Tablo 4.4.9.3.	Öğrenci Tuvaletlerinin Sayısal Olarak Yeterliliği	69
Tablo 4.4.9.4.a.	Öğrenci Tuvaletlerinde Yerlerin Çamaşır Suyu ile Dezenfeksiyonu Sıklığı	70
Tablo 4.4.9.4.b.	Öğrenci Tuvaletlerinde Yerlerin Dezenfeksiyonunun Yeterliliği	70
Tablo 4.4.9.5.a.	Öğrenci Tuvaletlerinde Lavaboların Çamaşır Suyu İle Dezenfeksiyonu Sıklığı.....	71
Tablo 4.4.9.5.b.	Öğrenci Tuvaletlerinde Lavaboların Dezenfeksiyonunun Yeterliliği	71
Tablo 4.4.9.6.	Öğrenci Tuvaletlerinde Suların Akma Sıklığı.....	72
Tablo 4.4.9.7.a.	Öğrenci Tuvaletlerinde Sabun/Sıvı Sabunun Bulunma Sıklığı.....	72
Tablo 4.4.9.7.b.	Öğrenci Tuvaletlerinde Bulunan Sabun/Sıvı Sabunun Yeterliliği	73
Tablo 4.4.9.8.a.	Öğrenci Tuvaletlerinde Tuvalet Kâğıdının bulunma Sıklığı.....	73
Tablo 4.4.9.8.b.	Öğrenci Tuvaletlerinde Bulunan Tuvalet Kâğıdının Yeterliliği	74
Tablo 4.4.9.9.a.	Öğrenci Tuvaletlerinde El Kurulamak İçin Kâğıt Havlu, El Kurutma Makinesi vb. Bulunma Sıklığı	74
Tablo 4.4.9.9.b.	Öğrenci Tuvaletlerinde Bulunan Kâğıt Havlu, El Kurutma Makinesi vb. Yeterliliği	75
Tablo 4.4.9.10.a.	Tuvaletlerde Pencere Temizliği Sıklığı.....	75
Tablo 4.4.9.10.b.	Tuvaletlerde Pencere Temizliğinin Yeterliliği.....	76
Tablo 4.4.9.11.a.	Tuvaletlerdeki Kabin Musluklarının Çamaşır Suyu İle Dezenfeksiyonu Sıklığı.....	76
Tablo 4.4.9.11.b.	Tuvaletlerdeki Kabin Musluklarının Dezenfeksiyonunun Yeterliliği	77
Tablo 4.4.9.12.	Tuvaletlerde Bulunan Lavabo Sayısının Yeterliliği	77
Tablo 4.4.9.13.	Kabinlerdeki Tuvalet Taşlarında Çatlak ve Kırık Olması	78
Tablo 4.4.9.14.	Tuvalet Kabinlerindeki Sifonların Çalışır Durumda Olması	78
Tablo 4.4.9.15.	Su Kesintilerine Karşı Önlem Alınması.....	79
Tablo 4.4.9.16.	Su Kesintilerine Karşı Alınan Önlemler	79
Tablo 4.4.9.17.	Tuvaletler Dışında İçme Suyu İçin Çeşme Bulunması	80
Tablo 4.4.9.18.	Öğrencilerin İçme Suyu İhtiyacını Karşılıdığı Kaynaklar.....	80
Tablo 4.4.10.1.	Okulda Kantin Bulunması.....	81
Tablo 4.4.10.2.	Kantinin Temizliği	81
Tablo 4.4.10.3.	Kantinde Çalışan Personelin Giysilerinin Temizliği.....	82
Tablo 4.4.10.4.	Kantinde Denetimlerin Düzenli Yapılması	82
Tablo 4.4.10.5.	Kantinde Kullanılan Araç-Gereçlerin Hijyeni	82
Tablo 4.4.10.6.	Kantinde Kullanılan Bardak, Tabak, Çatal vb. Malzemelerin Tek Kullanımlık Olması	83
Tablo 4.4.10.7.	Kantinin Havalandırılması	83
Tablo 4.4.10.8.	Kantinde Gıdaların Uygun Koşullarda Saklanması	84
Tablo 4.4.10.9.	Kantinde Son Kullanım Tarihi Geçmiş Yiyecek-İçecek Satılması.....	84
Tablo 4.4.11.1.	Okulda Temizlik Personeli Sayısının Yeterliliği	85
Tablo 4.4.11.2.	Temizlik Malzemelerinin Okulun İhtiyacını Karşılama Sıklığı.....	85
Tablo 4.4.11.3.	Okulda Haşere Görülmesi	86
Tablo 4.4.11.4.	Çöplerin Belediye Tarafından Alınma Sıklığı	86

BİRİNCİ BÖLÜM

1.1. Problem

Ülkemizde 7-14 yaş arası 10.255.287 (İLSİS) milyon öğrenci, yaklaşık 17 yıllık öğretim hayatının yarısını ve zamanının büyük kısmını ilköğretim okullarında geçirmektedir. Nüfusumuzun % 15'ini oluşturan ilköğretim çağı öğrencilerinin 8 yılı geçirdikleri bu okullarda, eğitimlerini sağlıklı bir şekilde sürdürebilmeleri için okullarda temizlik ve hijyene gereken titizlik ve itinanın gösterilmesi gerekmektedir. Bu, öğrencilerin başarısı ve gelişimi açısından önem arz etmektedir. Günlük yaşamda insanların büyük kısmı temizlik ve hijyeni aynı anlamda kullanmakta ve algılamaktadır. Her iki ifade, aynı şey olmamakla birlikte birbirini tamamlayan kavramlardır.

1.1.1. Temizlik: Türk Dil Kurumu, Türkçe Sözlük'te temizliği; temiz olma, temiz durma, tutma durumu ve temizleme işi (Türkçe sözlük, 2005) olarak tanımlamaktadır. Temizlik, kişisel sosyal sağlığın dayandığı bir temel olmanın yanında, toplum içinde yaşamının vazgeçilmez bir parçasıdır. Hastalıklardan korunmak ve sağlıklı bir ortam için temizliğe önem verilmesi gerekir. Kişi tüm dış ortam kirleticilerinin etkisi altındadır. Eliyle dış ortamdaki birçok kirletici nesneye dokunur, gezerken bir takım kirletici nesneye basar, tozlar vücuduna, saçlarına konar. Kirli ellerini ağızına götürerek mikropların vücuduna girmesine neden olur. İnsan derisi bir dereceye kadar dışarıdan gelen kirleticilere karşı bir engel oluşturmaktadır. Ancak derideki çatlaklar, yaralar bir takım hastalıkların vücuda girmesine neden olabilir. Bu nedenle temizlik, vücudun hastalıklardan korunması için en önemli uygulamalardan biridir.

Anne, baba veya öğretmenler tarafından çocuk yaşlarda bizzat öğretilen temizlik uygulamalarının daha sonra çocukların kendisi tarafından yapılması gerekmektedir. Bu alışkanlıkların doğru şekilde verilmesi, kişinin ileriki yıllarda sağlığını doğrudan etkileyecektir. Bu alışkanlıkların doğru şekilde kazanılması için örgün eğitimin önemi inkâr edilemez.

1.1.2. Hijyen: Sağlığa zarar verecek ortamlardan korunmak için yapılacak uygulamalar ve alınan temizlik önlemlerinin tümüne hijyen denir “Birinci Basamak Sağlık Çalışanlarına Yönelik Okul Sağlığı Rehberi” (<http://www.hm.saglik.gov.tr>). Türk Dil Kurumu Türkçe Sözlüğünde “Sağlık bilgisi, sağlık koruma, sağlık kurallarına uygun olan ya

da sağlığa zarar verecek ortamlardan korunmak için yapılacak uygulamalar ve alınacak temizlik önlemlerinin tümü (TDK Türkçe sözlük, 2005) olarak tanımlanmaktadır.

1.1.3. Tarihçesi

Hijyen kelimesi “Hygienia”, Antik Yunan mitolojisine göre sağlık tanrıçasıdır ve aynı zamanda hekimliğin babası olan “Asklepios”un kızıdır (<http://homepage.uludag.edu.tr>). Bu nedenle dünya literatürlerinde sağlığı korumak üzere çalışan bilim koluna bu ilahenin ismine uygun olarak “hijyen” adı verilmiştir.

M.. 1700-1500 Eski Mısır uygarlığını anlatan Edwin Smith ve Ebers Papirsnde, hastalıkların tedavisinde by ve sihrin yanı sıra, bitkilerden hazırlanan ilaçların kullanıldığı, hekimlikte bir tür uzlaşmanın var olduğu ve çeşitli ameliyatların yapıldığı yazılıdır. Herodot Tarihinde ise Mısırlıların kişisel, çevresel temizlik hakkında bilgi sahibi oldukları, alaturka tuvaleti bildiklerinden bahsedilmektedir.

Çinlilerde hekimliğin M.. 3000 yıllarına dayandığını gösteren belgeler bulunmuştur. Hastalıklardan korunma ve tedavi amacıyla bedensel, cinsel sağlık kuralları ortaya atılmış; diyet, su tedavisi, masajdan yararlanılmıştır. Günümüzde “Akupunktur” olarak isimlendirilen, vücudun belli bölgelerine altın ve gümüş iğne batırarak hastalığın engellenebileceğinden bahsedilmiş ve uygulanmıştır.

Hindistan’da koruyucu önlemler, bitki kökenli ilaçların hazırlanması, sezaryen ameliyatı, hasta diyeti, inhiyasyon, düzenli banyo, uyku, dinlenme, çalışma ve diş temizliğinin yapıldığı tıbbi bilgi içeren belgelerde açıklanmıştır. Yapılan kazılarda banyo suyu ve kanalizasyon bulunan düzenli evler, yanlarında pis su kanalları bulunan geniş caddeler saptanmıştır.

İslamiyet’in doğuşu ile sağlık anlayışında büyük bir gelişme dönemi başlamıştır. Abdest almak, gusletmek, göz ve diş temizliği gibi kişisel temizlik, alkollü iki yasağı, hastaların izolasyonu bu dönemin önemli girişimleridir.

Anadolu Selçuklular döneminde vakıflar kurulmaya (okul, medrese, cami, hastane, aşevi vb.) başlamıştır. Hastane olarak kullanılan önemli vakıflar sırasıyla Kayseri, Sivas, Konya, Çankırı, Kastamonu ve Tokat’ta açılmıştır. evre sağlığı ve bayındırlık hizmetlerine önem verilmiş, Anadolu’ya yayılan “imaret”ler açılmıştır. Kütahya ve Karaman’da açılanlar yaygın hizmetlerinden ötürü dikkati çekmektedir.

Osmanlı İmparatorluğu bu sağlık hizmeti modelinden esinlenmiş, içme suları, besin denetimi, kanalizasyon, ölü gömülmesi ve benzeri konularla da ilgilenmiş, kurallar, tüzükler geliştirmiştir. Bu dönemde yiyecek ve içecek maddelerinin muayene ve kontrollerine önem verilmiş, besin maddeleri ile çalışanlar kayıtlara bağlanmıştır (Kaya, 2001).

Osmanlıda şehrin temizliğini, subaşının emrinde çalışan “çöpçü subaşı” yapmakta ve denetlemekteydi. Çöpçübaşı sokakları acemi oğlanlarına temizletirdi. Bu çöpçülerin sayısı bin kadardı ve garip kıyafetleri olup, matruş ve keçe külahı giyerdiler. Çöplük subaşısı, onlara İstanbul sokaklarındaki bütün çöp, hayvan pisliği ve kalıntıları toplatırdı. Evliya Çelebi'nin anlattığına göre, sepetlerde toplanan çöpler deniz kenarlarında çamur teknelerinde ayrılır, içinde akçe, mangır veya işe yarar başka şeyler bulunursa bunlar çalışanların olurdu. Çöplük subaşısının denetiminde çalışan çöpçülere “çöp çıkaran” da denilmekte idi. Bu kimseler sokaklardan geçerken “çöp çıkaran, çöp çıkaran” diye bağırırlar, arkalarında bir küfe ile sokakları dolaşır, birikmiş çöpleri küfelerine doldurarak denize atarlardı. O devirde sanayii artıkları olmadığı için çöpler suda erir gider deniz kirlenmezdi. Hükümet, Beyazıt, Sultanahmet Meydanı gibi meydanları yılda bir iki defa angarya suretiyle İslâm olmayanlara temizletilirdi. Saray ve etrafının temizliğini ise “mezbelekeşin” ismi verilen kimseler yapardı.

Çarşı temizliğinden çarşı esnafı, mahalle aralarının, meydanların, sokakların temizlenmesinden ve mesken çöplerinin toplanmasından arayıcı teşkilatı sorumluydu. Çarşı temizliği için yapılacak harcamalar “avarız sandığı” denilen esnaf sandıklarından karşılanıyordu. Çöpçülük ve lağımcılık gibi hizmetler Evliya Çelebi'nin naklettiğine göre ekseriyetle Ermeni'lere gördürülürdü. Mahalle temizliği ise, İslami bir gereklilik sayıldığından, sorumluluğu mahalle imamına bırakılmıştı. Temizlik konusunda çok hassas olan Osmanlı, işi kaytaran temizlikçi ve süpürgecileri kürek cezası ile korkuturdu. Çöplük subaşıları gündüzleri kol gezerek çarşı pazarın, mahalle aralarının temizliğine dikkat etmek, bozulmuş kaldırımları tamir etmek, harap binaları mimarbaşına haber vermek gibi görevleri vardı.”

Osmanlılarda temizlik o kadar önemlidir ki, Osmanlıda sanayi ilk kez sabunla başlamıştır. Sabun tarihi üzerine araştırmalar yapan değerli araştırmacımız Dr. Gülden Sarıyıldız'ın da Osmanlılarda temizlik kavramının önemini anlaşılması açısından önemli katkıları vardır. Bu araştırmacımızın bilgilerinden öğrendiğimize göre; “Trablus sabunu, çiçek sabunu, misk sabunu, hünkarı sabun, beyaz ve siyah paşa sabunu, alaca sabun, kara sabun, kokulu sabun, kandiye sabunu, Girit sabunu, arap sabunu, leke sabunu ve fes sabunu.

Osmanlı İmparatorluğu'nda üretilen sabun türlerinin sadece birkaçıydı. Osmanlılarda sabunla ilgili ilk düzenlemeler Fatih Sultan Mehmet, İkinci Beyazıt, Yavuz Sultan Selim ve Kanuni Sultan Süleyman devri kanunnamelerinde görülür. Fatih dönemine ait Foça Sabunhanesi ile ilgili düzenlemede ve Yavuz devrine ait Trablus Sancağı Kanunnamesi'nde sabun konusunda hukuki düzenlemeler bulunur. Sonraki dönemlerde sabunun üretimi, kalitesi, fiyatı, kontrolü, ticareti ve sabuncu esnafı konularında oldukça fazla vesika ve düzenleme bulunması dikkat çekmektedir.

Fatih Sultan Mehmet döneminde temizlik ve hijyen günümüzün gelişmiş ülkelerini bile kışkındıracak düzeydedir. Fatih Sultan Mehmet vasiyetnamesinde, “İstanbul’un her sokağına ikişer kişi tayin eyledim. Bunlar ki, ellerinde bir kap içerisinde kireç tozu ve kömür külü olduğu hâlde günün belirli saatlerinde bu sokakları gezeler. Sokaklara tükürenlerin tükürükleri üzerine bu tozu dökeler ki yevmiye yirmişer akçe alsınlar. Ayrıca 10 cerrah, 10 tabip ve 3 de yara sarıcı tayin eyledim. Bunlar ki ayın belli günlerinde İstanbul’a çıkalar ve o evde hasta olup olmadığını soralar; var ise şifası orada mümkün ise şifâyâb olabilir. Değil ise kendilerinden hiçbir karşılık beklenmeksizin hastanelere kaldırılarak orada salâh buldurulabilir.” demektedir ki bu, Osmanlı’nın temizlik ve sıhate verdiği önemin bir delilidir (Osmanlı’da Temizlik Anlayışı ve Önemi 14 Ocak 2010).

Cumhuriyet Dönemindeki gelişmelere baktığımızda; 1951, 12. Millî Tıp Kongresi’nde “Okul Hijyeni”nin ana konu olarak seçildiği görülmekte, 1953 yılında yapılan 5. Millî Eğitim Şurası’nda anaokulları ve ilkokullarda “okul hijyeni” teşkilatının kurulmasını sağlayan, bir kanun tasarısının kabul edildiği, 1962 yılında yapılan 7. Millî Eğitim Şura Toplantısında ise okul hekimi, okul spor hekimi, okul hemşiresi yetiştirilmesinin kararlaştırıldığı görülmektedir. 1958 yılında Millî Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığının sağlıkla ilgili işlerini yürütmek üzere kurulan Sağlık İşleri Dairesi Başkanlığının 1984 yılında yayınladığı “Sağlık Hizmetleri Uygulama Rehberi”nde okul sağlığı hizmetlerinin ele alınma biçimi ve okul sağlığının tanımı yapılmıştır (Birinci Basamak Sağlık Çalışanları, s.13).

1.1.4. Beyaz Bayrak Projesi Nedir?

Sağlık Bakanlığı ve Millî Eğitim Bakanlığı tarafından, okulların temizlik ve hijyen konusunda teşvik edilmesi, okul sağlığının daha iyi düzeye çıkarılması amacıyla 03.08.2006

tarhinde dört yıl geçerli bir protokol imzalanmıştır. Protokolün dört yılın bitiminden itibaren taraflar gerek gördüğünde tekrar düzenlenebileceği belirtilmektedir.

Projenin içeriğinde; toplum sağlığını korumak ve geliştirmek, yaşam kalitesini yükseltmek, temizlik ve hijyen konusunda yeterli eğitim almış sağlıklı nesiller yetiştirmek, kamu kurum ve kuruluşlarının asli görevleri arasındadır. Bu bağlamda, “Sağlık Bakanlığı ile Millî Eğitim Bakanlığı iş birliğinde okulların belli kriterler esas alınarak denetlenmesinin verimli olacağı düşünülmektedir. Böylece, okulların temizlik ve hijyen konusunda teşvik edilmesi, okul sağlığının daha iyi düzeylere çıkarılması hedeflenmektedir.” denilmektedir.

Bu amaçla “Beyaz Bayrak” Denetim Formu hazırlanıp bu konuda gayret gösteren okullarımızın bu çalışmaları 17.04.2006 tarih ve 3863 sayılı onayı ile “Beyaz Bayrak” ve “Sertifika” ile ödüllendirilmesi uygun bulunmuştur.

Denetim Formunda 11 başlık ve bu başlıklarda toplam 56 soru bulunmaktadır. Başlıklar ve her başlıkta yer alan soruların adedi ise aşağıda yer almaktadır;

1. Okul evresi (6 soru),
2. Okul içi (koridor) (4 soru),
3. Sınıflar (7 soru),
4. İdari birim, öğretmenler odası, kütüphane, (3 soru),
5. Isıtma durumu (2 soru),
6. Spor salonu, tiyatro salonu, atölyeler, laboratuvarlar, (3 soru),
7. Revir (5 soru),
8. Kantin (10 soru),
9. Tuvaletler (9 soru),
10. İçme suyu (4 soru),
11. Diğer (3 soru)

Sorular 1 ile 4 arasında puanlandırılmış ve toplam 100 puan oluşturulmuştur. Yapılan denetlemelerde 100 puan üzerinden 90 ve üzeri puan alan okullara “Beyaz Bayrak” ve “Sertifika” verilmektedir. Bu sertifikanın geçerlilik süresi 2 yıldır.

MEB Sağlık İşleri Dairesi Başkanlığının 17.02.2009 tarih ve 2009/20 sayılı Genelgesi’yle “Beyaz Bayrak Denetim Formu” kriterleri esas alınarak, Beyaz Bayrak almak üzere müracaat etmeyen bütün okul ve kurumların Beyaz Bayrak alacak hâle getirilmesi istenmiştir.

Genelgenin gönderilmesinden sonra geçen iki aylık süre içinde Beyaz Bayrak alan okulların sayısında önemli artış görülmüş; Beyaz Bayrak alan okulların sayısı 2500’den 3446’ya yükselmiştir (Sağlık İşleri Dairesi Başkanlığı, Eğitim Bülteni, s.29-31).

1.1.5. Okul Kantinleri ve Hijyen

Bazı bulaşıcı hastalıklar ile gıda zehirlenmelerinin kaynağı, gıda güvenliği kurallarına uyulmadan üretilen, satışa veya tüketime sunulan gıda maddelerinin teşkil ettiği bilinmektedir. Gelişigüzel yerlerden alınan ve tüketilen ürünlerin çocuklarda yetersiz ve dengesiz beslenme ile şişmanlığa neden olduğu bilinmektedir. Öğrenciler beslenme ile ilgili ihtiyaçlarını okullar bünyesinde faaliyet gösteren kantin, kafeterya, büfe, çay ocağı vb. yerlerden karşılamaktadır.

Sağlığın her şeyin başı olduğu bir gerçektir. Millî Eğitim Bakanlığı da konuya bu açıdan bakmakta, gereken hassasiyet ve itina göstermektedir. Millî eğitim müdürlükleri kanalıyla okul yönetimlerinin kantinler üzerindeki etkinliği canlı tutulmaktadır. Bakanlığın 17 Nisan 2007’de yayımladığı 2007/33 sayılı Genelgeyle “Okul Kantinlerinin Denetimi ve Uygulanacak Hijyen Kuralları” belirlemiştir.

Adı geçen Genelge’de kantinlerin taşınması gereken gıda güvenliği ve hijyen şartları üç bölümde ele alınmıştır. Bunlar;

1. Genel kurallar
2. Çalışanlarla ilgili kurallar
3. Diğer hususlardır.

Genel kurallarda 27, çalışanlarla ilgili kurallarda 4 ve diğer hususlarda 5 madde yer almaktadır.

Genelge ile kantinlerin denetlenmesi etkinleştirilmiştir. Kantinlerin gıda denetimi Tarım İl/İlçe Müdürlükleri tarafından yetkilendirilen kişi ve kurumlarca yapılır. Kantinlerin genel denetimi ise öğretim yılı başında öğretmenler kurulu toplantısında, genelgeye göre seçilen; müdür, müdür başyardımcısı veya müdür yardımcısının başkanlığında tercihen sağlık bilgisi/biyoloji öğretmeni, okul aile birliğinden bir yetkili, öğrencilerin oylarıyla seçilen okul meclisi başkanı veya yardımcısından oluşan bir komisyon tarafından ayda en az bir kez yapılır.

Kantinlerin denetimi, adı geçen Genelge’de yer alan “Okul Kantini Denetim Formu”na göre altı ana başlıkta yapılmaktadır:

1. Fiziki koşullar, araç-gereçler,
2. Gıda hijyeni,
3. Personel hijyeni,
4. İş güvenliği,
5. Diğer kurallar,
6. Görülen diğer eksiklikler, düşünceler.

Yukarıdaki her bir maddenin içinde yer alan sorularla kantinlerin denetimi yapılmakta ve değerlendirilmektedir. Her bir madde yer alan soruların sayıları; fiziki koşullar ile araç-gereçler 16, gıda hijyeni 15, personel hijyeni 9, iş güvenliği 3, diğer kurallar 2 ve görülen diğer eksiklikler, düşünceler 1 madde olmak üzere toplam 46 maddeden oluşmaktadır.

Okullardaki temizlik ve hijyeni etkin şekilde takip eden Bakanlık, son olarak da “Okullarda Ortak Kullanım Alanlarının Hijyeni” adıyla 17.02.2009 tarih ve 2009/20 sayılı Genelge’yi yayınlamıştır. Genelge’yle; okulun uygun yerlerinde yeterli sayıda temiz el yıkama evyelerinin bulunması, tuvaletlerin temiz kullanılması ve bu alışkanlığın verilmesi, suyunun devamlı bulunması; sabun, kâğıt havlu ve peçete bulunması, tuvaletlerdeki lavabo çeşmelerinden su içmenin önlenmesi, bunun için uygun yerlere çeşme yaptırılarak içme suyunun temin edilmesi, okulların koridorlarının temiz ve duvarlarının boyalı olması, ortak

kullanım alanlarının tercihen yıkamalı veya ıslak paspas ile silinip dezenfekte edilmesi, haşere/kemiricilere karşı ilaçlama yapılması; sınıflar, öğretmenler odası, yönetici odaları, kütüphane, spor salonu, laboratuvar ve atölyelerin günlük temizliğinin yapılması, kantinlerin hijyen kurallarına uyması, okul bahçeleri ve etrafının temiz olması, çöp ve atık yığınlarının bulunmaması; okul yöneticilerinin belediye başkanlıkları ve emniyet müdürlükleri ile iş birliği yaparak öğrenci sağlığını olumsuz etkileyen ürünleri satan, okul ve çevresindeki seyyar satıcılarla varsa kaçak olarak faaliyet gösteren büfelerin faaliyetlerinin önlenmesinin sağlanması görüşleri yer almıştır. Genelge'de denetime de vurgu yapılmış olup tespit edilen eksikliklerin Bakanlık ve mahallî imkânlarla (özel idare gelirlerinin yanında; okul aile birlikleri, köy tüzel kişilikleri, belediyeler, sivil toplum kuruluşları) en kısa sürede giderilmesi istenmektedir.

İlköğretim okullarında okul çevresinin, okul içinin temizlik ve hijyen durumunun yeterliliğine ilişkin öğrenci, veli, okul yöneticisi ve öğretmen görüşlerinin neler olduğu araştırmanın problemini oluşturmaktadır.

1.2. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı, ülkemiz ilköğretim okullarının temizlik ve hijyen açısından yeterliliğinin öğrenci, yönetici, öğretmen ve veli görüşlerine dayalı olarak değerlendirilmesidir. Bu amaçla aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

1. Okulların çevresinin temizlik, hijyen durumu ve temizliğin yeterlilik düzeyi nasıldır?
2. Okulların içinin temizlik, hijyen durumu ve temizliğin yeterlilik düzeyi nasıldır?
 - a. Koridorların temizlik, hijyen durumu ve temizliğin yeterlilik düzeyi
 - b. Sınıfların temizlik, hijyen durumu ve temizliğin yeterlilik düzeyi
 - c. Öğretmenler odasının temizlik, hijyen durumu ve temizliğin yeterlilik düzeyi
 - d. Kütüphanenin temizlik, hijyen durumu ve temizliğin yeterlilik düzeyi
 - e. Laboratuvarın temizlik, hijyen durumu ve temizliğin yeterlilik düzeyi

- f. Spor salonunun temizlik, hijyen durumu ve temizliğin yeterlilik düzeyi
 - g. Revirin temizlik, hijyen durumu ve temizliğin yeterlilik düzeyi
 - h. İlk yardım dolabının temizlik, hijyen durumu ve temizliğin yeterlilik düzeyi
 - i. Tuvaletlerin temizlik, hijyen durumu ve temizliğin yeterlilik düzeyi
 - j. Kantinin temizlik ve hijyen durumu ve temizliğin yeterlilik düzeyi
3. Okullarda temizlik araç ve gereçleri yeterli midir?

1.3. Önem

Okullarda sağlanan çevre standartları ve hijyen, çocuklarda sağlığın eğitimdeki başarısının önemli belirleyicileridir. Çocuklar bir yılın yarısından fazlasını okul ve yakın çevresinde geçirmektedir. Bu zaman içinde de fiziksel ve zihinsel gelişimleri bu çevreden önemli ölçüde etkilenmektedir. Okul sağlığı kapsamında çevre; okul binası ve sınıflar, okulun yakın çevresi, mutfak, tuvaletler, havalandırma, aydınlatma gibi fiziksel ve psikososyal çevre olarak gruplandırılabilir.

Çocuklar okulda çeşitli yaş gruplarından yüzlerce öğrenciyle temasta bulunmakta, aynı tuvaletleri, yemekhaneyi ve kantini kullanmaktadır. Dolayısıyla okula taşınan ve orada üreyen mikropların yaygın transferine neden olmaktadır.

Başta grip olmak üzere; bulaşıcı hepatitler, döküntülü viral (solunum) enfeksiyonları, bağırsak parazitleri gibi birçok bulaşıcı hastalık, eğer dikkat edilmezse okul ortamında kişiden kişiye kolayca yayılabilir. Bu hastalıklar, sadece öğrencilerle sınırlı kalmaz, onlardan ailelerine ve tüm topluma yayılabilir. Bu bakımdan okullarda temizlik ve hijyen, toplum sağlığı açısından da çok önemlidir.

Mikrobik üremenin ve yayılmanın en yüksek olduğu tuvalet, kantin ve yemekhane gibi alanlarda hijyene dikkat edilmesi ve bu yerlerde çalışanlara eğitim verilmesi gerekmektedir. Tuvaletler, musluklar, lavabo, sabunluklar ve kapı kolları her teneffüs sonrasında antiseptik solüsyonlarla temizlenmelidir. Lavabolarda sıvı sabun tercih edilmeli ve devamlı eklenmelidir. İçme suyu alınan musluklar, tuvaletlerden ayrı ve uzak mekânlara

yerleştirilmelidir. Okul yemekhanesi ve kantini tuvaletlere uzak olmalıdır. Tuvalet ve lavaboların temizliği okullarda en önemli kısımdır. Mikroplar 24 saat içinde 1 milyona varacak kadar çoğalabilirler.

Gıda kaynaklı enfeksiyonlar giderek artmaktadır. Hijyen eksikliğinden kaynaklanan gıda zehirlenmesi vakaları son on yılda dört kat artmıştır. Enfeksiyonların ise %80'inin kaynağı yaşam ortamımız, evlerimiz ve okullardır (Okullarda Hijyenin Önemi, 26 Ağustos 2009).

Ülkemizdeki ilköğretim okullarının temizlik ve hijyeni konusunda Bakanlığımızın kanun, yönetmelik, genelge ve yönergelerle gereken titizliği gösterdiği bilinmektedir. Ancak uygulamadan kaynaklanan eksiklik ve yetersizliklerin olup olmadığı; varsa bunların neler olduğunun ortaya çıkarılmasını sağlamak açısından, araştırma bir boşluğu dolduracaktır.

1.4. Tanımlar

İlköğretim Okulu: Zorunlu ilköğretim çağındaki çocukların eğitim-öğretim gördükleri ve öğretim süresi 8 yıl olan eğitim kurumudur (İlköğretim Okulu Öğretmenlerinin Yaptıkları Mesleki Seminer Çalışmalarının Değerlendirilmesi, s.10).

Öğretmen: Bilgi, görgü ve yaşantısı ile belli dal ve alanlarda başkalarının eğitimine ve gelişimine yardım eden; öğretmenlik mesleğinin öğrenimini bitirerek ya da yeterlilik kazanarak öğretmenlik yapma yetkisini elde etmiş kişidir.

Okul Yöneticisi: Öğretmenlik mesleğinin gerektirdiği tüm görevlerinin yanı sıra okul idaresine ilişkin görev ve sorumlulukları bulunan kişidir.

Veli: Bir çocuğun her türlü durum ve davranışlarından sorumlu olan kimse.

İKİNCİ BÖLÜM

2.1. İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Ülkemizde, okullardaki, temizlik ve hijyen konusunda yeterli sayıda araştırmanın yapılmadığı görülmektedir. Yapılan araştırmalar daha çok öğrencilerin kişisel hijyen konusunda davranışlarının belirlenmesine dönük çalışmalardır.

Okulların temizlik ve hijyeni konusunda yapılan araştırmalardan birisi “Altındağ İlçesinde Bir İlköğretim Okulunda Suyun ve Tuvalet, Musluk ve Kapı Kollarının Sürüntü Örneklerinin Değerlendirilmesi” (Temel ve diğerleri, sayı 48, s.70-74) araştırmasıdır. Araştırma sonuçlarına göre okulda kabin, pisuvar başına düşen öğrenci sayılarını standartlarda (TS 9518) belirtilen sayıların üzerinde bulunmuştur. Öğretmenler için de bu sayı yetersizdir. Tuvaletlerde, tuvalet kâğıdı ve sabun bulunmamaktadır. Okul tuvaletleri nitelik ve nicelik olarak yetersizdir. Sınıflardaki öğrenci sayısının fazlalığı, tuvaletlerde temizlik ve hijyenin korunmasını sağlayacak durumdan uzaktır. Bu durum önemli sorunlar arasında görülmektedir.

İkinci çalışma, Mersin Valiliği, İl Sağlık Müdürlüğü, İl Millî Eğitim Müdürlüğü ile Mersin Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı Anabilim Dalı’na ortaklaşa yapılan “Okul Sağlığı Projesi”dir (OSGE Sonuç Raporu, Mersin, 2009). Proje çalışmayla, Mersin il merkezindeki ilköğretim okullarının; çevre sağlığı durumunun tespiti, okulların hijyenik donanımının TSE standartlarına göre değerlendirilmesi, okulların su deposu ve tuvaletler açısından onarım ihtiyacının tespiti, onarım ihtiyacı olan okulların su deposu, su tesisatları ve tuvalet onarımlarının tamamlanması amaçlanmıştır.

Araştırmada Mersin il merkezindeki toplam 165 kamu ve özel ilköğretim okulu proje kapsamına alınmıştır. Bulgulara göre okulların hijyenik donanımı ve uygulamalarda önemli eksiklikler olduğu görülmektedir. Özellikle ikili öğretim yapılan okullarda öğrenci sayılarının fazla olması donanım eksikliklerini daha belirgin hâle getirmektedir. Okulların büyük çoğunluğunda bahçede çeşme bulunmamaktadır. Okulların %75,2’sinde kabin sayısı yetersizdir. Okulların %67,8’inde pisuvar yoktur, mevcut olanlarda da sayı yetersizdir. Okullardaki kabinlerin %93,9’unda tuvalet kâğıdı ve %90,9’unda çöp kovası bulunmamaktadır. Lavabo sayısı yetersizdir. Ayrıca okulların %72,1’inde tuvalette sıvı

sabunluk ve %93,3'ünde kâğıt havlu ya da kurutma makinesi bulunmamaktadır. Okulların %14,5'inde temizlik personeli bulunmamaktadır. Kırsal bölgedeki okullarda ise; tuvaletlerin düzenli temizlenmemesi, çöplerin günlük toplanmaması gibi temizlik hizmetlerinin yetersizliği dikkat çekmektedir.

Üçüncü araştırma, İrfan Usta'nın "Tokat İli Erbaa İlçe Merkezi İlköğretim Okullarındaki Okul Sağlığı Hizmetlerinin Değerlendirilmesi" araştırmasıdır. Veriler, ilçe merkezinde bulunan 15 ilköğretim okulunda uygulanan anket ve bu okulların fiziksel çevresi ile ilgili gözlem ve ölçümler yapılarak toplanmıştır.

Elde edilen verilere göre; okulların %53,3'ünde öğrenci başına bahçe alanı, %26,7'sinde sınıf alanı yetersizdir. Yine %93,3'ünde kızlar için, %80'inde erkekler için tuvalet kabinleri yetersizdir. Okulların %86,7'sinde pisuar, kızların %93,3 ve erkeklerin %73,3'ünde lavabo sayıları yetersizdir. Okulların %66,7'sinde tuvaletlerin temizliği yeterli bulunmamıştır. İlk yardım dolapları içerisinde olması gereken malzemeler, okulların %66,7'sinde yetersizdir. Tuvaletlerinde temizlik malzemesi olmayan okul oranı %40'tır. Okulların %66,7'sinde öğrencilerin içme suyu ihtiyacı tuvaletlerdeki lavabodan sağlanmaktadır (Usta, s.77).

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

YÖNTEM

Bu bölümde, araştırmanın modeli, evren ve örnekleme, veri kaynakları, verilerin nasıl elde edildiği, verilerin analizi ve araştırmada kullanılan istatistik teknikleri açıklanmaktadır.

3.1. Araştırmanın Modeli

İlköğretim okullarındaki temizlik ve hijyenin yeterliliğini belirlemeyi amaçlayan bu araştırma, tarama ve betimsel modelde bir çalışmadır. Tarama modeli, geçmişte ve hâlen var olan durumu var olduğu şekilde betimlemeyi amaçlayan bir araştırma yaklaşımıdır (Karasar, 1995:77). Bu araştırmada ilköğretim okullarının temizlik ve hijyen durumunu değerlendirebilmek için, alanla ilgili yapılan araştırmalar taranarak durum tespiti yapılmış; öğrenci, yönetici, öğretmen ve velilere yönelik anketler uygulanarak okulların temizlik, hijyen durumu ve temizliğin yeterliliğine ilişkin görüşler ortaya çıkarılmıştır.

3.2. Evren ve Örneklem

3.2.1. Evren

Araştırmanın evrenini 2009-2010 öğretim yılında Millî Eğitim Bakanlığına bağlı 81 ilin ilköğretim okullarındaki;

- a. Yönetici ve öğretmenler,
- b. 5, 7 ve 8. sınıflarında öğrenim gören öğrenciler,
- c. Bu öğrencilerin velileri oluşturmaktadır.

Ülkemizdeki ilköğretim okulu sayısı; bu okullarda okuyan öğrenci, bunların velisi, bu okullarda yönetici ve öğretmen olarak çalışanların evren sayıları Tablo 1. de yer almaktadır.

Tablo 3.2.1. İlköğretim Okullarında Okuyan Öğrenci, Bunların Velisi; Bu Okullarda Görevli Yönetici ve Öğretmen Sayıları

İlköğretim okulu sayısı	Öğrenci sayısı	Veli sayısı	Yönetici sayısı	Öğretmen sayısı
32.233*	10.255.287**	10.255.287***	30.204****	388.918*****

*: Millî Eğitim Bakanlığı Bilişim Sistemleri (MEBBİS) <https://mebbis.meb.gov.tr> 03/12/2009 tarihli veriler

** : Millî Eğitim Bakanlığı Bilişim Sistemleri (MEBBİS) <https://mebbis.meb.gov.tr> 01/10/2009 tarihli veriler

***: Bu sayı, her öğrencinin bir velisi bulunduğu farz edilerek alınmıştır.

****: 19/02/2007 tarihli veriler olup en son güncellenen sayılardır. Bu sayıya müdür, müdür baş yardımcısı, müdür vekili, müdür yardımcısı ve müdür yetkili öğretmenlerdir.

*****: Millî Eğitim Bakanlığı Bilişim Sistemleri (MEBBİS) <https://mebbis.meb.gov.tr> 19/02/2009 tarihli veriler.

Tablodan anlaşılacağı gibi evrenin büyüklüğü nedeniyle tamamının araştırmaya katılmasına gerek yoktur. Bu nedenle araştırma örneklem üzerinde yapılmıştır.

3.2.2. Örneklem

Araştırmanın örnekleminin belirlenmesinde coğrafi bölgeler ve bu bölgelerdeki iller olmak üzere iki ölçüt esas alınmıştır. Örneklem oluşturulurken “çok aşamalı örnekleme” yöntemi kullanılmıştır. İlk aşamada evren yedi alt tabakaya (yedi coğrafi bölge) ayrılmıştır. Daha sonra bu bölgelerdeki iller Devlet Plânlama Teşkilatının (DPT, 2003) verilerine göre kalkınmışlık düzeyi gözetilerek, “gelişmiş”, “az gelişmiş“, gelişmemiş” iller şeklinde kategorilere ayrılmış ve her bölgeden 3 il olmak üzere 21 il seçilmiştir. Bu iller İstanbul, Balıkesir, Çanakkale, İzmir, Manisa, Afyon, Ankara, Sivas, Çankırı, Adana, Isparta, Kahramanmaraş, Bolu, Tokat, Gümüşhane, Gaziantep, Mardin, Şırnak, Elazığ, Bingöl ve Muş’tur. Öğrenci örnekleminde, sorulara daha sağlıklı cevaplar vereceği düşünülerek ilköğretim okullarının 5, 7 ve 8. sınıf öğrencileri alınmıştır. Adı geçen illerdeki öğrenci, veli, yönetici ve öğretmen evreni Tablo 3.2.2. de yer almaktadır.

Tablo 3.2.2. Anket Uygulanacak İllerin Evren Tablosu

BÖLGESİ	İL	Öğrenci evreni*	Veli evreni**	Yönetici evreni	Öğretmen evreni
MARMARA	İstanbul	613.406	613.406	4040	47.237
	Balıkesir	48.992	48.992	485	6.383
	Çanakkale	17.978	17.978	173	2.591
EGE	İzmir	162.787	162.787	1278	19.326
	Manisa	61.431	61.431	639	7.189
	Afyon	35.601	35.601	377	4.001
İÇ ANADOLU	Ankara	207.373	207.373	1581	24.822
	Sivas	33.279	33.279	421	4.316
	Çankırı	7.622	7.622	78	1.041
AKDENİZ	Adana	114.996	114.996	820	11.720
	Isparta	17.395	17.395	176	2.459
	Kahramanmaraş	60.801	60.801	578	7.167
KARADENİZ	Bolu	11.236	11.236	112	1.443
	Tokat	32.708	32.708	355	4201
	Gümüşhane	6.190	6.190	75	827
GÜNEYDOĞU ANADOLU	Gaziantep	111.018	111.018	785	8760
	Mardin	57.326	57.326	346	4.124
	Şırnak	33.603	33.603	66	1.823
DOĞU ANADOLU	Elazığ	30.430	30.430	277	3719
	Bingöl	17.252	17.252	122	1.425
	Muş	30.919	30.919	151	1.906
TOPLAM		1.712.343	1.712.343	12.935	166.480

*: Öğrenci evreni 5,7,8. sınıf öğrenci sayılarıdır.

** : Her öğrencinin bir velisi farz edilerek belirlenmiştir.

Evreni temsil yeterliliğine sahip bir örneklem büyüklüğü belirlemek için (öğrencilere %97 veli, yönetici ve öğretmenlere %95 örnekleme hatası ile) Anderson'un kuramsal örneklem büyüklükleri tablosu esas alınmıştır (Balcı, 2004:95). Bu tabloya göre, %3 toleransla 1065 öğrenciye; %5 toleransla 384 veli, yönetici ve öğretmene ulaşılmasının gerektiği belirlenmiştir. İllerde ulaşılması gereken öğrenci, veli, okul yöneticisi ve öğretmenler; ildeki toplam öğrenci, veli, yönetici ve öğretmen sayılarına göre belirlenmiştir. Anket uygulanacak okullar il millî eğitim müdürlüklerine bırakıldığı için bu okullardaki yönetici sayıları bilinmemektedir. Bundan dolayı her okulda 1 müdür ve 2 müdür yardımcısı olacağı varsayılmıştır. Öğrenci sayısı dikkate alınarak okul sayısı 140 olarak belirlenmiştir. Anketlerin dönüşündeki kayıplar da düşünülerek planlanandan fazla gönderilmesi düşünülmüştür. Buna göre 1148 öğrenci, 448 veli, 413 okul yöneticisi ve 421 öğretmen örneklem olarak belirlenmiştir. Millî Eğitim Bakanlığı İlköğretim Genel Müdürlüğünün il

millî eğitim müdürlüklerine gönderdiği 21/05/2009 tarih ve B.08.0.İGM.0.08.04.02.200/8732 sayılı “Okullardaki Temizlik Hizmetleri” yazısında, ülke genelindeki öğrencilerin %90’ının il ve ilçe merkezindeki okullarda eğitim-öğretimini sürdürdüğü belirtilmektedir. Bundan dolayı anketler il ve ilçe merkezlerindeki okullarda uygulanmıştır. Anket uygulanacak okul, öğrenci, veli, okul yöneticisi ve öğretmen sayıları Tablo 3.2.3’te yer almaktadır.

Tablo 3.2.3. Anket Uygulanacak İllerin Örneklem Tablosu

BÖLGESİ	İl	Anket uygulanacak okul sayısı	Öğrenci örnekleme	Veli örnekleme	Yönetici örnekleme	Öğretmen örnekleme
MARMARA	İstanbul	42	378	168	126	126
	Balıkesir	5	45	10	15	15
	Çanakkale	2	12	4	6	6
EGE	İzmir	13	117	39	39	52
	Manisa	7	42	21	21	21
	Afyon	4	24	8	12	12
İÇ ANADOLU	Ankara	17	153	51	51	51
	Sivas	4	24	8	12	12
	Çankırı	1	6	2	2	3
AKDENİZ	Adana	9	81	27	27	27
	Isparta	2	12	4	6	6
	Kahramanmaraş	6	36	18	18	18
KARADENİZ	Bolu	1	12	3	3	3
	Tokat	4	24	8	12	12
	Gümüşhane	2	12	4	4	4
GÜNEYDOĞU ANADOLU	Gaziantep	8	72	32	24	24
	Mardin	4	26	12	12	8
	Şırnak	2	24	8	4	4
DOĞU ANADOLU	Elazığ	3	18	9	9	9
	Bingöl	2	12	4	4	4
	Muş	2	18	8	6	4
TOPLAM		140	1.148	448	413	421

İllerde seçilen örneklem okul sayıları ve her bir okulda uygulanacak anketlere ait dağılımlar Tablo 3.2.4.’te görülmektedir.

Tablo 3.2.4. Örnekleme Alınan Okul Sayıları ve Bu Okullarda Uygulanacak Anket Sayıları

İSTANBUL İLİNDE SEÇİLEN OKULLARDA UYGULANACAK ANKET SAYILARI				
ANKET UYGULANACAK OKUL SAYISI :42				
Sınıfı	Öğrenci	Veli	Yönetici	Öğretmen
5	3	4	1 müdür	3
7	3		2 müdür	
8	3		yardımcısı	
Toplam	9	4	3	3
BALIKESİR İLİNDE SEÇİLEN OKULLARDA UYGULANACAK ANKET SAYILARI				
ANKET UYGULANACAK OKUL SAYISI :5				
Sınıfı	Öğrenci	Veli	Yönetici	Öğretmen
5	3	2	1 müdür	3
7	3		2 müdür	
8	3		yardımcısı	
Toplam	9	2	3	3
ÇANAKKALE İLİNDE SEÇİLEN OKULLARDADA UYGULANACAK ANKET SAYILARI				
ANKET UYGULANACAK OKUL SAYISI :2				
Sınıfı	Öğrenci	Veli	Yönetici	Öğretmen
5	2	2	1 müdür	3
7	2		2 müdür	
8	2		yardımcısı	
Toplam	6	2	3	3
İZMİR İLİNDE SEÇİLEN OKULLARDA UYGULANACAK ANKET SAYILARI				
ANKET UYGULANACAK OKUL SAYISI :13				
Sınıfı	Öğrenci	Veli	Yönetici	Öğretmen
5	3	3	1 müdür	4
7	3		2 müdür	
8	3		yardımcısı	
Toplam	9	3	3	4
MANİSA İLİNDE SEÇİLEN OKULLARDA UYGULANACAK ANKET SAYILARI				
ANKET UYGULANACAK OKUL SAYISI :7				
Sınıfı	Öğrenci	Veli	Yönetici	Öğretmen
5	2	3	1 müdür	3
7	2		2 müdür	
8	2		yardımcısı	
Toplam	6	3	3	3
AFYON İLİNDE SEÇİLEN OKULLARDA UYGULANACAK ANKET SAYILARI				
ANKET UYGULANACAK OKUL SAYISI :4				
Sınıfı	Öğrenci	Veli	Yönetici	Öğretmen
5	2	2	1 müdür,	3
7	2		2 müdür	
8	2		yardımcısı	
Toplam	6	2	3	3
ANKARA İLİNDE SEÇİLEN OKULLARDA UYGULANACAK ANKET SAYILARI				
ANKET UYGULANACAK OKUL SAYISI :17				
Sınıfı	Öğrenci	Veli	Yönetici	Öğretmen
5	3	3	1 müdür	3
7	3		2 müdür	
8	3		yardımcısı	
Toplam	9	3	3	3

SİVAS İLİNDE SEÇİLEN OKULLARDA UYGULANACAK ANKET SAYILARI				
ANKET UYGULANACAK OKUL SAYISI :4				
Sınıfı	Öğrenci	Veli	Yönetici	Öğretmen
5	2		1 müdür	
7	2	2	2 müdür	3
8	2		yardımcısı	
Toplam	6	2	3	3
ÇANKIRI İLİNDE SEÇİLEN OKULDA UYGULANACAK ANKET SAYILARI				
ANKET UYGULANACAK OKUL SAYISI :1				
Sınıfı	Öğrenci	Veli	Yönetici	Öğretmen
5	2		1 müdür	
7	2	2	1 müdür	3
8	2		yardımcısı	
Toplam	6	2	2	3
ADANA İLİNDE SEÇİLEN OKULLARDA UYGULANACAK ANKET SAYILARI				
ANKET UYGULANACAK OKUL SAYISI :9				
Sınıfı	Öğrenci	Veli	Yönetici	Öğretmen
5	3		1 müdür	
7	3	3	2 müdür	3
8	3		yardımcısı	
Toplam	9	3	3	3
ISPARTA İLİNDE SEÇİLEN OKULLARDA UYGULANACAK ANKET SAYILARI				
ANKET UYGULANACAK OKUL SAYISI :2				
Sınıfı	Öğrenci	Veli	Yönetici	Öğretmen
5	2		1 müdür	
7	2	2	2 müdür	3
8	2		yardımcısı	
Toplam	6	2	3	3
KAHRAMANMARAŞ İLİNDE SEÇİLEN OKULLARDA UYGULANACAK ANKET SAYILARI				
ANKET UYGULANACAK OKUL SAYISI :6				
Sınıfı	Öğrenci	Veli	Yönetici	Öğretmen
5	2		1 müdür	
7	2	2	2 müdür	3
8	2		yardımcısı	
Toplam	6	2	3	3
BOLU İLİNDE SEÇİLEN OKULDA UYGULANACAK ANKET SAYILARI				
ANKET UYGULANACAK OKUL SAYISI :1				
Sınıfı	Öğrenci	Veli	Yönetici	Öğretmen
5	4		1 müdür	
7	4	3	2 müdür	3
8	4		yardımcısı	
Toplam	12	3	3	3
TOKAT İLİNDE SEÇİLEN OKULLARDA UYGULANACAK ANKET SAYILARI				
ANKET UYGULANACAK OKUL SAYISI :4				
Sınıfı	Öğrenci	Veli	Yönetici	Öğretmen
5	2		1 müdür	
7	2	2	2 müdür	3
8	2		yardımcısı	
Toplam	6	2	3	3

GÜMÜŞHANE İLİNDE SEÇİLEN OKULLARDA UYGULANACAK ANKET SAYILARI				
ANKET UYGULANACAK OKUL SAYISI :2				
Sınıfı	Öğrenci	Veli	Yönetici	Öğretmen
5	2		1 müdür	
7	2	2	1 müdür	2
8	2		yardımcısı	
Toplam	6	2	2	2
GAZİANTEP İLİNDE SEÇİLEN OKULLARDA UYGULANACAK ANKET SAYILARI				
ANKET UYGULANACAK OKUL SAYISI :8				
Sınıfı	Öğrenci	Veli	Yönetici	Öğretmen
5	3		1 müdür	
7	3	4	2 müdür	3
8	3		yardımcısı	
Toplam	9	4	3	3
MARDİN İLİNDE SEÇİLEN OKULLARDA UYGULANACAK ANKET SAYILARI				
ANKET UYGULANACAK OKUL SAYISI :8				
Sınıfı	Öğrenci	Veli	Yönetici	Öğretmen
5	3		1 müdür	
7	3	3	2 müdür	2
8	3		yardımcısı	
Toplam	9	3	3	2
ŞIRNAK İLİNDE SEÇİLEN OKULLARDA UYGULANACAK ANKET SAYILARI				
ANKET UYGULANACAK OKUL SAYISI :2				
Sınıfı	Öğrenci	Veli	Yönetici	Öğretmen
5	4		1 müdür	
7	4	4	1 müdür	2
8	4		yardımcısı	
Toplam	12	4	2	2
ELAZIĞ İLİNDE SEÇİLEN OKULLARDA UYGULANACAK ANKET SAYILARI				
ANKET UYGULANACAK OKUL SAYISI :3				
Sınıfı	Öğrenci	Veli	Yönetici	Öğretmen
5	2		1 müdür	
7	2	3	2 müdür	3
8	2		yardımcısı	
Toplam	6	3	3	3
BİNGÖL İLİNDE SEÇİLEN OKULLARDA UYGULANACAK ANKET SAYILARI				
ANKET UYGULANACAK OKUL SAYISI :2				
Sınıfı	Öğrenci	Veli	Yönetici	Öğretmen
5	2		1 müdür	
7	2	2	1 müdür	2
8	2		yardımcısı	
Toplam	6	2	2	2
MUŞ İLİNDE SEÇİLEN OKULLARDA UYGULANACAK ANKET SAYILARI				
ANKET UYGULANACAK OKUL SAYISI :2				
Sınıfı	Öğrenci	Veli	Yönetici	Öğretmen
5	3		1 müdür	
7	3	4	2 müdür	2
8	3		yardımcısı	
Toplam	9	4	3	2

3.3. Veri Toplama Aracı

Araştırmada veri toplama aracı olarak anket kullanılacaktır. İlköğretim okulu 5, 7, 8. sınıf öğrencileri; bunların velileri, bu öğrencilerin buldukları okullarda görev yapan okul yöneticileri ve öğretmenlere yönelik olarak 4 ayrı anket hazırlanmıştır. Anketler, araştırmanın genel amacı ve alt amaçları esas alınarak geliştirilmiştir (Bk. Ek 1,2,3,4).

İlköğretim okullarında temizlik, hijyen ve temizliğin yeterliliği konusunda öğrenci anketinde üç bölüm ve toplam 106 soru yer almaktadır: Birinci bölümde kişisel bilgilere ilişkin 6 soru; ikinci bölümde okul çevresinin temizlik ve hijyen durumuna ait 6 soru, üçüncü bölümde okul içinin temizlik ve hijyen durumuna ait 94 soru (Ek 1).

Veli anketinde üç bölüm ve toplam 83 soru yer almaktadır: Birinci bölümde okul ve kişisel bilgilere ilişkin 5 soru; ikinci bölümde okul çevresinin temizlik ve hijyen durumuna ait 6 soru, üçüncü bölümde okul içinin temizlik ve hijyen durumuna ait 72 soru (Ek 2).

Okul yöneticisi anketinde dört bölüm ve toplam 120 soru yer almaktadır: Birinci bölümde kişisel bilgilere ilişkin 4 soru; ikinci bölümde okul durum tespitine ilişkin 16 soru, üçüncü bölümünde okul çevresinin temizlik ve hijyen durumuna ait 6 soru, dördüncü bölümde okul içinin temizlik ve hijyen durumuna ait 94 soru (Ek 3).

Öğretmen anketinde üç bölüm ve toplam 111 soru yer almaktadır: Birinci bölümde kişisel bilgilere ilişkin 6 soru; ikinci bölümde okul çevresinin temizlik ve hijyen durumuna ait 6 soru, üçüncü bölümde okul içinin temizlik ve hijyen durumuna ait 99 soru (Ek 4).

Anketler görünüş ve kapsam geçerliliği konusunda alan uzmanlarının görüş ve önerileri doğrultusunda geliştirilmiştir. Geliştirilen bu anketlerin geçerliliğinin sağlanabilmesi için Ankara Keçiören Mehmet Örucü İlköğretim Okulu, Ankara Keçiören Vildan–Nurettin Demirel İlköğretim Okulu ve Ankara Keçiören Bağlum İlköğretim Okullarında 6, 7 ve 8. sınıf öğrencileri, bunların velileri, bu okulların yöneticileri ve öğretmenlerine uygulanmıştır. Değerlendirilen anketler yeniden düzenlenmiş ve çoğaltılarak il millî eğitim müdürlükleri vasıtasıyla örnekleme alınan okullarda uygulanmıştır. Anketlerin uygulama esasları, “Anket Uygulama Yönergesi”nde belirtilmiştir (Bk. Ek 5).

3.4. Verilerin Analizi

İllerden geri dönen anketler geçerlilik yönünden incelenecek boş bırakılan, yönergeye uygun cevaplandırılmayan anketler değerlendirme kapsamı dışında bırakılmıştır. Buna göre, öğrenci anketlerinin tamamı dönmüş, 15'i geçersiz; veli anketlerinin 446'sı dönmüş 6'sı geçersiz; yönetici anketlerinin 393'ü dönmüş, 20'si geçersiz sayılmıştır. Öğretmen anketlerinin 422'si dönmüş ve tamamı geçerli kabul edilmiş ve değerlendirmeye alınmıştır. Geçerli kabul edilen anketler bilgisayar ortamında "SPSS (Statistical package program for social sciences) 13,0 for Windows" istatistik programı kullanılarak analiz edilmiştir.

Anketlerle elde edilen veriler, frekans ve yüzdeler şeklinde hesaplanarak tablolatırılmıştır.

3.5. Sınırlılıklar

Araştırma 2009-2010 öğretim yılında 81 ilde;

1. İlköğretim okullarında çalışan yöneticiler ve öğretmenler,
2. İlköğretim okullarının 5, 7, 8. sınıflarında öğrenim gören öğrenciler,
3. Bu öğrencilerin velileri ile sınırlıdır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR VE YORUMLAR

Bu bölümde araştırmanın amaçları doğrultusunda elde edilen bulgular ve yorumlar yer almıştır.

4.1. Gruplarla İlgili Kişisel Bulgular

Bu bölümde, araştırmaya katılan yönetici, öğretmen, öğrenci ve velilerden anketlerle elde edilen kişisel bulgular yer almaktadır.

Tablo 4.1.1. Grupların Cinsiyetlere Göre Dağılımı

Cinsiyet	Yönetici		Öğretmen		Öğrenci		Veli	
	f	%	f	%	f	%	f	%
E	332	89,0	183	43,4	732	64,3	142	32,3
K	41	11,0	239	56,6	406	35,7	298	67,7
Toplam	373	100,0	422	100,0	1138	100,0	440	100,0

Tablo incelendiğinde yöneticilerin %89,0'u, öğretmenlerin %43,4'ü, öğrencilerin %64,3'ü, velilerin % 32,3 erkek olduğu görülmektedir. Öğretmenlerde bayanların (%56,6) oranının erkeklerden fazla oluşu dikkat çekmektedir. Bu duruma göre bayanların erkeklere göre öğretmenliği daha fazla tercih ettikleri görülmektedir, diyebiliriz.

Velilerde de bayanların oranının erkeklerden (%67,7) fazla olduğu görülmektedir. Bu, annelerin babalardan daha fazla çocuğunun okuluyla ilgilendiğini göstermektedir.

Tablo 4.1.2. Yöneticilerin Okuldaki Görevi

Görevi	Yönetici	
	f	%
Okul müdürü	137	36,8
Müdür başyardımcısı	24	6,5
Müdür yardımcısı	212	56,7
Toplam	373	100,0

Yöneticilerin okuldaki görevlerinin dağılımına bakıldığında; %36,8'inin okul müdürü, %6,5'inin müdür başyardımcısı, %56,7'sinin müdür yardımcısı olarak görev yaptıkları görülmektedir.

Tablo 4.1.3. Yöneticilerin Yöneticilikteki Kıdemleri

Kıdem	Yönetici	
	f	%
1-5 yıl	133	36,8
6-10 yıl	67	18,6
11-15 yıl	64	17,7
16-20 yıl	39	10,8
21 yıl ve üzeri	58	16,1
Toplam	361	100,0

Okul yöneticilerinin %36,8'i 1-5 yıl, %18,6'sı 6-10 yıl, %17,7'si 11-15 yıl, %10,8'i 16-20 yıl, %16,1'i 21 yıl ve üzeri yöneticilikte hizmetleri olduğu görülmektedir.

Yöneticilerin yarısından fazlasının yöneticilikteki hizmeti, 1-10 yıl arasında bulunmaktadır.

Tablo 4.1.4. Yönetici ve Öğretmenlerin Öğretmenlikteki Kıdemi

Kıdem	Yönetici		Öğretmen	
	f	%	f	%
1-5 yıl	23	6,4	93	22,0
6-10 yıl	61	16,9	111	26,3
11-15 yıl	77	21,3	93	22,0
16-20 yıl	45	12,5	48	11,4
21 yıl ve üzeri	155	42,9	77	18,3
Toplam	361	100,0	422	100,0

Yöneticilerin öğretmenlikteki kıdemleri incelendiğinde %6,4'ü 1-5 yıl, %16,9'u 6-10 yıl, %21,3'ü 11-15 yıl, %12,5'i 16-20 yıl ve %42,9'u 21 yıl ve üzeri hizmeti oldukları görülmektedir. Öğretmenlerin ise %22'si 1-5 yıl, %26,3'ü 6-10 yıl, %22,0'si 11-15 yıl, %11,4'ü 16-20 yıl ve %18,3'ü 21 yıl ve üzeri mesleklerinde hizmet yaptıkları görülmektedir.

Okul yöneticilerinin yaklaşık yarıya yakınının öğretmenlikteki kıdemi 21 yıl ve üzeri iken, öğretmenlerin yarıya yakınının 1-10 yıl olduğu görülmektedir.

Tablo 4.1.5. Öğretmenlerin Branşına Göre Dağılımı

Branş	Öğretmen	
	f	%
Sınıf öğretmeni	189	44,7
Branş öğretmeni	234	55,3
Toplam	423	100,0

Tablo 4.1.5'e göre ilköğretim okullarında görev yapan öğretmenlerin %44,7'sinin sınıf, %55,3'ünün branş öğretmeni oldukları görülmektedir.

Tablo 4.1.6. Velilerin Öğrenim Durumuna Göre Dağılımı

Öğrenim Durumu	Veli	
	f	%
Okuryazar değil	9	2,0
Okuryazar	13	2,9
İlkokul mezunu	99	22,3
Ortaokul mezunu	50	11,3
Lise mezunu	127	28,7
Yüksekokul mezunu	45	10,2
Fakülte mezunu	97	21,9
Lisansüstü/Doktora mezunu	3	,7
Toplam	443	100,0

Tabloya göre; velilerin %2,0'si “Okuryazar değil”, %2,9'u “Okuryazar”, %22,3'ü “İlkokul mezunu”, %11,3'ü “Ortaokul mezunu”, %28,7'si “Lise mezunu”, %10,2'si “Yüksekokul mezunu”, %21,9'u fakülte mezunu, %0,7'si”Lisansüstü-Doktora” mezunu oldukları görülmektedir.

Her 5 öğrenci velisinden 2'sinin ortaokul veya lise mezunu olduğu görülmektedir.

Tablo 4.1.7. Velilerin Çocuğunun Okulunu Ziyaret Etme Sıklığı

Velinin Okulu Ziyaret Etme Sıklığı	Veli	
	f	%
Her gün	230	52,5
Haftada bir	74	16,9
On beş günde bir	36	8,2
Ayda bir	62	14,2
Birinci ve ikinci dönem birer defa	36	8,2
Toplam	438	100,0

Tabloya göre velilerin %52,5'i “Her gün”, %16,9'u “Haftada bir”, %8,2'si “On beş günde bir”, %14,2'si “Ayda bir”, %8,2'si “Birinci ve ikinci dönem birer defa” olmak üzere çocuğunun okulunu ziyaret etmektedirler.

Velilerin büyük çoğunluğunun çocuğunun okuluyla ilgilendiği görülmektedir

4.2. Okulun Bulunduğu Yer Ve Özellikleriyle İlgili Bilgileri

Bu bölümde, araştırmaya katılan yönetici, öğretmen, öğrenci ve velilerden okulların buldukları yer ve özellikleriyle ilgili elde edilen bulgular yer almaktadır.

Tablo 4.2.1. Okulun Bulunduğu İl

Okulun Bulunduğu İl	Yönetici		Öğretmen		Öğrenci		Veli	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Adana	24	6,4	29	6,8	78	6,8	29	6,5
Afyonkarahisar	10	2,7	12	2,8	23	2,0	8	1,8
Ankara	47	12,6	51	12,0	161	14,0	52	11,7
Balıkesir	14	3,7	15	3,5	44	3,8	17	3,8
Bingöl	6	1,6	4	,9	12	1,0	4	,9
Bolu	6	1,6	6	1,4	24	2,1	5	1,1
Çanakkale	6	1,6	6	1,4	12	1,0	4	,9
Çankırı	6	1,6	6	1,4	12	1,0	4	,9
Elazığ	9	2,4	11	2,6	18	1,6	8	1,8
Gaziantep	21	5,6	20	4,7	62	5,4	25	5,6
Gümüşhane	6	1,6	5	1,2	12	1,0	6	1,3
Isparta	5	1,3	6	1,4	12	1,0	4	,9
İstanbul	97	25,9	123	28,9	371	32,2	161	36,1
İzmir	36	9,6	51	12,0	117	10,1	36	8,1
Manisa	20	5,3	21	4,9	42	3,6	21	4,7
Kahramanmaraş	17	4,5	18	4,2	36	3,1	18	4,0
Mardin	10	2,7	10	2,3	34	2,9	13	2,9
Muş	6	1,6	4	,9	17	1,5	7	1,6
Sivas	10	2,7	12	2,8	24	2,1	8	1,8
Tokat	12	3,2	12	2,8	18	1,6	8	1,8
Şırnak	6	1,6	4	,9	24	2,1	8	1,8
Toplam	374	100,0	426	100,0	1153	100,0	446	100,0

Anketler 21 ilde uygulanmış olup, bu iller yukarıdaki tabloda yer almaktadır. Uygulanacak anket sayıları, illerdeki öğrenci, öğretmen, yönetici ve veli sayıları dikkate alınarak belirlenmiştir. Buna göre en fazla anket uygulanan ilk dört il İstanbul, Ankara, İzmir ve Adana'dır.

Tablo 4.2.2. Okulun Bulunduğu Yerleşim Yeri

Okulun Bulunduğu Yerleşim Yeri	Yönetici		Öğretmen		Öğrenci		Veli	
	f	%	f	%	f	%	f	%
İl Merkezi (Büyük şehre bağlı merkez ilçeler dahil)	231	61,8	254	59,6	474	41,5	233	52,4
İlçe merkezi	143	38,2	172	40,4	668	58,5	212	47,6
Toplam	374	100,0	426	100,0	1142	100,0	445	100,0

Tablo 4.2.2'ye göre yöneticilerin %61,8'i, öğretmenlerin %59,6'sı, öğrencilerin %41,5'i, velilerin %52,4'ü il merkezinde (Büyükşehir bağlı merkez ilçeler dahil) bulunduğu görülmektedir. Tabloda yönetici, öğretmen ve velilerden farklı olarak öğrencilerin %58,5'i okullarının ilçelerde bulunduğunu belirtmektedirler. Bunun büyükşehir bağlı olan ilçelerin öğrenciler tarafından büyükşehir bağlı olmayan ilçe olarak görülmesinden kaynaklanmış olduğu düşünülmektedir.

Tablo 4.2.3. Okulun Öğretim Türü

Öğretim Türü	Yönetici		Öğretmen		Öğrenci	
	f	%	f	%	f	%
Tam gün	204	55,0	247	58,0	602	52,3
İkili öğretim	167	45,0	179	42,0	550	47,7
Toplam	371	100,0	426	100,0	1152	100,0

Tabloya göre yöneticilerin %55,0'i, öğretmenlerin %58,0'i, öğrencilerin %52,3'ü okullarında "Tam gün" öğretim yapıldığını belirtirken; yöneticilerin %45,0'i, öğretmenlerin %42,0'si, öğrencilerin %47,7'si "İkili öğretim" yapıldığını belirtmişlerdir.

Her üç grubun görüşüne göre okulların yarıdan fazlasında "Tam gün" öğretim yapıldığı görülmektedir.

Tablo 4.2.4. Okulun Temizlik Elemanı İstihdam Durumu*

Temizlik Elemanı İstihdam Durumu	Yönetici	
	f	%
Kadroolu	76	57,6
Sözleşmeli	46	35,7
Hizmet satın alarak	76	57,6

*: Birden fazla seçenek işaretlenmiştir.

Okulların temizlik elemanını nasıl sağladıklarına ilişkin olarak yöneticilerin %57,6'sı "Kadroolu", %35,7'si "Sözleşmeli", %57,6'sı "Hizmet satın alarak" yaptıklarını belirtmişlerdir. Elde edilen bulgulara göre temizlik elemanı istihdamı en çok hizmet satın alınarak ve sözleşmeli karşılanmaktadır.

Tablo 4.2.5. Okulun Temizlik Malzemesinin Sağlandığı Kaynaklar

Temizlik Malzemesinin Sağlandığı Kaynaklar	Yönetici	
	f	%
İl özel idaresi	18	4,9
Okul aile birliği	331	89,9
Belediye	4	1,1
Sivil toplum kuruluşları	-	-
Diğer	15	4,1
Toplam	368	100,0

Tablo 4.2.5'e göre, yöneticiler okula temizlik malzemesinin temininde %4,9'u "İl özel idaresi", %89,9'u "Okul aile birliği", %1,1'i "Belediye", %4,1'i "Diğer" kaynaklardan karşılandığını belirtmişlerdir.

Tabloya göre okulların temizlik malzemesi temininde daha çok okul aile birliği kanalını kullandıkları, diğer kuruluşlardan pek yararlanamadıkları görülmektedir.

Tablo 4.2.6. Temizlik Malzemelerinin Okul İhtiyacını Karşılması Durumu

Malzemelerinin İhtiyacı Karşılması Durumu	Yönetici	
	f	%
Karşılmaktadır.	153	41,5
Kısmen karşılmaktadır.	196	53,1
Karşılanmamaktadır.	20	5,4
Toplam	369	100,0

Tabloya göre yöneticilerin %41,5'i temizlik malzemelerinin okulun ihtiyacını karşıladığını, %53,1'i kısmen karşıladığını, %5,4'ü ise ihtiyacı karşılamadığını belirtmişlerdir.

Elde edilen bulgulara göre, temizlik malzemelerinin okulun ihtiyacını karşılamada istenilen düzeyde olmadığı görülmektedir.

Tablo 4.2.7. Okulda Kullanılan Su Kaynağı

Kullanılan Su Kaynağı	Yönetici	
	f	%
Şebeke suyu	345	93,8
Depolanarak kullanılan su	18	4,8
Bağımsız su kaynağı	5	1,4
Toplam	368	100,0

Yöneticilerden elde edilen bulgulara göre, okullarda kullanılan su kaynağının %93,8'i "Şebeke suyu", %4,8'i "Depolanarak kullanılan su", %1,4'ü "Bağımsız su kaynağı" olduğu görülmektedir.

Okulların tamamına yakınının şebeke suyu kullandıkları görülmektedir.

Tablo 4.2.8. Su Deposunun Temizliği*

Temizleme Sıklığı	Yönetici	
	f	%
Ayda bir	17	6,5
2-5 ayda bir	68	26,2
6-9 ayda bir	72	27,7
10-13 ayda bir	31	11,9
14 ay ve daha fazla	2	,8
Gerek görüldükçe	70	26,9
Toplam	260	100,0

*: Bu soruyu okullarında su deposu olan yöneticiler cevaplandırmıştır.

Tablo 4.2.8'e göre, okullardaki su deposunun temizliğinin yöneticilerin %6,5'i "Ayda bir", %26,2'si "2-5 ayda bir", %27,7'si "6-9 ayda bir", %11,9'u "10-13 ayda bir", %8'i "14 ay ve daha fazla", %26,9'u "Gerek görüldükçe" yapıldığını belirtmişlerdir.

Okulların yarısından fazlasında (%53,9) su depolarının 2-9 ay arasında temizlendiği görülmektedir.

Tablo 4.2.10. Okullarda Kapalı Çöp Toplama Alanının Bulunması

Kapalı Çöp Toplama Alanının Bulunması	Yönetici	
	f	%
Evet	152	42,8
Hayır	203	57,2
Toplam	355	100,0

Okul yöneticilerinin yarısından fazlası (%57,2) okullarında kapalı çöp toplama alanının bulunmadığını belirtmektedirler.

Tablo 4.2.11. Okul Tuvaletlerinde El Temizliğinde Kullanılan Maddeler

El Temizliğinde Kullanılan Maddeler	Yönetici	
	f	%
Sıvı sabun	347	95,1
Kalıp sabun	18	4,9
Malzeme bulunmamaktadır.	-	-
Toplam	365	100,0

Tabloya göre okul yöneticilerinin %95,1'i okullarında "Sıvı sabun" kullanıldığını belirtirken, % 4,9'u "Kalıp sabun" kullandıklarını belirtmektedirler. Katı sabun kullanımında üzerindeki köpüğün akıtılmamadan bırakılması ve sürekli ıslak kalması sonucunda mikroorganizma üreyebildiğinden, lavabolarda sıvı sabun kullanılması önerilmektedir. Bulgulardan sıvı sabunun daha çok kullanıldığı görülmektedir.

Tablo 4.2.12. Okullarda Haşere İle Mücadele Yapılması

Haşere ile Mücadele	Yönetici	
	f	%
Programlı bir önleme/yok etme çalışması vardır.	122	34,2
Programlı değil ancak arada bir önleme/yok etme çalışması yapılmaktadır.	191	53,5
Önleme/yok etme çalışması yoktur.	44	12,3
Toplam	357	100,0

Okullarda haşere ile mücadele yapılması hususunda yöneticilerin %34,2'si "Programlı bir önleme/yok etme çalışması vardır.", %53,5'i "Programlı değil ancak arada bir önleme/yok etme çalışması yapılmaktadır.", %12,3'ü "Önleme/yok etme çalışması yoktur." görüşünü ifade etmişlerdir.

4.3. Okul Çevresinin Temizlik, Hijyen Durumu ve Temizliğin Yeterliliği

Bu bölümde, araştırmaya katılan yönetici, öğretmen, öğrenci ve velilerden okul çevresinin temizlik, hijyen durumu ve temizliğin yeterlilik düzeyine ilişkin anketlerle elde edilen bulguları yer almaktadır.

Tablo 4.3.1.a. Okul Bahçesinin Temizlenme Sıklığı

Temizliğin Yapılma Sıklığı	Yönetici		Öğretmen		Öğrenci		Veli	
	f	%	f	%	f	%	f	%
1-2 günde bir	341	92,2	323	77,4	711	63,3	332	76,0
3-4 günde bir	18	4,8	57	13,7	197	17,5	52	11,9
5-6 günde bir	2	,5	9	2,2	112	10,0	17	3,9
7-8 günde bir	5	1,4	13	3,1	63	5,6	21	4,8
9 gün ve daha fazla	4	1,1	15	3,6	40	3,6	15	3,4
Toplam	370	100,0	417	100,0	1123	100,0	437	100,0

Bütün grupların %77,2'si, okul bahçesinin 1-2 günde bir temizliğinin yapıldığını belirtmişlerdir. Dikkat çekici bir durum yöneticilerle öğrenciler arasındaki yüzdelerdir. Hizmet verenlerle hizmet alanların bu görüş farklılığı yaş farkından kaynaklanabileceği gibi, hizmet verenlerin yaptıklarını yeterli görmelerinden de kaynaklanabileceği düşünülmektedir.

Tablo 4.3.1.b. Okul Bahçesinin Temizliğinin Yeterliliği

Temizliğin Yeterliliği	Yönetici		Öğretmen		Öğrenci		Veli	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Çok yeterli	85	23,0	81	19,1	182	15,9	85	19,2
Yeterli	216	58,4	212	49,9	471	41,1	222	50,1
Orta düzeyde yeterli	51	13,8	84	19,8	317	27,7	78	17,6
Az yeterli	14	3,8	37	8,7	138	12,0	41	9,3
Hiç yeterli değil	4	1,1	11	2,5	38	3,3	17	3,8
Toplam	370	100,0	425	100,0	1146	100,0	443	100,0

Tabloya göre okul bahçesinin temizliğini bütün grupların %69,1'i "Yeterli" ve "Çok yeterli düzeyde görmektedirler. Yöneticilerle öğrenciler arasında dikkat çeken %25'lik bir fark bulunmaktadır. Okul bahçeleri öğrencilerin en çok kullandıkları mekânlardır. Bundan dolayı öğrencilerin yöneticilere göre olaya daha hassas yaklaştıkları düşünülmektedir.

Tablo 4.3.2. Okul Bahçesinde Çöp Kovası/Kapaklı Varil Bulunması

Çöp Kovası Bulunması	Yönetici		Öğretmen		Öğrenci		Veli	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Evet	325	88,6	377	89,5	1057	92,1	390	88,6
Hayır	42	11,4	44	10,5	91	7,9	50	11,4
Toplam	367	100,0	421	100,0	1148	100,0	440	100,0

Tabloya göre yönetici, öğretmen, öğrenci ve velilerin yaklaşık %90'ı okul bahçelerinde çöp kovası/kapaklı varilin bulunduğunu belirtmişlerdir.

Tablo 4.3.3. Okul Çevresinde Çöp ve Atık Yığınları Bulunması

Çöp ve Atık Yığınları Bulunması	Yönetici		Öğretmen		Öğrenci		Veli	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Evet	38	10,4	62	14,7	331	28,9	77	17,4
Hayır	328	89,6	360	85,3	815	71,1	366	82,6
Toplam	366	100,0	422	100,0	1146	100,0	443	100,0

Tablo 4.3.3'e göre bütün grupların %82,1'i okul çevresinde çöp ve atık yığınlarının bulunmadığını belirtmişlerdir. Burada yöneticilerle öğrenciler arasında dikkat çekici (%18,5) bir fark görülmektedir. Yöneticiler, öğrenciler kadar okul bahçesinde bulunmadıklarından bazı olumsuzlukları gözden kaçırdıkları, durumun bundan kaynaklanmış olabileceği düşünülmektedir.

Tablo 4.3.4. Okul Çevresinde Seyyar Yiyecek/İçecek Satıcılarının Bulunması Sıklığı

Seyyar Yiyecek/İçecek Satıcılarının Bulunması	Yönetici		Öğretmen		Öğrenci		Veli	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Her zaman	9	2,5	20	4,7	65	5,7	16	3,7
Sık sık	20	5,4	20	4,7	80	7,0	11	2,5
Bazen	38	10,4	57	13,5	238	20,8	68	15,6
Seyrek	80	21,8	96	22,7	285	25,0	77	17,7
Hiç	220	59,9	230	54,4	474	41,5	264	60,6
Toplam	367	100,0	423	100,0	1142	100,0	436	100,0

Tabloya göre grupların yarısı (%53,8), okullarının çevresinde seyyar yiyecek/içecek satıcısının “Hiç” bulunmadığını belirtmişlerdir. Yöneticilerin %10,4’ü, öğretmenlerin %13,5’i, öğrencilerin %20,8’i ve velilerin %15,6’sı, satıcıların “Bazen” okul çevresinde görüldüklerini ifade etmişlerdir. Bazen görülmeye ilişkin yöneticilerle öğrenci görüşleri arasında belirgin bir fark (%10,4) bulunmaktadır. Bu farkın, yöneticilerin öğrenciler kadar okul bahçesini kullanmamalarından dolayı, çevrede dolaşan seyyar satıcıları öğrenciler kadar görmemesinden kaynaklanmış olabileceği düşünülebilir.

Tablo 4.3.5. Okul Çevresindeki Seyyar Yiyecek/İçecek Satıcılarına Karşı Önlem Alınması*

Seyyar Yiyecek/İçecek Satıcılarına Karşı Önlem	Yönetici		Öğretmen		Öğrenci		Veli	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Evet	59	42,4	54	28,3	137	20,6	48	29,4
Kısmen	66	47,5	90	47,1	142	21,4	42	25,8
Hayır	14	10,1	47	24,6	131	19,7	29	17,8
Fikrim yok	-	-	-	-	254	38,3	44	27,0
Toplam	139	100,0	191	100,0	664	100,0	163	100,0

*: Okullarının çevresinde seyyar yiyecek/içecek satıcısının bulunmadığını söyleyenler bu soruya cevap vermemiştir.

Okul çevresinde seyyar yiyecek ve içecek satıcılarına karşı yöneticilerin %42,4'ü, öğretmenlerin %28,3'ü, öğrencilerin %20,6'sı ve velilerin %29,4'ü önlem alındığını belirtmişlerdir. Grupların ortalaması %30,2'dir. Bütün gruplar %35,4'le "Kısmen" önlem alındığını ifade etmişlerdir. Elde edilen verilerden bazı okul yönetimlerinin seyyar satıcılara karşı önlem almada yetersiz kaldıkları görülmektedir.

4.4. Okul İçinin Temizlik Ve Hijyen Durumu

Bu bölümde, araştırmaya katılan yönetici, öğretmen, öğrenci ve velilerin okulun koridorları, sınıfları, öğretmenler odası, kütüphane, laboratuvar, spor salonu, revir, ilk yardım dolabı, tuvaletler, kantinlerin temizlik ve hijyen durumu ile temizliğin yeterlilik düzeyine ilişkin anketlerle elde edilen bulgular yer almaktadır.

4.4.1.Koridorların Temizlik ve Hijyen Durumu

Bu bölümde, araştırmaya katılan yönetici, öğretmen, öğrenci ve velilerin okul koridorlarının temizlik ve hijyen durumu ile temizliğin yeterlilik düzeyine ilişkin bulguları yer almaktadır.

Tablo 4.4.1.1.a. Koridorların Temizlenme Sıklığı

Temizliğin Yapılma Sıklığı	Yönetici		Öğretmen		Öğrenci		Veli	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Günde iki kez ya da daha sık	273	73,8	211	50,4	468	41,1	222	50,5
Günde bir kez	88	23,8	179	42,7	500	43,9	182	41,4
2-3 günde bir	3	,8	20	4,7	122	10,6	28	6,3
4 gün ya da daha fazla	3	,8	7	1,7	48	4,2	7	1,6
Hiç	3	,8	2	,5	2	,2	1	,2
Toplam	370	100,0	419	100,0	1140	100,0	440	100,0

Tablo 4.4.1.1.a'ya göre bütün grupların %90'ı okul koridorlarının günde bir veya daha fazla temizlendiğini belirtmişlerdir. Ancak hizmet verenlerle hizmet alanlar arasında dikkat çekici durum yüzdelerdir. Bu durumun, hizmet verenlerin kendi okullarını daha iyi gösterme düşüncesinden kaynaklanabileceği düşünülebilir.

Tablo 4. 4.1.1.b. Koridorların Temizliğinin Yeterliliği

Temizliğin Yeterliliği	Yönetici		Öğretmen		Öğrenci		Veli	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Çok yeterli	88	23,8	83	19,8	279	24,3	80	18,1
Yeterli	208	56,2	193	46,1	605	52,8	216	49,0
Orta düzeyde yeterli	55	14,9	81	19,3	155	13,5	79	17,9
Az yeterli	14	3,7	50	11,9	82	7,2	42	9,5
Hiç yeterli değil	5	1,4	12	2,9	25	2,2	24	5,4
Toplam	370	100,0	419	100,0	1146	100,0	441	100,0

Tablo.4.4.1.1.b'ye göre yönetici, öğretmen, öğrenci ve velilerinin büyük çoğunluğu (%73) okullarının koridor temizliğini “Yeterli” ve “Çok yeterli” düzeyde görmektedirler. Grupların koridor temizliğinin yeterliliğinde görüşleri arasında bir uyumlu görülmektedir.

Tablo 4. 4.1.2. Koridorlarda Çöp Kovasının Bulunması

Çöp Kovasının Bulunması	Yönetici		Öğretmen		Öğrenci		Veli	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Evet	270	73,8	256	61,4	676	59,0	297	67,3
Bazı koridorlarda var	37	10,1	58	13,9	187	16,3	67	15,2
Hayır	59	16,1	103	24,7	283	24,7	77	17,5
Toplam	366	100,0	417	100,0	1146	100,0	441	100,0

Tabloya göre yönetici, öğretmen, öğrenci ve velilerin yarısından fazlasının (%65,4) okul koridorlarında çöp kovasının bulunduğunu belirtmişlerdir. Gruplardan yaklaşık her dört kişiden biri ise koridorlarda çöp kovasının olmadığını belirtmiştir. Bunun bazı okullarda koridorlarda çöp kovasına gerek görülmemesinden ya da yönetimlerin ihmalinden kaynaklanmış olabileceği düşünülmektedir.

Tablo 4.4.1.3.a. Koridorların Paspaslanması Sıklığı

Paspaslanma Sıklığı	Yönetici		Öğretmen		Öğrenci		Veli	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Günde bir defadan fazla	339	92,1	319	76,0	765	66,8	317	72,0
2-3 günde bir	21	5,8	80	19,0	292	25,5	62	14,1
4-5 günde bir	3	,8	7	1,6	33	2,9	14	3,2
6-7 günde bir	2	,5	7	1,7	21	1,8	4	,9
Bir haftadan daha fazla	3	,8	7	1,7	34	3,0	6	1,4
Fikrim yok	-	-	-	-	-	-	37	8,4
Toplam	368	100,0	420	100,0	1145	100,0	440	100,0

Elde edilen bulgulara göre, bütün grupların %76,7'si koridorların “Günde bir defadan fazla” paspaslandığını belirtmişlerdir. Koridorların “2-3 günde bir” paspaslanmasında öğretmen ve öğrenci görüşleri ile yönetici görüşleri arasında fark görülmektedir. Bu, okullardaki öğrenci yoğunluğuna bağlı olarak paspaslanma yapılmamış algısını doğurabileceği gibi; okullarda yeterli temizlik elemanının bulunmamasından da kaynaklanabileceği düşünülebilir.

Tablo 4.4.1.3.b. Yapılan Paspasın Yeterliliği

Yeterlilik Düzeyi	Yönetici		Öğretmen		Öğrenci		Veli	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Çok yeterli	79	21,4	81	19,3	320	27,9	76	17,3
Yeterli	223	60,4	202	48,0	566	49,4	213	48,4
Orta düzeyde yeterli	48	13,0	73	17,3	124	10,8	82	18,6
Az yeterli	13	3,5	48	11,4	84	7,4	48	10,9
Hiç yeterli değil	6	1,7	17	4,0	51	4,5	21	4,8
Toplam	369	100,0	421	100,0	1145	100,0	440	100,0

Tabloya göre okul koridorlarında yapılan paspasın yönetici, öğretmen, öğrenci ve veliler tarafından (%75,5) “Yeterli” ve “Çok yeterli” bulunduğu görülmektedir. Tabloya göre grupların görüşlerinde uyum görülmektedir

Tablo 4. 4.1.4.a. Koridorların Çamaşır Suyu ile Dezenfekte Sıklığı

Dezenfekte Sıklığı	Yönetici		Öğretmen		Öğrenci		Veli	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Günde bir defadan fazla	155	42,2	140	34,2	354	31,2	138	31,7
2-3 günde bir	102	27,8	112	27,3	440	38,8	109	25,1
4-5 günde bir	21	5,7	37	9,0	116	10,2	28	6,4
6-7 günde bir	40	10,9	37	9,0	69	6,1	20	4,6
Bir haftadan daha fazla	49	13,4	84	20,5	155	13,7	34	7,8
Fikrim yok	*		*		*		106	24,4
Toplam	367	100,0	410	100,0	1134	100,0	435	100,0

*: Seçenek bu gruplara sorulmamıştır.

Tablo 4.4.1.4.a'ya göre yönetici %42,2'si, öğretmenlerin %34,2'si, öğrencilerin %31,2'si ve velilerin %31,7'si okul koridorlarının “Günde bir defadan fazla” dezenfekte edildiğini belirtmişlerdir. Bütün grupların %29,7'si ise “2-3 günde bir” dezenfekte yapıldığını belirtmişlerdir. Yapılan dezenfektenin yeterli olmadığı görülmektedir. Bunun, okulların kaynak yetersizliğinden kaynaklanmış olabileceği düşünülmektedir. Nitekim Tablo 4.2.6.'da yöneticilerin %41,5'i temizlik malzemelerinin okul ihtiyacını karşıladığını belirtmesi bu görüşü doğrular niteliktedir.

Tablo 4.4.1.4.b. Koridorlarda Yapılan Dezenfektenin Yeterliliği

Yeterlilik Düzeyi	Yönetici		Öğretmen		Öğrenci		Veli	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Çok yeterli	70	19,1	51	12,1	218	19,2	65	15,1
Yeterli	199	54,2	172	41,0	532	46,7	172	39,9
Orta düzeyde yeterli	65	17,7	94	22,4	204	17,9	87	20,2
Az yeterli	25	6,8	70	16,7	111	9,8	62	14,4
Hiç yeterli değil	8	2,2	33	7,8	73	6,4	45	10,4
Toplam	367	100,0	420	100,0	1138	100,0	431	100,0

Tabloya göre, bütün grupların %65'i okul koridorlarının dezenfektisini “Yeterli” ve “Orta düzeyde yeterli” görmektedirler. Burada dikkat çekici durum yöneticilerle öğretmenler, öğrenciler ve veliler arasındaki yüzdelerdir. Hizmet verenlerle hizmet alanların bu görüş farklılığı, yöneticiler birinci derecede olayda kendilerini sorumlu tutmalarından dolayı, değerlendirmede hizmet alanlara göre daha olumlu bakmalarından kaynaklanabileceği düşünülebilir.

Tablo 4.4.1.5.a. Koridorların Havalandırılma Sıklığı

Havalandırma Sıklığı	Yönetici		Öğretmen		Öğrenci		Veli	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Her teneffüsten sonra	275	74,5	283	68,0	737	64,9	289	66,4
Günde 2 kez	62	16,8	53	12,7	210	18,5	58	13,3
Günde bir	27	7,3	65	15,6	130	11,4	26	6,0
2-3 günde bir ya da daha fazla	5	1,4	15	3,6	59	5,2	9	2,1
Fikrim yok	*		*		*		53	12,2
Toplam	369	100,0	416	100,0	1136	100,0	435	100,0

*: Seçenek bu gruplara sorulmamıştır.

Tablo 4.4.1.5.a'ya göre koridorların havalandırılmasının yönetici, öğretmen, öğrenci ve velilerin çoğunluğu (%68,4) “Her teneffüsten sonra” yapıldığını belirtmişlerdir.

Tablo 4.4.1.5.b. Koridorlarda Yapılan Havalandırmanın Yeterliliği

Yeterlilik Düzeyi	Yönetici		Öğretmen		Öğrenci		Veli	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Çok yeterli	116	31,5	91	21,6	359	31,4	95	21,9
Yeterli	216	58,7	229	54,7	502	44,0	228	52,7
Orta düzeyde yeterli	28	7,6	59	14,1	171	15,0	59	13,6
Az yeterli	7	1,9	28	6,7	83	7,3	29	6,7
Hiç yeterli değil	1	,3	12	2,9	27	2,3	22	5,1
Toplam	368	100,0	419	100,0	1142	100,0	433	100,0

Koridorların havalandırmasının yeterliğini bütün gruplar %79,1'i "Yeterli" ve "Çok yeterli" bulduklarını belirtmişlerdir. Dikkat çekici bir durum yöneticilerle, öğretmen ve öğrenciler arasındaki yüzdelerdir. Bu fark, Öğrencilerin koridorlarda daha çok bulunmaları ve kullanmalarından dolayı yönetici, öğretmenlerden farklı düşündüklerinden kaynaklanmış olabilir.

Tablo 4.4.1.6.a. Merdiven Korkuluklarının Tozunun Alınması Sıklığı

Toz Alınma Sıklığı	Yönetici		Öğretmen		Öğrenci		Veli	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Her gün	157	43,0	110	27,1	359	31,6	143	34,4
2-3 günde bir	102	27,9	91	22,4	310	27,4	116	27,8
4-5 günde bir	32	8,9	26	6,4	81	7,1	36	8,7
6-7 günde bir	34	9,3	53	13,1	80	7,1	28	6,7
Ayda bir	22	6,0	46	11,3	103	9,1	34	8,2
Hiç	18	4,9	80	19,7	200	17,7	59	14,2
Toplam	365	100,0	406	100,0	1133	100,0	416	100,0

Tablo 4.4.1.6.a'ya göre yönetici, öğretmen, öğrenci ve velilerin %34,0'u merdiven korkuluklarının tozunun "Her gün", %34,2'si ise 2 ile 5 gün arasında alındığını belirtmişlerdir. Düşündürücü olan, bütün grupların %14,1'inin merdiven korkuluklarının tozunun "Hiç" alınmadığı görüşünü belirtmiş olmalarıdır. Bunun, temizlik elemanı yetersizliğinden kaynaklanabileceği gibi, işin önemsenmemesinden de kaynaklanabileceği düşünülebilir.

Tablo 4.4.1.6.b. Merdiven Korkuluklarının Tozunun Alınmasının Yeterliliği

Yeterlilik Düzeyi	Yönetici		Öğretmen		Öğrenci		Veli	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Çok yeterli	70	20,1	42	12,5	177	18,8	54	14,5
Yeterli	194	55,6	140	41,7	403	42,9	166	44,5
Orta düzeyde yeterli	57	16,3	72	21,4	152	16,2	77	20,6
Az yeterli	22	6,3	55	16,4	123	13,1	46	12,4
Hiç yeterli değil	6	1,7	27	8,0	84	8,9	30	8,0
Toplam	349	100,0	336	100,0	939	100,0	373	100,0

Tabloya göre bütün grupların %64,8'i merdiven korkuluklarının tozunun alınmasını “Yeterli” ve “Orta düzeyde yeterli” görmektedirler. Burada dikkat çekici bir durum yöneticiler ile öğretmen, öğrenci ve veliler arasındaki yüzdelerdir. Bu fark hizmet veren olarak yöneticilerin sorumluluk duygusuyla yapılan temizliği öğretmen, öğrenci ve velilere göre daha olumlu değerlendirmelerinden kaynaklanmış olabileceği düşünülebilir.

Tablo 4. 4.1.7.a. Merdiven Korkuluklarının Çamaşır Suyu ile Dezenfekte Sıklığı

Dezenfekte Sıklığı	Yönetici		Öğretmen		Öğrenci	
	f	%	f	%	f	%
Her gün	67	18,5	57	14,1	189	16,8
2-3 günde bir	111	30,7	94	23,3	341	30,3
4-5 günde bir	43	11,9	39	9,7	120	10,7
6-7 günde bir	59	16,3	32	7,9	115	10,2
Ayda bir	43	11,9	68	16,9	97	8,6
Hiç	39	10,8	113	28,0	263	23,4
Toplam	362	100,0	403	100,0	1125	100,0

Tablo 4.4.1.7.a'ya göre yönetici, öğretmen ve öğrencilerin %50,3'ü merdiven korkuluklarının 2 gün ile 7 gün arasında bir dezenfekte yapıldığını belirtmişlerdir. Bunun, okulların kaynak yetersizliğinden kaynaklanmış olabileceği gibi, yönetimin konuyu önemsenmemesinden de kaynaklanmış olabileceği düşünülmektedir. Bütün grupların 1/5'i ise dezenfektenin “Hiç” yapılmadığını belirtmemektedirler.

Tablo 4. 4.1.7.b. Merdiven Korkuluklarının Dezenfektelinin Yeterliliği

Yeterlilik Derecesi	Yönetici		Öğretmen		Öğrenci	
	f	%	f	%	f	%
Çok yeterli	47	14,5	36	12,0	153	17,5
Yeterli	174	53,9	125	41,5	421	48,3
Orta düzeyde yeterli	70	21,7	72	23,9	151	17,3
Az yeterli	27	8,4	52	17,3	115	13,2
Hiç yeterli değil	5	1,5	16	5,3	32	3,7
Toplam	323	100,0	301	100,0	872	100,0

Tabloya göre bütün grupların %50'ye yakını merdiven korkuluklarının dezenfektisini “Yeterli” görürken, %20'si de “Orta düzeyde yeterli” görmektedirler.

4.4.2. Sınıfların Temizlik ve Hijyen Durumu

Bu bölümde, araştırmaya katılan yönetici, öğretmen, öğrenci ve velilerin sınıfların temizlik ve hijyen durumu ile temizliğin yeterlilik düzeyine ilişkin bulguları yer almaktadır.

Tablo 4.4.2.1.a. Sınıfların Temizlenme Sıklığı

Temizlenme Sıklığı	Yönetici		Öğretmen		Öğrenci		Veli	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Günde 2 kez	110	29,7	59	14,0	307	26,9	116	26,4
Günde 1 kez	251	67,8	331	78,4	645	56,4	283	64,5
2-3 günde bir	6	1,6	17	4,0	105	9,2	12	2,7
4-5 günde bir	2	,5	6	1,4	35	3,1	10	2,3
6-7 günde bir	1	,3	6	1,4	32	2,8	13	3,0
Hiç	-	-	3	,7	19	1,7	5	1,1
Toplam	370	100,0	422	100,0	1143	100,0	439	100,0

Tablo 4.4.2.1.a'ya göre yönetici, öğretmen, öğrenci ve velilerin yarıdan fazlası (%66,8) sınıfların “Günde bir kez” temizlendiğini belirtmişlerdir. Bütün gruplarda her dört kişiden biri de (%24,2) “Günde 2 kez” sınıf temizliği yapıldığını belirtmektedirler.

Tablo 4.4.2.1.b. Sınıfların Temizliğinin Yeterliliği

Temizliğin Yeterliliği	Yönetici		Öğretmen		Öğrenci		Veli	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Çok yeterli	59	16,2	36	8,5	294	26,1	52	11,9
Yeterli	212	58,3	191	45,4	516	45,7	201	46,0
Orta düzeyde yeterli	74	20,3	106	25,2	173	15,3	102	23,3
Az yeterli	16	4,4	57	13,5	124	11,0	50	11,4
Hiç yeterli değil	3	,8	31	7,4	21	1,9	32	7,4
Toplam	364	100,0	421	100,0	1128	100,0	437	100,0

Tabloya göre, bütün grupların %64,5'i sınıfların temizliğini “Yeterli” ve “Çok yeterli” görürken, %21,0'i “Orta düzeyde yeterli” görmektedirler. Burada dikkat çeken bir durum, “Çok yeterli” görmede öğrenciler ile diğer üç grup arasındaki yüzdelerdir. Bu durum öğrencilerin yaşları gereği diğer gruplar kadar objektif değerlendirememiş olabileceği düşünülebilir.

Tablo 4.4.2.2.a. Sınıfların Havalandırılma Sıklığı

Havalandırma Sıklığı	Yönetici		Öğretmen		Öğrenci		Veli	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Her dersten sonra	300	82,2	364	86,3	894	78,2	327	74,3
Günde 2 kez	48	13,1	35	8,3	136	11,9	45	10,2
Günde 1 kez	13	3,6	17	4,0	82	7,2	33	7,5
2-3 günde bir	4	1,1	4	,9	12	1,0	2	,5
4-5 günde bir	-	-	-	-	8	,7	2	,5
Hiç	-	-	2	,5	11	1,0	5	1,1
Fikrim yok	*		*		*		26	5,9
Toplam	365	100,0	422	100,0	1143	100,0	440	100,0

*: Seçenek bu gruplara sorulmamıştır.

Tablo 4.4.2.2.a'ya göre yönetici, öğretmen, öğrenci ve velilerin %80,2'si sınıfların “Her dersten sonra” havalandırıldığını belirtmişlerdir. Burada dikkat çeken veliler ile diğer gruplar arasında görülen yüzdelerdir. Bu değerlendirme farkının velilerin her zaman okulda bulunmalarından dolayı yönetici, öğretmen ve öğrenciler kadar objektif değerlendirememiş olabileceği düşünülebilir.

Tablo 4.4.2.2.b. Sınıflarda Yapılan Havalandırmanın Yeterliliği

Yeterlilik Düzeyi	Yönetici		Öğretmen		Öğrenci		Veli	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Çok yeterli	105	28,8	122	28,9	498	43,8	113	26,2
Yeterli	230	63,2	220	52,1	428	37,6	221	51,3
Orta düzeyde yeterli	23	6,3	57	13,5	106	9,3	57	13,2
Az yeterli	5	1,4	19	4,6	92	8,1	32	7,4
Hiç yeterli değil	1	,3	4	,9	14	1,2	8	1,9
Toplam	364	100,0	422	100,0	1138	100,0	431	100,0

Bütün grupların %82,9'u sınıfların havalandırılmasını “Yeterli” ve “Çok yeterli” düzeyde buldukları görülmektedir.

Tablo 4.4.2.3. Sınıflarda Çöp Kovasının Bulunması

Çöp Kovasının Bulunması	Yönetici		Öğretmen		Öğrenci		Veli	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Var	356	97,8	417	98,6	1136	99,4	421	96,3
Bazı koridorlarda var	4	1,1	5	1,2			13	3,0
Yok	4	1,1	1	,2	7	,6	3	,7
Toplam	364	100,0	423	100,0	1143	100,0	437	100,0

Tablodan elde edilen bulgulara göre yönetici, öğretmen, öğrenci ve velilerin tamamına yakını (%98,0) sınıflarda çöp kovasının bulunduğunu belirtmişlerdir.

Tablo 4.4.2.4.a. Sınıflarda Yerlerin Çamaşır Suyu ile Dezenfeksiyonu Sıklığı

Dezenfekte Sıklığı	Yönetici		Öğretmen		Öğrenci		Veli	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Günde iki kez	41	11,3	30	7,2	164	14,3	54	12,5
Günde bir kez	113	31,1	106	25,4	367	32,1	134	31,0
2-3 günde bir	75	20,7	65	15,6	270	23,6	49	11,3
4 gün ve daha fazla	102	28,1	109	26,1	164	14,3	54	12,5
Hiç	32	8,8	108	25,8	180	15,7	45	10,4
Fikrim yok	*		*		*		96	22,2
Toplam	363	100,0	418	100,0	1145	100,0	432	100,0

*: Seçenek bu gruplara sorulmamıştır.

Tablo 4.4.2.4.a'ya göre anketi cevaplandıran bütün grupların %41,2'si sınıflarda yerlerin günde bir ya da iki kez dezenfekte edildiğini belirtmişlerdir. Grupların %15,1'i ise dezenfektanın “hiç” yapılmadığını ifade etmişlerdir.

Tablo 4.4.2.4.b. Sınıflarda Yerlerin Dezenfektisinin Yeterliliği

Yeterlilik Düzeyi	Yönetici		Öğretmen		Öğrenci		Veli	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Çok yeterli	43	13,1	32	10,2	177	18,1	44	11,6
Yeterli	188	57,1	143	45,7	492	50,4	162	43,0
Orta düzeyde yeterli	59	17,9	77	24,6	162	16,6	88	23,3
Az yeterli	38	11,6	48	15,3	111	11,4	53	14,1
Hiç yeterli değil	1	,3	13	4,2	34	3,5	30	8,0
Toplam	329	100,0	313	100,0	976	100,0	377	100,0

Tabloya göre yönetici, öğretmen, öğrenci ve velilerin yarısı (%49,0) yerlerin dezenfektisini “Yeterli” bulurken, %20,6’sı da “Orta düzeyde yeterli” görmektedirler. Yeterli görmeye dikkat çekici bir durum, yöneticiler ile veliler arasındaki yüzdelerdir. Velilerin yöneticiler kadar sınıflarda bulunması mümkün olmadığından, değerlendirmede de yöneticiler kadar objektif olamayacağı düşünülebilir.

Tablo 4.4.2.5.a. Sınıflarda Pencere Temizliği Sıklığı

Temizlik Sıklığı	Yönetici		Öğretmen		Öğrenci		Veli	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Haftada bir ya da daha sık	91	25,1	51	12,2	290	25,3	72	16,7
2-3 haftada bir	97	26,8	73	17,4	231	20,1	112	26,0
Ayda bir	84	23,2	77	18,4	240	20,9	109	25,3
2-3 ayda bir	52	14,4	51	12,2	43	3,7	43	10,0
4 ay ya da daha fazla	36	9,9	67	16,0	96	8,4	45	10,4
Hiç	2	,6	100	23,8	248	21,6	50	11,6
Toplam	362	100,0	419	100,0	1148	100,0	431	100,0

Tablo 4.4.2.5.a’ya göre yönetici, öğretmen, öğrenci ve velilerin yarıya yakını (%44,5) sınıflarda pencere temizliğinin iki hafta ile bir ay arasında yapıldığını belirtmişlerdir. Temizliğin haftada bir ya da daha sık yapıldığını söyleyen bütün grupların oranı %26,4’dür.

Burada dikkat çeken bir durum, yöneticilerden farklı olarak öğretmen, öğrenci ve velilerin 1/5'inin sınıflarda pencere temizliğinin “hiç” yapılmadığını belirtmiş olmalarıdır.

Tablo 4.4.2.5.b. Sınıflardaki Pencere Temizliğinin Yeterliliği

Yeterlilik Düzeyi	Yönetici		Öğretmen		Öğrenci		Veli	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Çok yeterli	23	6,4	25	7,8	150	16,6	46	11,9
Yeterli	187	51,7	111	34,7	350	38,7	144	37,3
Orta düzeyde yeterli	84	23,2	66	20,6	211	23,3	98	25,4
Az yeterli	43	11,9	71	22,2	120	13,3	65	16,8
Hiç yeterli değil	25	6,9	47	14,7	73	8,1	33	8,5
Toplam	362	100,0	320	100,0	904	100,0	386	100,0

Tabloya göre yönetici, öğretmen, öğrenci ve velilerin %40,6'sı sınıfların pencere temizliğini “Yeterli” bulurken, %23,5'i ise “Orta düzeyde yeterli” bulmuşlardır.

Tablo 4.4.2.6.a. Sınıflarda Lamba Temizliği Sıklığı

Temizlik Sıklığı	Yönetici		Öğretmen		Öğrenci		Veli	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Haftada bir ya da daha sık	25	6,9	18	4,4	110	9,6	37	8,5
2-3 haftada bir	71	19,6	47	11,4	139	12,1	58	13,4
Ayda bir	97	26,7	64	15,6	172	15,0	66	15,2
2-3 ayda bir	42	11,6	29	7,1	42	3,7	34	7,8
4 ay ya da daha fazla	80	22,0	73	17,8	102	8,9	31	7,1
Hiç	48	13,2	180	43,8	584	50,8	88	20,3
Fikrim yok	*		*		*		120	27,6
Toplam	363	100,0	411	100,0	1149	100,0	434	100,0

*: Seçenek bu gruplara sorulmamıştır.

Tablo 4.4.2.6.a'ya göre bütün grupların %32,2'si sınıflardaki lamba temizliğinin 2 hafta ile 1 ay arasında yapıldığını belirtmişlerdir. Temizliğin hiç yapılmadığını söyleyen bütün grupların oranı ise %32,0 olduğu görülmektedir.

Tablo 4.4.2.6.b. Sınıflardaki Lamba Temizliğinin Yeterliliği

Yeterlilik Düzeyi	Yönetici		Öğretmen		Öğrenci		Veli	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Çok yeterli	20	6,3	20	8,4	107	18,6	33	9,9
Yeterli	157	49,7	89	37,5	226	39,4	125	37,7
Orta düzeyde yeterli	78	24,7	51	21,4	121	21,1	90	27,1
Az yeterli	47	14,9	42	17,6	81	14,1	49	14,8
Hiç yeterli değil	14	4,4	36	15,1	39	6,8	35	10,5
Toplam	316	100,0	238	100,0	574	100,0	332	100,0

Tablo 4.4.2.6.b'ye göre her 5 yönetici, öğretmen, öğrenci ve veliden 2'si (%40,0) okullardaki lamba temizliğini “Yeterli” bulmuşlardır. Lamba temizliğini “Orta düzeyde yeterli” bulanlar ise bütün grupların %23,6'sıdır.

Tablo 4.4.2.7.a. Sınıfların Kapı Kollarının Dezenfeksiyonu Sıklığı

Dezenfekte Sıklığı	Yönetici		Öğretmen		Öğrenci	
	f	%	f	%	f	%
Günde iki kez	22	6,1	12	2,9	101	8,8
Günde 1 kez	90	24,9	62	15,0	249	21,8
2-3 günde bir	74	20,4	51	12,4	184	16,1
4 gün ya da daha fazla	106	29,3	102	24,8	165	14,4
Hiç	70	19,3	185	44,9	445	38,9
Toplam	362	100,0	412	100,0	1144	100,0

Tabloya göre sınıfların kapı kollarının dezenfeksiyonunu yönetici, öğretmen ve öğrencilerin %36,9'u “Günde 1 ile 2 kez” yaptığını belirtirken, %34,1'i “Hiç” yapılmadığını belirtmişlerdir. Bütün grupların %16,3'ü ise dezenfeksiyonun “2-3 günde bir” yapıldığını belirtmişlerdir. Bu sonuçlara göre, sınıfların kapı kollarının yeterli düzeyde dezenfeksiyon yapılmadığı anlaşılmaktadır.

Tablo 4.4.2.7.b. Sınıfların Kapı Kollarının Dezenfektelinin Yeterliliği

Yeterlilik Düzeyi	Yönetici		Öğretmen		Öğrenci	
	f	%	f	%	f	%
Çok yeterli	26	8,9	20	8,4	134	19,1
Yeterli	161	54,9	93	39,2	292	41,7
Orta düzeyde yeterli	70	23,9	53	22,4	123	17,6
Az yeterli	33	11,3	49	20,7	127	18,1
Hiç yeterli değil	3	1,0	22	9,3	24	3,5
Toplam	293	100,0	237	100,0	700	100,0

Tablo 4.4.2.7.b'ye göre yönetici, öğretmen ve öğrencilerin %57,4'ü sınıfların kapı kollarına yapılan dezenfekteyi “Yeterli” ve “Çok yeterli” görmektedirler. Dikkat çekici bir durum yöneticiler ile öğretmen ve öğrenciler arasındaki yüzdelerdir. Hizmet verenlerle hizmet alanların bu görüş farklılığı; hizmet veren olarak yöneticilerin, öğretmen ve öğrencilere göre konuya daha olumlu bakmalarından kaynaklanmış olabileceği düşünülebilir.

Tablo 4.4.2.8.a. Sıraların Tozunun Alınması Sıklığı

Tozun Alınma Sıklığı	Yönetici		Öğretmen		Öğrenci		Veli	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Günde iki kez	30	8,3	25	6,0	150	13,1	52	12,1
Günde 1 kez	168	46,4	95	22,8	317	27,8	156	36,3
2-3 günde bir	51	14,1	41	9,9	173	15,1	45	10,4
4 gün ya da daha fazla	81	22,4	94	22,6	180	15,8	83	19,3
Hiç	32	8,8	161	38,7	322	28,2	94	21,9
Toplam	362	100,0	416	100,0	1142	100,0	430	100,0

Tablo 4.4.2.8.a'ya göre yönetici, öğretmen, öğrenci ve velilerin %43,2'sinin sıraların tozunun “Günde bir veya iki kez” alındığını belirtmişlerdir. Bütün gruplarda her dört kişiden biri de (%24,4) sıraların tozunun “Hiç” alınmadığı görüşünü ifade etmişlerdir. Dikkat çekici bir durum yöneticiler ile öğretmen, öğrenci ve veliler arasındaki yüzdelerdir. Bu görüş farklılığı hizmet veren olarak yöneticilerin yapılan temizliği, öğretmen, öğrenci ve velilere göre daha olumlu görmelerinden kaynaklanabileceği düşünülebilir.

Tablo 4.4.2.8.b. Sıraların Tozunun Alınması Yeterliliği

Yeterlilik Düzeyi	Yönetici		Öğretmen		Öğrenci		Veli	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Çok yeterli	30	9,1	27	10,5	148	18,1	46	13,5
Yeterli	182	55,0	96	37,5	345	42,3	139	40,9
Orta düzeyde yeterli	65	19,6	53	20,7	170	20,8	76	22,4
Az yeterli	46	13,9	59	23,0	127	15,6	59	17,4
Hiç yeterli değil	8	2,4	21	8,3	26	3,2	20	5,8
Toplam	331	100,0	256	100,0	816	100,0	340	100,0

Tabloya göre bütün grupların %56,7'si sıraların temizliğini “Yeterli” ve “Çok yeterli” bulurken, % 20,9'u ise “Orta düzeyde yeterli” bulmaktadırlar.

Tablo 4.4.2.9.a. Sıraların Üzerinin Çamaşır Suyu İle Dezenfeksiyonu Sıklığı

Dezenfekte Sıklığı	Yönetici		Öğretmen		Öğrenci		Veli	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Günde iki kez	8	2,2	7	1,7	67	5,9	24	5,5
Günde 1 kez	55	15,2	38	9,3	198	17,4	51	11,8
2-3 günde bir kez	63	17,5	39	9,5	181	15,9	54	12,4
4 gün ya da daha fazla	121	33,5	87	21,3	173	15,2	64	14,7
Hiç	114	31,6	238	58,2	522	45,7	123	28,3
Fikrim yok	*		*		*		118	27,3
Toplam	361	100,0	409	100,0	1141	100,0	434	100,0

*: Seçenek bu gruplara sorulmamıştır.

Tablo 4.4.2.9.a'ya göre bütün grupların %17,2'si sıraların üzerinin “Günde 2 kez” ile “Günde 1 kez” arasında dezenfekte edildiğini, %40,9'unun ise “Hiç” dezenfekte edilmediğini belirtmişlerdir. Bütün grupların %21,2'si dezenfektanın “Dört gün ya da daha fazla “ sürede yapıldığını ifade etmişlerdir.

Tablo 4.4.2.9.b. Sıraların Üzerinin Dezenfektesinin Yeterliliği

Yeterlilik Düzeyi	Yönetici		Öğretmen		Öğrenci		Veli	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Çok yeterli	19	7,6	20	11,6	105	16,9	38	13,1
Yeterli	126	50,6	70	40,5	270	43,4	122	41,9
Orta düzeyde yeterli	73	29,3	35	20,2	150	24,1	57	19,6
Az yeterli	27	10,8	39	22,5	76	12,2	51	17,5
Hiç yeterli değil	4	1,6	9	5,2	21	3,4	23	7,9
Toplam	249	100,0	173	100,0	622	100,0	291	100,0

Tablo 4.4.2.9.b'ye göre bütün grupların %44,1'i sıraların üzerinin dezenfektesini "Yeterli" görmektedirler. Dezenfekteyi "Orta düzeyde yeterli" görenler ise bütün grupların %21,2'sidir.

4.4.3.Öğretmenler Odasının Temizlik ve Hijyen Durumu

Bu bölümde araştırmaya katılan yöneticiler ve öğretmenlerin, öğretmenler odasının temizlik ve hijyen durumu ile temizliğin yeterlilik düzeyine ilişkin bulguları yer almaktadır.

Tablo 4.4.3.1.a. Öğretmenler Odasının Temizlenme Sıklığı

Temizlenme Sıklığı	Yönetici		Öğretmen	
	f	%	f	%
Günde iki kez ya da daha sık	125	34,0	79	18,9
Günde 1 kez	221	60,1	257	61,3
2-3 günde bir	19	5,1	34	8,1
4 gün ya da daha fazla	2	,5	38	9,1
Hiç	1	,3	11	2,6
Toplam	368	100,0	419	100,0

Tablo 4.4.3.1.a'ya göre yönetici ve öğretmenlerin %87,1'i öğretmenler odasının temizliğinin “Günde bir kez” ile “Günde iki kez ya da daha sık” yapıldığını belirtmişlerdir.

Tablo 4.4.3.1.b. Öğretmenler Odasının Temizliğinin Yeterliliği

Yeterlilik Düzeyi	Yönetici		Öğretmen	
	f	%	f	%
Çok yeterli	55	14,9	48	11,7
Yeterli	250	67,9	188	45,8
Orta düzeyde yeterli	36	9,8	72	17,6
Az yeterli	25	6,9	62	15,1
Hiç yeterli değil	2	,5	40	9,8
Toplam	368	100,0	410	100,0

Tabloya göre yönetici ve öğretmenlerin %70,1'i öğretmenler odasının temizliğini “Yeterli” ve “Çok yeterli” bulmaktadırlar. Dikkat çekici durum, yöneticilerle öğretmenler arasındaki yüzdelerdir. Hizmet verenler olarak yöneticilerin, sorumluluklarının gereği yapılan temizliğe öğretmenlere göre daha olumlu bakmalarının bu farkın meydana gelmesinde etkili olabileceği düşünülebilir.

Tablo 4.4.3.2. Öğretmenler Odasının Her Teneffüsten Sonra Havalandırılması

Her Teneffüsten Sonra Havalandırma	Yönetici		Öğretmen	
	f	%	f	%
Evet	269	72,9	277	66,1
Bazen	93	25,2	113	27,0
Hayır	7	1,9	29	6,9
Toplam	369	100,0	419	100,0

Tablo 4.4.3.2'ye göre yönetici ve öğretmenlerin %69,5'i öğretmenler odasının her teneffüsten sonra havalandırıldığını belirtirlerken, %26,1'i “Bazen” havalandırıldığını belirtmişlerdir.

Tablo 4.4.3.3. Öğretmenler Odasında Çöp Kovasının Bulunması

Çöp Kovasının Bulunması	Yönetici		Öğretmen	
	f	%	f	%
Evet	359	98,1	399	96,6
Hayır	7	1,9	14	3,4
Toplam	366	100,0	413	100,0

Tablo 4.4.3.3'e göre yönetici ve öğretmenlerin tamamına yakını (%97,3) öğretmenler odasında çöp kovası bulunduğunu belirtmiştir.

Tablo 4.4.3.4.a. Öğretmenler Odasında Yerlerin Çamaşır Suyu ile Dezenfekte Edilmesi Sıklığı

Dezenfekte Sıklığı	Yönetici		Öğretmen	
	f	%	f	%
Günde 2 kez ya da daha sık	59	16,2	28	6,8
Günde 1 kez	154	42,3	149	36,2
2-3 günde bir	61	16,8	64	15,5
4 gün ya da daha fazla	72	19,8	104	25,2
Hiç	18	4,9	67	16,3
Toplam	364	100,0	412	100,0

Tabloya göre anketi cevaplandıran yönetici ve öğretmenlerin yarısının (%50,7) öğretmenler odasında yerlerin “Günde 2 kez” ile “Günde 1 kez” dezenfekte edildiğini belirtmişlerdir. Yönetici ve öğretmenlerin 1/4'e yakını (%22,5) ise “4 gün ya da daha fazla” yerlerin dezenfekte yapıldığını ifade etmişlerdir.

Tablo 4.4.3.4.b. Öğretmenler Odasında Yerlerin Dezenfektisinin Yeterliliği

Yeterlilik Düzeyi	Yönetici		Öğretmen	
	f	%	f	%
Çok yeterli	52	14,9	36	10,3
Yeterli	224	64,4	154	44,1
Orta düzeyde yeterli	51	14,7	75	21,5
Az yeterli	17	4,9	61	17,5
Hiç yeterli değil	4	1,1	23	6,6
Toplam	348	100,0	349	100,0

Tablo 4.4.3.4.b'ye göre öğretmenler odasında yerlerin dezenfektisini yönetici ve öğretmenlerin %66,8'si "Yeterli" ve "Çok yeterli" görmektedirler. Dikkat çekici durum, yöneticilerle öğretmenler arasındaki yüzdelerdir. Hizmet veren olarak yöneticilerin okulun temizliğinden birinci derecede kendilerini sorumlu görmeleri, yapılan dezenfekteye daha olumlu bakmalarına neden olmaktadır. Farkın bundan kaynaklandığı düşünülebilir.

4.4.4.Kütüphanenin Temizlik ve Hijyen Durumu

Bu bölümde, araştırmaya katılan yöneticiler, öğretmenler ve öğrencilerin okul kütüphanesinin temizlik ve hijyen durumu hakkında elde edilen bulguları yer almaktadır.

Tablo 4.4.4.1. Okulda Kütüphanenin Bulunup Bulunmadığı

Kütüphanenin Bulunup Bulunmadığı	Yönetici		Öğretmen		Öğrenci	
	f	%	f	%	f	%
Evet	288	78,7	344	83,7	989	87,2
Hayır	78	21,3	67	16,3	145	12,8
Toplam	366	100,0	411	100,0	1134	100,0

Tablo 4.4.4.1'e göre yönetici, öğretmen ve öğrencilerin %83,2'si okullarında kütüphane bulunduğunu belirtmişlerdir. Tablo 4.4.4.2.a, Tablo 4.4.4.2.b, Tablo 4.4.4.3, Tablo 4.4.4.4'teki soruları okullarında kütüphane bulunanlar cevaplandırmıştır.

Tablo 4.4.4.2.a. Kütüphanenin Temizlenme Sıklığı

Temizlenme Sıklığı	Yönetici		Öğretmen		Öğrenci	
	f	%	f	%	f	%
Günde 2 kez ya da daha sık	22	7,7	19	5,7	128	13,2
Günde 1 kez	115	40,2	92	27,5	264	27,2
2-3 günde bir	82	28,7	72	21,5	225	23,2
4 gün ya da daha fazla	63	22,0	112	33,4	227	23,4
Hiç	4	1,4	40	11,9	126	13,0
Toplam	286	100,0	335	100,0	970	100,0

Tablo 4.4.4.2.a.'ya göre yönetici, öğretmen ve öğrencilerin %40,5'i kütüphanenin "Günde 2 kez ya da daha sık" ile "Günde 1 kez" temizlendiğini belirtmişlerdir. Bütün gruplardan her dört kişiden birisi de (%26,3) "4 gün ya da daha fazla" zamanda kütüphanenin temizliğinin yapıldığını ifade etmişlerdir.

Tablo 4.4.4.2.b. Kütüphanenin Temizliğinin Yeterliliği

Yeterlilik Düzeyi	Yönetici		Öğretmen		Öğrenci	
	f	%	f	%	f	%
Çok yeterli	31	10,9	30	10,0	205	24,1
Yeterli	174	61,3	118	39,4	320	37,7
Orta düzeyde yeterli	51	18,0	57	19,1	167	19,7
Az yeterli	25	8,7	75	25,1	119	14,0
Hiç yeterli değil	3	1,1	19	6,4	38	4,5
Toplam	284	100,0	299	100,0	849	100,0

Tabloya göre, bütün grupların %61,1'i kütüphanenin temizliğini "Yeterli" ve "Çok yeterli" görmektedir. Burada dikkat çekici bir durum, yöneticiler ile öğretmen ve öğrenciler arasındaki yüzdelik farktır. Bu durumun, hizmet veren olarak yöneticilerin okullarının

temizliğini öğretmen ve öğrencilere göre daha olumlu görmelerinden kaynaklanmış olabileceği düşünülebilir. Bütün grupların %18,9'u ise temizliği “Orta düzeyde“ yeterli görmektedirler.

Tablo 4.4.4.3. Kütüphanede Çöp Kovasının Bulunup Bulunmadığı

Çöp Kovasının Bulunup Bulunmadığı	Yönetici		Öğretmen		Öğrenci	
	f	%	f	%	f	%
Evet	280	97,9	310	93,1	873	88,5
Hayır	6	2,1	23	6,9	113	11,5
Toplam	286	100,0	333	100,0	986	100,0

Tablo 4.4.4.3'e göre yönetici, öğretmen ve öğrencilerin tamamına yakını (%93,0) kütüphanede çöp kovasının bulunduğunu belirtmişlerdir.

Tablo 4.4.4.4. Kütüphanede Kullanılan Araç-Gereçlerin Hijyen Durumu

Araç-Gereçlerin Hijyen Durumu	Yönetici		Öğretmen		Öğrenci	
	f	%	f	%	f	%
Her zaman hijyeniktir.	134	46,5	100	29,9	323	33,1
Bazen hijyeniktir.	130	45,1	135	40,5	504	51,6
Hijyenik değildir.	24	8,4	99	29,6	149	15,3
Toplam	288	100,0	334	100,0	976	100,0

Tablo 4.4.4.4'e göre bütün grupların %36,5'i kütüphanede kullanılan araç-gereçleri “Her zaman hijyenik” bulurken, %45,7'si “Bazen hijyenik” bulmaktadırlar. Her zaman hijyenik bulmada, yöneticiler ile öğretmen ve öğrenciler arasında dikkat çekici bir fark bulunmaktadır. Bu farkın hizmet veren olarak yöneticilerin okullarının prejtisini düşünerek öğretmen ve öğrencilere göre araç-gereçlerin hijyenliğine daha olumlu bakmalarından kaynaklanmış olabileceği düşünülebilir.

4.4.5. Laboratuvarın Temizlik ve Hijyen Durumu

Bu bölümde, araştırmaya katılan yönetici, öğretmen ve öğrencilerden okulun laboratuvarının temizlik ve hijyeni hakkında elde edilen bulgular yer almaktadır.

Tablo 4.4.5.1.a. Okulda Laboratuvarın Temizlenme Sıklığı

Temizlenme Sıklığı	Yönetici		Öğretmen		Öğrenci	
	f	%	f	%	f	%
Günde 2 kez ya da daha sık	42	12,0	21	5,6	150	14,1
Günde 1 kez	180	51,6	131	34,7	400	37,5
2-3 günde bir	76	21,8	80	21,2	215	20,2
4 gün ya da daha fazla	49	14,0	94	24,9	187	17,5
Hiç	2	,6	51	13,6	114	10,7
Toplam	349	100,0	377	100,0	1066	100,0

Tablo 4.4.5.1.a'ya göre yönetici, öğretmen ve öğrencilerin %41,2'si okulda laboratuvar temizliğinin “Günde 2 kez ya da daha sık” ile “Günde 1 kez” yapıldığını belirtmişlerdir. Bütün grupların %21,0'i ise “2-3 günde bir” laboratuvar temizliğinin yapıldığını ifade etmişlerdir. Çok kullanılan mekânlardan biri olan laboratuvarlardaki bu temizliğinin yeterli olduğu söylenemez.

Tablo 4.4.5.1.b. Laboratuvarlarının Temizliğinin Yeterliliği

Yeterlilik Düzeyi	Yönetici		Öğretmen		Öğrenci	
	f	%	f	%	f	%
Çok yeterli	37	10,7	33	10,2	225	23,5
Yeterli	210	60,5	142	43,7	405	42,4
Orta düzeyde yeterli	62	17,9	58	17,8	165	17,3
Az yeterli	29	8,4	72	22,2	128	13,4
Hiç yeterli değil	9	2,5	20	6,2	32	3,4
Toplam	347	100,0	325	100,0	955	100,0

Tabloya göre Bütün grupların %63,6'sı okullarda laboratuvarların temizliğini “Yeterli” ve “Çok yeterli” düzeyde gördüklerini belirtmişlerdir. Burada dikkat çekici bir

durum, yöneticiler ile öğretmen ve öğrenciler arasındaki yüzdelerdir. Bu farkın hizmet veren olarak yöneticilerin okullarının saygınlığını düşünerek öğretmen ve öğrencilere göre yapılan temizliğe daha olumlu bakmalarından kaynaklanmış olabileceği düşünülebilir.

Tablo 4.4.5.2. Laboratuvarında Çöp Kovasının Bulunup Bulunmadığı

Çöp Kovasının Bulunup Bulunmadığı	Yönetici		Öğretmen		Öğrenci	
	f	%	f	%	f	%
Evet	342	98,6	359	96,5	1006	93,8
Hayır	5	1,4	13	3,5	67	6,2
Toplam	347	100,0	372	100,0	1073	100,0

Tablo 4.4.5.2’ e göre yönetici, öğretmen ve öğrencilerin tamamına yakını (%96,3) laboratuvarında çöp kovasının bulunduğunu belirtmişlerdir.

Tablo 4.4.5.3. Laboratuvarında Kullanılan Araç-Gereçlerin Hijyen Durumu

Araç-Gereçlerin Hijyen Durumu	Yönetici		Öğretmen		Öğrenci	
	f	%	f	%	f	%
Her zaman hijyeniktir.	155	44,8	101	27,1	442	41,5
Bazen hijyeniktir.	163	47,1	181	48,7	507	47,5
Hijyenik değildir.	28	8,1	90	24,2	117	11,0
Toplam	346	100,0	372	100,0	1066	100,0

Tablo 4.4.5.3’ e göre bütün grupların %37,8’i Laboratuvarında kullanılan araç-gereçleri “Her zaman hijyenik” bulurken, %47,7’si “Bazen hijyenik” bulmaktadırlar. Grupların %14,4’ü ise araç-gereçleri hijyenik bulmamaktadır.

4.4.6. Okulun Spor Salonunun Temizlik ve Hijyen Durumu

Bu bölümde, araştırmaya katılan yönetici, öğretmen, öğrenci ve velilerden okulun spor salonunun temizlik ve hijyen durumu hakkında elde edilen bulgular yer almaktadır.

Tablo 4.4.6.1. Okulda Spor Salonunun Bulunup Bulunmadığı

Spor Salonunun Bulunup Bulunmadığı	Yönetici		Öğretmen		Öğrenci		Veli	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Evet	94	25,8	99	23,7	392	34,6	148	33,6
Hayır	270	74,2	318	76,3	742	65,4	292	66,4
Toplam	364	100,0	417	100,0	1134	100,0	440	100,0

Tablo 4.4.6.1'e göre yönetici, öğretmen, öğrenci ve velilerin %29,4'ünün okullarında spor salonunun olduğunu belirtmişlerdir. Dikkat çekici bir durum, öğrenci ve veliler ile yöneticiler ve öğretmenler arasındaki yüzdelerdir. Bu farkın, bazı okullardaki “çok amaçlı salon” ların öğrenci ve veliler tarafından spor salonu olarak algılanmış olabileceğinden kaynaklanmış olabileceği düşünülebilir. Bu bölümde, Tablo 4.4.6.2.a, Tablo 4.4.6.2.b, Tablo 4.4.6.3, Tablo 4.4.6.4.a, Tablo 4.4.6.4.b, Tablo 4.4.6.5.a, Tablo 4.4.6.5.b, Tablo 4.4.6.6.a ve Tablo 4.4.6.6.b'deki soruları okullarında spor salonu bulunanlar cevaplandırmıştır.

Tablo 4.4.6.2.a. Spor Salonunun Temizlenme Sıklığı

Temizlenme Sıklığı	Yönetici		Öğretmen		Öğrenci		Veli	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Günde 2 kez ya da daha sık	11	11,8	7	7,1	87	22,4	23	16,2
Günde 1 kez	41	44,1	37	37,8	126	32,4	41	28,9
2-3 günde bir	27	29,0	17	17,3	58	14,9	29	20,4
4 gün ya da daha fazla	11	11,9	28	28,6	62	15,9	38	26,8
Hiç	3	3,2	9	9,2	56	14,4	11	7,7
Toplam	93	100,0	98	100,0	389	100,0	142	100,0

Tablo 4.4.6.2.a'ya göre yönetici, öğretmen, öğrenci ve velilerin %49,9'u okullarında spor salonu temizliğinin “Günde 2 kez ya da daha sık” ile “Günde 1 kez” yapıldığını belirtmişlerdir. Bütün grupların %21,3'ü “Dört gün ya da daha fazla”, %20,4'ü “2-3 günde

bir” spor salonunun temizlendiğini ifade etmişlerdir. Çok kullanılan mekânlardan biri olan spor salonlarında yapılan bu temizlik yeterli görülemez. Bunda, temizlik elemanı sayısının yetersiz oluşunun etkili olabileceği düşünülebilir.

Tablo 4.4.6.2.b. Spor Salonunun Temizliğinin Yeterliliği

Yeterlilik Düzeyi	Yönetici		Öğretmen		Öğrenci		Veli	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Çok yeterli	10	11,0	8	8,4	101	30,3	16	12,0
Yeterli	56	61,5	41	43,2	143	42,9	57	42,9
Orta düzeyde yeterli	18	19,8	13	13,7	43	12,9	28	21,1
Az yeterli	4	4,4	22	23,2	37	11,1	20	15,0
Hiç yeterli değil	3	3,3	11	11,6	9	2,7	12	9,0
Toplam	91	100,0	95	100,0	333	100,0	133	100,0

Tabloya göre bütün grupların %63,5’i spor salonunun temizliğini “Yeterli” ve “Çok yeterli” düzeyde görmektedir. Yeterli bulmada dikkat çekici bir durum, yöneticiler ile öğretmen, öğrenci ve veliler arasındaki yüzdelerdir. Bu farkın hizmet veren olarak yöneticilerin okullarının saygınlığını düşünerek yapılan temizliğin yeterliliğini öğretmen, öğrenci ve velilere göre daha olumlu değerlendirmelerinden kaynaklanmış olabileceği düşünülebilir.

Tablo 4.4.6.3. Spor Salonunda Çöp Kovasının Bulunup Bulunmadığı

Çöp Kovasının Bulunup Bulunmadığı	Yönetici		Öğretmen		Öğrenci		Veli	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Evet	89	97,8	81	83,5	291	75,0	127	87,6
Hayır	2	2,2	16	16,5	97	25,0	18	12,4
Toplam	91	100,0	97	100,0	388	100,0	145	100,0

Tablo 4.4.6.3’e göre yönetici, öğretmen, öğrenci ve velilerin %85,9’u spor salonlarında çöp kovasının bulunduğunu belirtmişlerdir.

Tablo 4.4.6.4.a. Spor Salonunun Paspaslanma Sıklığı

Paspaslanma Sıklığı	Yönetici		Öğretmen		Öğrenci		Veli	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Günde 2 kez ya da daha sık	11	12,0	6	6,3	80	20,8	21	14,8
Günde 1 kez	40	43,5	32	33,3	122	31,8	39	27,5
2-3 günde bir	27	29,3	22	22,9	63	16,4	22	15,5
4 gün ya da daha fazla	12	13,0	26	27,1	64	16,7	21	14,8
Hiç	2	2,2	10	10,4	55	14,3	9	6,3
Fikrim yok	*		*		*		30	21,1
Toplam	92	100,0	96	100,0	384	100,0	142	100,0

*: Seçenek bu gruplara sorulmamıştır.

Elde edilen bulgulara göre, bütün grupların %47,5'i spor salonunun “Günde 2 kez ve daha sık” ile “Günde bir kez” paspaslandığını belirtmişlerdir. Paspasın “2-3 günde bir” yapıldığını ifade edenler grubun %21,2'si iken, ”4 gün ya da daha fazla” sürede paspaslandığını belirtenler ise grubun % 17,9'unu oluşturmaktadır. Paspaslanmanın yetersiz oluşunda temizlik elemanı sayısının yetersiz olmamasın da etkili olabileceği düşünülebilir.

Tablo 4.4.6.4.b. Spor Salonunun Paspaslanmasının Yeterliliği

Yeterlilik Düzeyi	Yönetici		Öğretmen		Öğrenci		Veli	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Çok yeterli	11	12,2	7	8,0	104	31,2	20	15,5
Yeterli	51	56,7	38	43,2	123	36,9	49	38,0
Orta düzeyde yeterli	22	24,4	17	19,3	45	13,5	25	19,4
Az yeterli	6	6,7	22	25,0	42	12,6	22	17,1
Hiç yeterli değil	-	-	4	4,5	19	5,7	13	10,1
Toplam	90	100,0	88	100,0	333	100,0	129	100,0

Tablo 4.4.6.4.b'ye göre spor salonlarında yapılan paspasın yönetici, öğretmen, öğrenci ve velilerin %60,4'ü tarafından “Yeterli” ve “Çok yeterli” bulunduğu görülmektedir. Bütün grupların %19,1'i ise yapılan paspaslamayı “Orta düzeyde yeterli” görmektedirler.

Tablo 4.4.6.5.a. Spor Salonunun Havalandırılma Sıklığı

Havalandırma Sıklığı	Yönetici		Öğretmen		Öğrenci		Veli	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Günde 2 kez ya da daha sık	43	46,7	25	26,9	112	29,3	52	35,9
Günde 1 kez	34	37,0	36	38,7	119	31,2	35	24,1
2-3 günde bir	6	6,5	10	10,7	45	11,7	8	5,5
4 gün ya da daha fazla	6	6,5	14	15,1	55	14,4	12	8,3
Hiç	3	3,3	8	8,6	51	13,4	10	6,9
Fikrim yok	*		*		*		28	19,3
Toplam	92	100,0	93	100,0	382	100,0	145	100,0

*: Seçenek bu gruplara sorulmamıştır.

Tablo 4.4.6.5.a'ya göre yönetici, öğretmen, öğrenci ve velilerin %67,4'ü spor salonunun havalandırılmasının günde 1 kez ve daha fazla yapıldığını belirtmişlerdir. Burada dikkat çekici bir durum, yöneticiler ile öğrenci, öğretmen ve veliler arasındaki yüzdelerdir. Bu farkın, hizmet veren olarak yöneticilerin okulunun saygınlığını düşünerek yapılan havalandırmayı öğretmen, öğrenci ve velilere göre daha olumlu değerlendirmelerinden kaynaklanmış olabileceği düşünülebilir.

Tablo 4.4.6.5.b. Spor Salonunun Havalandırılmasının Yeterliliği

Yeterlilik Düzeyi	Yönetici		Öğretmen		Öğrenci		Veli	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Çok yeterli	16	17,8	10	11,8	113	33,7	20	15,5
Yeterli	56	62,2	43	50,6	137	40,9	59	45,7
Orta düzeyde yeterli	13	14,4	13	15,3	40	11,9	21	16,3
Az yeterli	5	5,6	16	18,8	31	9,3	20	15,5
Hiç yeterli değil	-	-	3	3,5	14	4,2	9	7,0
Toplam	90	100,0	85	100,0	335	100,0	129	100,0

Bütün grupların %68,5'i spor salonunun havalandırılmasını "Yeterli" ve "Çok yeterli" düzeyde bulurken %15,0'inin "Orta düzeyde yeterli" buldukları görülmektedir.

Tablo 4.4.6.6.a. Spor Salonunda Yerlerin Çamaşır Suyu İle Dezenfekte Sıklığı

Dezenfekte Sıklığı	Yönetici		Öğretmen		Öğrenci		Veli	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Günde 2 kez ya da daha sık	7	7,7	3	3,1	51	13,4	20	14,1
Günde 1 kez	18	19,8	18	18,8	90	23,6	24	16,8
2-3 günde bir	25	27,5	18	18,8	82	21,5	18	12,7
4 gün ya da daha fazla	27	29,6	29	30,1	67	17,6	23	16,2
Hiç	14	15,4	28	29,2	91	23,9	16	11,3
Fikrim yok	*		*		*		41	28,9
Toplam	91	100,0	96	100,0	381	100,0	142	100,0

*: Seçenek bu gruplara sorulmamıştır.

Tablo 4.4.6.6.a'ya göre yönetici, öğretmen, öğrenci ve velilerin %29,3'ü spor salonunda yerlerin dezenfektisinin günde 1 kez ve daha fazla yapıldığını belirtirken, %23,3'ü "4 gün ve daha fazla" sürede dezenfekte edildiğini belirtmişlerdir. Bütün grupların %20,0'sinin ise "Hiç" dezenfekte yapılmadığını ifade etmişlerdir. Dezenfektinin yetersiz görülmesinde temizlik elemanı sayısının yetersiz olmasının etkisi olabileceği gibi, temizlik malzemesi yetersizliği de bunda etkili olabileceği düşünülmektedir. Nitekim Tablo 4.2.6'da yöneticilerin %41,5'i okullarında temizlik malzemesinin ihtiyaçlarını karşıladığını belirtmesi bu görüşü doğrulamaktadır.

Tablo 4.4.6.6.b. Spor Salonunda Yerlerin Dezenfektisinin Yeterliliği

Yeterlilik Düzeyi	Yönetici		Öğretmen		Öğrenci		Veli	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Çok yeterli	9	11,4	5	7,4	86	29,1	14	12,0
Yeterli	49	62,0	31	45,6	120	40,5	44	37,6
Orta düzeyde yeterli	18	22,8	19	27,9	48	16,2	34	29,1
Az yeterli	3	3,8	10	14,7	31	10,5	20	17,1
Hiç yeterli değil	-	-	3	4,4	11	3,7	5	4,3
Toplam	79	100,0	68	100,0	296	100,0	117	100,0

Tablo 4.4.6.6.b'ye göre yönetici, öğretmen, öğrenci ve velilerin %46,4'ü spor salonunda yerlerin dezenfektasını “Yeterli” görürken, %24,0'ü “Orta düzeyde yeterli” görmektedirler.

4.4.7. Revirin Temizlik ve Hijyen Durumu

Bu bölümde, araştırmaya katılan yönetici, öğretmen ve öğrencilerden okul revirinin temizlik ve hijyen durumu hakkında elde edilen bulguları yer almaktadır.

Tablo 4.4.7.1. Okulda Revirin Bulunup Bulunmadığı

Revirin Bulunup Bulunmadığı	Yönetici		Öğretmen		Öğrenci	
	f	%	f	%	f	%
Evet	34	9,2	37	8,8	99	8,8
Hayır	334	90,8	383	91,2	1021	91,2
Toplam	368	100,0	420	100,0	1120	100,0

Tablo 4.4.7.1'e göre yönetici, öğretmen ve öğrencilerin %8,9'u okullarında revir bulunduğunu belirtmişlerdir. Revir, daha çok yatılı bölge ilköğretim okullarında bulunmaktadır. Bu bölümde, Tablo 4.4.7.2, Tablo 4.4.7.3.a, Tablo 4.4.7.3.b, Tablo 4.4.7.4'deki soruları okullarında revir bulunanlar cevaplandırmıştır.

Tablo 4.4.7.2. Revirde Çöp Kovasının Bulunup Bulunmadığı

Çöp Kovasının Bulunup Bulunmadığı	Yönetici		Öğretmen		Öğrenci	
	f	%	f	%	f	%
Evet	34	97,1	35	94,6	90	88,2
Hayır	1	2,9	2	5,4	12	11,8
Toplam	35	100,0	37	100,0	102	100,0

Tablo 4.4.7.2'ye göre yönetici, öğretmen ve öğrencilerin %93,3'ü okullarının revirinde çöp kovası bulunduğunu belirtmişlerdir.

Tablo 4.4.7.3.a. Revirin Temizlenme Sıklığı

Temizlenme Sıklığı	Yönetici		Öğretmen		Öğrenci	
	f	%	f	%	f	%
Günde 2 kez ya da daha sık	10	29,4	5	13,9	33	33,7
Günde 1 kez	18	52,9	17	47,2	32	32,7
2-3 günde bir	5	14,8	4	11,1	18	18,3
4 gün ya da daha fazla	1	2,9	8	22,2	4	4,1
Hiç	-	-	2	5,6	11	11,2
Toplam	34	100,0	36	100,0	98	100,0

Tablo 4.4.7.3.a'ya göre yönetici, öğretmen ve öğrencilerin %69,9'u okullarındaki revir temizliğinin “Günde 2 kez ya da daha sık” ile “Günde 1 kez” yapıldığını belirtmişlerdir. Temizliğin “2-3 günde bir yapıldığını belirtenlerin oranı ise bütün grupların %14,7'sidir.

Tablo 4.4.7.3.b. Revirin Temizliğinin Yeterliliği

Yeterlilik Düzeyi	Yönetici		Öğretmen		Öğrenci	
	f	%	f	%	f	%
Çok yeterli	13	39,4	2	5,9	36	39,6
Yeterli	15	45,5	24	70,6	43	47,3
Orta düzeyde yeterli	5	15,2	5	14,7	8	8,8
Az yeterli	-	-	2	5,9	4	4,4
Hiç yeterli değil	-	-	1	2,9	-	-
Toplam	33	100,0	34	100,0	91	100,0

Tabloya göre bütün grupların %82,7'si okullarındaki revir temizliğini “Yeterli” ve “Çok yeterli” düzeyde görmektedirler. Temizliğin yeterli bulmada dikkat çekici bir durum öğretmenler ile yönetici ve öğrenciler arasındaki yüzdelerdir. Hizmet alan olarak öğrenciler ve öğretmenler, bu mekânları her zaman kullanmamaktadırlar. Dolayısıyla yöneticiler kadar objektif değerlendiremedikleri düşünülebilir.

Tablo 4.4.7.4. Revirde Kullanılan Araç-Gereçlerin Hijyeni

Araç-Gereçlerin Hijyeni	Yönetici		Öğretmen		Öğrenci	
	f	%	f	%	f	%
Her zaman hijyeniktir.	26	76,5	21	56,8	59	58,4
Bazen hijyeniktir.	5	14,7	12	32,4	20	19,8
Hijyenik değildir.	3	8,8	4	10,8	3	3,0
Fikrim yok	*		*		19	18,8
Toplam	34	100,0	37	100,0	101	100,0

*: Seçenek bu gruplara sorulmamıştır.

Tablo 4.4.7.4'e göre bütün grupların %63,9'u revirde kullanılan araç-gereçleri "Her zaman hijyenik" bulurken, %22,3'ü "Bazen hijyenik" bulmaktadır.

4.4.8. İlk Yardım Dolabının Temizlik ve Hijyen Durumu

Bu bölümde, araştırmaya katılan yönetici, öğretmen ve öğrencilerden okullardaki ilk yardım dolaplarının temizlik ve hijyen durumu hakkında elde edilen bulgular yer almaktadır. Bu bölümde Tablo 4.4.8.2.a, Tablo 4.4.8.2.b'deki soruları okullarında ilk yardım dolabı bulunanlar cevaplandırmıştır.

Tablo 4.4.8.1. Okulda İlk Yardım Dolabının Bulunup Bulunmadığı

İlk Yardım Dolabının Bulunup Bulunmadığı	Yönetici		Öğretmen		Öğrenci	
	f	%	f	%	f	%
Evet	344	95,3	355	89,2	1080	95,2
Hayır	17	4,7	43	10,8	54	4,8
Toplam	361	100,0	398	100,0	1134	100,0

Tablo 4.4.8.1'e göre yönetici, öğretmen ve öğrencilerin tamamına yakını (%93,2) okullarında ilk yardım dolabı bulunduğunu belirtmişlerdir.

Tablo 4.4.8.2.a. İlk Yardım Dolabının Temizlenme Sıklığı

Temizlenme Sıklığı	Yönetici		Öğretmen		Öğrenci	
	f	%	f	%	f	%
Haftada birden fazla	90	26,5	41	12,1	254	23,7
Haftada bir	145	42,6	103	30,3	386	36,0
Haftada birden daha az	73	21,5	91	26,8	174	16,2
Hiç	32	9,4	105	30,9	257	24,0
Toplam	340	100,0	340	100,0	1071	100,0

Tablo 4.4.8.2.a'ya göre yönetici, öğretmen ve öğrencilerin %36,3'ü ilk yardım dolabı temizliğinin “Haftada bir” yapıldığını belirtirken, %21,5'i “Haftada birden daha az” yapıldığını belirtmişlerdir. Bütün gruplarda her 5 kişiden biri ise (%21,4) temizliğin “Hiç” yapılmadığını belirtmişlerdir.

Tablo 4.4.8.2.b. İlk Yardım Dolabının Temizliğinin Yeterliliği

Yeterlilik Düzeyi	Yönetici		Öğretmen		Öğrenci	
	f	%	f	%	f	%
Çok yeterli	45	14,5	22	9,3	185	22,4
Yeterli	174	56,1	111	46,6	375	45,4
Orta düzeyde yeterli	59	19,0	52	21,8	123	14,9
Az yeterli	28	9,0	48	20,2	103	12,5
Hiç yeterli değil	4	1,3	5	2,1	40	4,8
Toplam	310	100,0	238	100,0	826	100,0

Tabloya göre yönetici, öğretmen ve öğrencilerin %64,7'si okullarda ilk yardım dolabı temizliğini “Yeterli” ve “Çok yeterli” düzeyde görürken, %18,4'ü “Orta düzeyde yeterli” görmekte-dirler.

4.4.9. Tuvaletlerin Temizlik ve Hijyen Durumu

Bu bölümde, araştırmaya katılan yönetici, öğretmen, öğrenci ve velilerin okul tuvaletlerinin temizlik ve hijyen durumu hakkındaki bulguları yer almaktadır.

Tablo 4.4.9.1.a. Tuvaletlerin Temizlenme Sıklığı

Temizlenme Sıklığı	Yönetici		Öğretmen		Öğrenci		Veli	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Her teneffüsten sonra	241	65,3	121	28,9	215	18,8	155	35,7
Günde 2 kez	94	25,5	148	35,3	402	35,3	129	29,7
Günde 1 kez	34	9,2	125	29,8	320	28,1	118	27,2
2-3 günde bir	-	-	14	3,3	94	8,3	12	2,8
4-5 günde bir ya da daha fazla	-	-	9	2,2	83	7,3	12	2,8
Hiç	-	-	2	,5	25	2,2	8	1,8
Toplam	369	100,0	419	100,0	1139	100,0	434	100,0

Tablo 4.4.9.1.a'ya göre bütün grupların %55,2'si okul tuvaletlerinin günde 1 ile 2 kez temizlendiğini belirtmişlerdir. Grupların %37,1'i ise "Her teneffüsten sonra" temizliğinin yapıldığını ifade etmişlerdir. İdeal olan sağlık açısından önem arz eden bu mekânların her teneffüsten sonra temizlenmesidir. Yeterli temizlik elemanı ve malzemenin bulunmamasının buna engel teşkil ettiği düşünülmektedir.

Tablo 4.4.9.1.b. Tuvaletlerin Temizliğinin Yeterliliği

Yeterlilik Düzeyi	Yönetici		Öğretmen		Öğrenci		Veli	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Çok yeterli	79	21,4	47	11,2	224	20,1	59	13,8
Yeterli	206	55,7	138	33,0	368	33,0	156	36,4
Orta düzeyde yeterli	59	15,8	104	24,9	165	14,8	87	20,3
Az yeterli	18	4,9	66	15,8	170	15,3	73	17,1
Hiç yeterli değil	8	2,2	63	15,1	187	16,8	53	12,4
Toplam	370	100,0	418	100,0	1114	100,0	428	100,0

Tabloya göre yönetici, öğretmen, öğrenci ve velilerin %56,2’si tuvaletlerin temizliğini “Yeterli” ve “Çok yeterli” bulurken, %18,9’u “Orta düzeyde yeterli” bulmaktadırlar. Yeterli bulmada dikkat çekici bir durum, yöneticiler ile öğretmen, öğrenci ve veliler arasındaki yüzdelerdir. Bu farkın hizmet veren olarak yöneticilerin okullarını sahiplenme duygusuyla temizliğin yeterliliğini; öğretmen, öğrenci ve velilere göre daha hoşgörülü değerlendirmelerinden kaynaklanmış olabileceği düşünülebilir.

Tablo 4.4.9.2. Tuvaletlerde Çöp Kovasının Bulunup Bulunmadığı

Çöp Kovasının Bulunup Bulunmadığı	Yönetici		Öğretmen		Öğrenci		Veli	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Evet	359	97,8	393	93,3	997	87,8	396	92,5
Hayır	8	2,2	28	6,7	139	12,2	32	7,5
Toplam	367	100,0	421	100,0	1136	100,0	428	100,0

Tablo 4.4.9.2’ye göre yönetici, öğretmen, öğrenci ve velilerin %92,8’i tuvaletlerde çöp kovası bulunduğunu belirtmişlerdir.

Tablo 4.4.9.3. Öğrenci Tuvaletlerinin Sayısal Olarak Yeterliliği

Sayısal Yeterlilik	Yönetici		Öğretmen		Öğrenci		Veli	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Evet	245	66,3	234	55,6	584	51,4	235	54,2
Kısmen	96	25,9	144	34,2	414	36,4	136	31,3
Hayır	29	7,8	43	10,2	138	12,2	63	14,5
Toplam	370	100,0	421	100,0	1136	100,0	434	100,0

Tablo 4.4.9.3’e göre yönetici, öğretmen, öğrenci ve velilerin %56,9’u öğrenci tuvaletlerini sayısal olarak yeterli bulurken, %31,9’u “Kısmen” yeterli bulmaktadırlar. Bu sonuca göre tuvalet sayısı gruplarca yeterli bulunmamaktadır. Bunun öğrenci sayısının okul kapasitesinin üzerinde olmasından kaynaklanmış olabileceği düşünülebilir.

Tablo 4.4.9.4.a. Öğrenci Tuvaletlerinde Yerlerin Çamaşır Suyu İle Dezenfeksiyonu Sıklığı

Dezenfekte Sıklığı	Yönetici		Öğretmen		Öğrenci		Veli	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Her teneffüsten sonra	78	21,1	26	6,3	109	9,6	68	15,6
Günde 2 kez	106	28,6	104	25,2	318	28,0	81	18,7
Günde 1 kez	120	32,4	135	32,7	353	31,2	131	30,2
2-3 günde bir	27	7,3	48	11,6	140	12,3	25	5,8
4-5 günde bir ya da daha fazla	35	9,5	66	16,0	120	10,6	24	5,5
Hiç	4	1,1	34	8,2	94	8,3	20	4,6
Fikrim yok							85	19,6
Toplam	370	100,0	413	100,0	1134	100,0	434	100,0

Tablo 4.4.9.4.a'ya göre bütün grupların %56,5'i öğrenci tuvaletlerinde yerlerin günde 1 ile 2 kez arasında dezenfekte edildiğini belirtmiştir. Grupların %13,1 i "Her teneffüsten sonra", %9,2'si ise "2-3 günde bir" dezenfekte yapıldığını ifade etmişlerdir.

Tablo 4.4.9.4.b. Öğrenci Tuvaletlerinde Yerlerin Dezenfeksiyonunun Yeterliliği

Yeterlilik Düzeyi	Yönetici		Öğretmen		Öğrenci		Veli	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Çok yeterli	53	14,5	29	7,7	157	15,0	49	12,2
Yeterli	197	53,7	131	34,7	398	38,1	139	34,8
Orta düzeyde yeterli	76	20,8	98	25,8	193	18,5	91	22,7
Az yeterli	31	8,5	66	17,5	176	16,8	68	17,0
Hiç yeterli değil	9	2,5	54	14,3	121	11,6	53	13,3
Toplam	366	100,0	378	100,0	1045	100,0	400	100,0

Tablo 4.4.9.4.b'ye göre yöneticilerin %68,2'si, öğretmenlerin %42,4'ü, öğrencilerin %53,1'i ve velilerin %47,0'si tuvaletlerde yerlerin dezenfeksiyonunu "Yeterli" ve "Çok yeterli" bulmaktadırlar. Bütün grupların ortalaması ise %52,7'dir. Grupların %21,9'u yapılan dezenfeksiyonu "Orta düzeyde yeterli" görürlerken, %10,4'ü hiç yeterli bulmamaktadırlar.

Tablo 4.4.9.5.a. Öğrenci Tuvaletlerinde Lavaboların Çamaşır Suyu İle Dezenfekte Sıklığı

Dezenfekte Sıklığı	Yönetici		Öğretmen		Öğrenci		Veli	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Her teneffüsten sonra	44	11,9	17	4,2	69	6,1	44	10,2
Günde 2 kez	99	26,8	46	11,3	208	18,3	48	11,2
Günde 1 kez	126	34,1	102	25,1	225	19,7	109	25,4
2-3 günde bir	47	12,8	60	14,8	158	13,9	27	6,3
4-5 günde bir ya da daha fazla	46	12,5	89	21,9	150	13,2	30	7,0
Hiç	7	1,9	92	22,7	327	28,8	45	10,5
Fikrim yok	*		*		*		126	29,4
Toplam	369	100,0	406	100,0	1137	100,0	429	100,0

*: Seçenek bu gruplara sorulmamıştır.

Tabloya göre yönetici, öğretmen, öğrenci ve velilerin %43,7'si öğrenci tuvaletlerinde lavaboların günde 1 ile 2 kez dezenfekte edildiğini belirtirken, %13,6'sının "4-5 günde bir yada daha fazla" dezenfektisinin yapıldığını ifade etmişlerdir. Grupların %15,9'u ise "Hiç" dezenfekte yapılmadığını belirtmişlerdir.

Tablo 4.4.9.5.b. Öğrenci Tuvaletlerinde Lavaboların Dezenfektisinin Yeterliliği

Yeterlilik Düzeyi	Yönetici		Öğretmen		Öğrenci		Veli	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Çok yeterli	54	14,9	34	10,7	150	18,6	43	11,8
Yeterli	180	49,6	101	31,8	338	41,7	132	36,3
Orta düzeyde yeterli	89	24,5	77	24,2	106	13,1	82	22,5
Az yeterli	33	9,1	69	21,7	143	17,7	63	17,3
Hiç yeterli değil	7	1,9	37	11,6	72	8,9	44	12,1
Toplam	363	100,0	318	100,0	809	100,0	364	100,0

Tabloya göre yöneticilerin %64,5'i, öğretmenlerin %42,5'i, öğrencilerin %60,3'ü ve velilerin %48,1'i öğrenci tuvaletlerinde lavaboların dezenfektisini "Yeterli" ve "Çok yeterli" bulmaktadırlar. Bütün grupların ortalaması ise %53,8'dir. Grupların %21,7'si yapılan dezenfekteyi "Orta düzeyde yeterli" görürken, %14,0'ü de "Çok yeterli" bulmaktadırlar.

Tablo 4.4.9.6. Öğrenci Tuvaletlerinde Suların Akma Sıklığı

Suların Akma Sıklığı	Yönetici		Öğretmen		Öğrenci		Veli	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Her gün	360	97,6	406	97,1	988	87,1	418	97,9
Bazı günler	7	1,9	8	1,9	130	11,5	6	1,4
Hiç	2	,5	4	1,0	16	1,4	3	,7
Toplam	369	100,0	418	100,0	1134	100,0	427	100,0

Tablo 4.4.9.6'ya göre yönetici, öğretmen, öğrenci ve velilerin %94,9'u öğrenci tuvaletlerinde suların "Her gün" aktığını belirtmişlerdir. Elde edilen bulgulara göre olağan dışı bir durum olmadıkça tuvaletlerde su kesintisinin olmadığı anlaşılmaktadır.

Tablo 4.4.9.7.a. Öğrenci Tuvaletlerinde Sabun/Sıvı Sabunun Bulunma Sıklığı

Suların Akma Sıklığı	Yönetici		Öğretmen		Öğrenci		Veli	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Her zaman	332	90,2	272	64,8	506	45,3	287	67,1
Sık sık	28	7,6	76	18,1	273	24,5	68	15,9
Bazen	7	1,9	42	10,0	190	17,0	36	8,4
Seyrek	1	,3	19	4,5	102	9,1	25	5,8
Hiç	-	-	11	2,6	46	4,1	12	2,8
Toplam	368	100,0	420	100,0	1117	100,0	428	100,0

Tablo 4.4.9.7.a'ya göre bütün grupların %66'8'i öğrenci tuvaletlerinde sabun/sıvı sabunun "Her zaman" bulunduğunu belirtmişlerdir. Dikkat çekici bir durum yöneticiler ile öğretmen, öğrenci ve veliler arasındaki yüzdelerdir. Hizmet veren olarak yöneticiler tarafından tuvaletlere konulan sabun/sıvı sabun, öğrenciler tarafından tasarrufa uygun kullanılmadığı için çabuk bitmiş olabilir. Bu durum hizmet alıcılarda konulmamış algısının doğmasına neden olmuş olabilir.

Tablo 4.4.9.7.b. Öğrenci Tuvaletlerinde Bulunan Sabun/Sıvı Sabunun Yeterliliği

Yeterlilik Düzeyi	Yönetici		Öğretmen		Öğrenci		Veli	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Çok yeterli	158	42,8	122	29,8	348	32,0	117	27,9
Yeterli	185	50,1	177	43,2	383	35,2	192	45,8
Orta düzeyde yeterli	13	3,5	45	11,0	103	9,5	47	11,2
Az yeterli	9	2,4	41	10,0	143	13,1	33	7,9
Hiç yeterli değil	4	1,1	25	6,1	111	10,2	30	7,2
Toplam	369	100,0	410	100,0	1088	100,0	419	100,0

Tabloya göre yöneticilerin %92,9'u, öğretmenlerin %73,0'ü, öğrencilerin %67,2'si ve velilerin %73,7'si öğrenci tuvaletlerinde sabun/sıvı sabun bulunmasını “Yeterli” ve “Çok yeterli” düzeyde bulmaktadırlar. Bütün grupların ortalaması ise %76,7'dir. Tablo 4.4.11.2'de temizlik malzemesinin okulun ihtiyacını karşılamada yeterli olmadığı görülmektedir. Bu ise öğrencilerin tuvaletlerde sabun/sıvı sabun ihtiyacını doğurmaktadır.

Tablo 4.4.9.8.a. Öğrenci Tuvaletlerinde Tuvalet Kâğıdının Bulunma Sıklığı

Tuvalet Kâğıdı bulunma Sıklığı	Yönetici		Öğretmen		Öğrenci		Veli	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Her zaman	93	25,3	78	18,8	64	5,7	81	19,0
Sık sık	62	16,9	75	18,1	68	6,0	47	11,0
Bazen	65	17,7	52	12,6	80	7,1	65	15,2
Seyrek	38	10,4	33	8,0	78	6,9	39	9,1
Hiç	109	29,7	176	42,5	839	74,3	195	45,7
Toplam	367	100,0	414	100,0	1129	100,0	427	100,0

Tablo 4.4.9.8.a'ya göre yönetici, öğretmen, öğrenci ve velilerin %48'0'i öğrenci tuvaletlerinde tuvalet kâğıdının “Hiç” bulunmadığı belirtmişlerdir. Bütün grupların %17,2'si öğrenci tuvaletlerinde tuvalet kâğıdının “Her zaman”, %13,1’ “Bazen” bulunduğunu ifade etmişlerdir.

Tablo 4.4.9.8.b. Öğrenci Tuvaletlerinde Bulunan Tuvalet Kâğıdının Yeterliliği

Yeterlilik Düzeyi	Yönetici		Öğretmen		Öğrenci		Veli	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Çok yeterli	46	17,7	55	22,4	49	16,4	45	19,3
Yeterli	93	35,8	82	33,3	120	40,3	79	33,9
Orta düzeyde yeterli	40	15,4	42	17,1	27	9,1	42	18,0
Az yeterli	54	20,8	33	13,4	74	24,8	46	19,7
Hiç yeterli değil	27	10,3	34	13,8	28	9,4	21	9,1
Toplam	260	100,0	246	100,0	298	100,0	233	100,0

Tabloya göre yönetici, öğretmen, öğrenci ve velilerin %54,7'si öğrenci tuvaletlerinde tuvalet kâğıdının bulunmasını “Yeterli” ve “Çok yeterli” düzeyde bulmaktadırlar. Bütün grupların %19,7'si ise tuvaletlerde bulunan tuvalet kâğıdını “Az yeterli” bulmaktadırlar.

Tablo 4.4.9.9.a. Öğrenci Tuvaletlerinde El Kurulamak İçin Kâğıt Havlu, El Kurutma Makinesi vb. Bulunma Sıklığı

Kâğıt havlu, El Kurutma Makinesi vb. Bulunması Sıklığı	Yönetici		Öğretmen		Öğrenci		Veli	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Her zaman	82	22,2	72	17,3	64	5,6	63	14,9
Sık sık	41	11,1	60	14,5	58	5,1	27	6,4
Bazen	39	10,6	35	8,4	70	6,2	49	11,6
Seyrek	44	11,9	35	8,4	56	4,9	30	7,1
Hiç	163	44,2	213	51,4	887	78,2	254	60,0
Toplam	369	100,0	415	100,0	1135	100,0	423	100,0

Tablo 4.4.9.9.a'ya göre yönetici, öğretmen, öğrenci ve velilerin %58'4'ü öğrenci tuvaletlerinde el kurutmak için kâğıt havlu, el kurutma makinesi vb. ”Hiç” bulunmadığını belirtmişlerdir. Bütün grupların %15,0'i el kurutmak için kâğıt havlu, el kurutma makinesi vb. malzemelerin öğrenci tuvaletlerinde “Her zaman”, %9,2'si ise “sık sık ” bulunduğunu ifade etmişlerdir.

Tablo 4.4.9.9.b. Öğrenci Tuvaletlerinde Bulunan Kâğıt Havlu, El Kurutma Makinesi vb. Yeterliliği

Yeterlilik Düzeyi	Yönetici		Öğretmen		Öğrenci		Veli	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Çok yeterli	35	16,7	48	23,3	47	18,7	36	20,5
Yeterli	71	34,0	74	35,9	83	33,1	47	26,7
Orta düzeyde yeterli	41	19,6	33	16,0	32	12,7	39	22,2
Az yeterli	44	21,1	29	14,1	61	24,3	31	17,6
Hiç yeterli değil	18	8,6	22	10,7	28	11,2	23	13,1
Toplam	209	100,0	206	100,0	251	100,0	176	100,0

Tabloya göre yönetici, öğretmen, öğrenci ve velilerin %52,2’si öğrenci tuvaletlerinde el kurulamak için bulundurulmuş kâğıt havlu, el kurutma makinesi vb. “Yeterli” ve “Çok yeterli” düzeyde görmektedirler. Bütün grupların %18,8’i adı geçen malzemelerin yeterliliğini “Orta düzeyde” bulurken, %10,9’u hiç yeterli bulmamaktadırlar.

Tablo 4.4.9.10.a. Tuvaletlerde Pencere Temizliği Sıklığı

Pencere Temizliği Sıklığı	Yönetici		Öğretmen		Öğrenci		Veli	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Her gün	60	16,3	42	10,3	148	13,1	65	15,8
2-3 günde bir	59	16,1	45	11,1	171	15,2	39	9,5
4-5 günde bir	35	9,5	28	6,9	75	6,7	37	9,0
Haftada bir	95	25,9	40	9,8	139	12,3	72	17,5
Haftada birden seyrek	87	23,7	104	25,6	173	15,4	98	23,8
Hiç	31	8,4	148	36,4	421	37,4	101	24,5
Toplam	367	100,0	407	100,0	1127	100,0	412	100,0

Tablo 4.4.9.10.a’ya göre yönetici, öğretmen, öğrenci ve velilerin %26,7’si öğrenci tuvaletlerinde pencere temizliğinin ”Hiç” yapılmadığını belirtirken, %22,1’i “Haftada birden seyrek”, %16,1’i “Haftada bir” yapıldığını ifade etmişlerdir. Temizliğinin “Her gün” yapıldığını belirtenler ise grupların %13,7’sidir.

Tablo 4.4.9.10.b. Tuvaletlerde Pencere Temizliğinin Yeterliliği

Yeterlilik Düzeyi	Yönetici		Öğretmen		Öğrenci		Veli	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Çok yeterli	33	9,9	28	10,7	99	13,9	43	13,4
Yeterli	139	41,5	93	35,6	247	34,6	121	37,8
Orta düzeyde yeterli	92	27,5	52	19,9	104	14,6	67	20,9
Az yeterli	49	14,6	54	20,7	148	20,7	55	17,2
Hiç yeterli değil	22	6,6	34	13,0	116	16,2	34	10,6
Toplam	335	100,0	261	100,0	714	100,0	320	100,0

Tabloya göre yöneticilerin %51,4'ü, öğretmenlerin %46,3'ü, öğrencilerin %48,5'i ve velilerin %51,2'si öğrenci tuvaletlerinde pencerelerin temizliğini "Yeterli" ve "Çok yeterli" bulmaktadırlar. Bütün grupların ortalaması ise %49,3'tür. Grupların %20'5'i yapılan pencere temizliğini "Orta düzeyde yeterli" bulurken, %11,6'sı hiç yeterli bulmamaktadırlar.

Tablo 4.4.9.11.a. Tuvaletlerdeki Kabin Musluklarının Çamaşır Suyu İle Dezenfeksiyon Sıklığı

Pencere Temizliği Sıklığı	Yönetici		Öğretmen		Öğrenci		Veli	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Her teneffüsten sonra	31	8,6	13	3,2	84	7,5	41	9,8
Günde 2 kez	59	16,3	46	11,3	119	10,6	44	10,5
Günde 1 kez	94	26,0	73	17,9	170	15,1	69	16,4
2-3 günde bir	54	14,9	39	9,6	140	12,4	37	8,8
4-5 günde bir	93	25,7	104	25,5	213	18,9	32	7,6
Hiç	31	8,6	133	32,6	400	35,5	47	11,2
Fikrim yok							150	35,7
Toplam	362	100,0	408	100,0	1126	100,0	420	100,0

Tablo 4.4.9.11.a'ya göre bütün grupların %31'0'i öğrenci tuvaletlerinde kabin musluklarının günde 1 ile 2 kez dezenfekte edildiğini belirtirken, %19,4'ü "4-5 günde bir" yapıldığını ifade etmişlerdir. Grupların %22,0'si ise "Hiç" dezenfekte yapılmadığını belirtmişlerdir.

Tablo 4.4.9.11.b. Tuvaletlerdeki Kabin Musluklarının Dezenfektisinin Yeterliliği

Yeterlilik Düzeyi	Yönetici		Öğretmen		Öğrenci		Veli	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Çok yeterli	42	12,5	22	7,8	109	14,9	34	9,8
Yeterli	142	42,4	99	35,2	282	38,6	118	34,0
Orta düzeyde yeterli	85	25,4	60	21,4	117	16,0	79	22,7
Az yeterli	50	14,9	63	22,4	151	20,7	53	15,3
Hiç yeterli değil	16	4,8	37	13,2	71	9,8	63	18,2
Toplam	335	100,0	281	100,0	730	100,0	347	100,0

Tabloya göre yöneticilerin %54,9'u, öğretmenlerin %43,0'ü, öğrencilerin %53,5'i ve velilerin %43,8'i öğrenci tuvaletlerinde kabin musluklarının dezenfektisini "Yeterli" ve "Çok yeterli" bulmaktadırlar. Bütün grupların ortalaması ise %48,8'dir. Grupların %21,4'ü kabin musluklarının dezenfektisini "Orta düzeyde yeterli" bulurken, %11,5'i "Hiç" yeterli bulmamaktadırlar.

Tablo 4.4.9.12. Tuvaletlerde Bulunan Lavabo Sayısının Yeterliliği

Lavabo Sayısının Yeterliliği	Yönetici		Öğretmen		Öğrenci		Veli	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Evet	236	64,5	239	57,2	619	54,5	235	55,2
Kısmen	98	26,8	134	32,1	364	32,1	135	31,7
Hayır	32	8,7	45	10,8	152	13,4	56	13,1
Toplam	366	100,0	418	100,0	1135	100,0	426	100,0

Tablo 4.4.9.12'ye göre yöneticilerin %64,5'i, öğretmenlerin %57,2'si, öğrencilerin %54,5'i ve velilerin %55,2'si öğrenci tuvaletlerinde bulunan lavabo sayısını yeterli bulmaktadırlar. Yeterli bulmada grupların ortalaması ise %57,8'dir. Bu sonuç öğrencilerin lavaboları kullanırken sıkıntı yaşayabilecekleri, tuvaletten çıktıktan sonra el temizliğini yeterli yapamayacaklarını düşündürebilir.

Tablo 4.4.9.13. Kabinlerdeki Tuvalet Taşlarında Çatlak ve Kırık Olması

Tuvalet Taşlarında Çatlak ve Kırık Olması	Yönetici		Öğretmen		Öğrenci		Veli	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Evet	48	13,2	81	20,0	434	38,4	65	15,4
Hayır	317	86,8	323	80,0	696	61,6	249	59,2
Fikrim yok	*		*		*		107	25,4
Toplam	365	100,0	404	100,0	1130	100,0	421	100,0

*: Seçenek bu gruplara sorulmamıştır.

Tablo 4.4.9.13'e göre yönetici, öğretmen, öğrenci ve velilerin %71,9'u öğrenci tuvaletlerinde kabinlerdeki tuvalet taşlarında çatlak ve kırığın olmadığını belirtmişlerdir. Tabloya göre bütün grupların %21,9'unun tuvalet taşlarında çatlak ve kırık olduğunu belirtmeleri azımsanmayacak bir orandadır. Okul kaynaklarının yetersiz olmasının bu eksikliğin zamanında giderilmesinde olumsuz etken olabileceği düşünülebilir.

Tablo 4.4.9.14. Tuvalet Kabinlerindeki Sifonların Çalışır Durumda Olması

Sifonların Çalışır Durumda Olması	Yönetici		Öğretmen		Öğrenci		Veli	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Hepsi çalışır durumdadır	243	67,3	196	49,4	357	32,0	197	46,0
Bazısı çalışır durumdadır	92	25,5	159	40,1	454	40,6	124	29,0
Hiçbiri çalışmıyor	26	7,2	42	10,5	306	27,4	29	6,8
Fikrim yok	*		*		*		78	18,2
Toplam	361	100,0	397	100,0	1117	100,0	428	100,0

*: Seçenek bu gruplara sorulmamıştır.

Tablo 4.4.9.14'e göre bütün grupların %48,7'si öğrenci tuvaletlerinde kabinlerde sifonların hepsinin çalışır durumda olduğunu belirtirken, %33,8'i bazılarının çalışır durumda olduğunu belirtmişlerdir. Öğrencilerin tuvalet ihtiyacını gidermesinden sonra sifonların kullanılması zaruridir. Grupların görüşlerinden azımsanmayacak oranda kabinlerdeki sifonların arızalı bulunduğu anlaşılmaktadır.

Tablo 4.4.9.15. Su Kesintilerine Karşı Önlem Alınması

Su kesintilerine önlem alınması	Yönetici		Öğretmen		Öğrenci		Veli	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Evet	275	74,9	222	57,7	464	41,0	259	63,6
Hayır	92	25,1	163	42,3	668	59,0	148	36,4
Toplam	367	100,0	385	100,0	1132	100,0	407	100,0

Tabloya göre bütün grupların %59,3'ü su kesintilerine karşı önlemler alındığını belirtmişlerdir. Bu sonuç toplu yaşanan yerlerde yeterli görülebilecek bir sonuç değildir. Ancak burada dikkat çekici bir durum, yöneticiler ile öğrenci, öğretmen ve veliler arasındaki yüzdelik farktır. Bu farkın, yöneticilerin su kesintileri ile ilgili aldıkları tedbirleri; öğretmen, öğrenci ve velilerin yeterince bilgi sahibi olmamalarından kaynaklanmış olabileceği düşünülebilir.

Tablo 4.4.9.16. Su kesintilerine Karşı Alınan Önlemler

Alınan önlemler	Yönetici		Öğretmen		Öğrenci		Veli	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Musluklu bidonlar bulunmaktadır.	10	3,7	19	9,2	47	10,8	20	9,5
Su deposu vardır.	253	92,7	155	75,3	300	68,8	169	80,1
Su kovaları bulunmaktadır.	8	2,9	28	13,6	75	17,2	17	8,1
Diğer	2	,7	4	1,9	14	3,2	5	2,3
Toplam	273	100,0	206	100,0	436	100,0	211	100,0

Tablo 4.4.9.16'ya göre yönetici, öğretmen, öğrenci ve velilerin %79,2'si su kesintilerine karşı su depolarının bulunduğunu belirtmişlerdir. Grupların %10,4'ü su kesintilerine karşı su kovaları, %8,3'ü musluklu bidonlar bulunduğunu ifade etmişlerdir.

Tablo 4.4.9.17. Tuvaletler Dışında İçme Suyu İçin Çeşme Bulunması

İçme Suyu İçin Çeşme Bulunması	Yönetici		Öğretmen		Öğrenci		Veli	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Evet, bulunuyor	218	61,2	230	60,5	578	54,2	231	59,1
Hayır, Tuvaletlerdeki lavabo muslukları kullanılıyor.	138	38,8	150	39,5	489	45,8	160	40,9
Toplam	356	100,0	380	100,0	1067	100,0	391	100,0

Tablo 4.4.9.17'ye göre yönetici, öğretmen, öğrenci ve velilerin %58,7'si öğrenci tuvaletleri dışında içme suyu için çeşme bulunduğunu belirtmişlerdir. Grupların %41,3'ü ise öğrencilerin su ihtiyacını tuvalet çeşmelerinden karşıladıklarını belirtmişlerdir. Bu oran arzulanan değer değildir. Okul kaynaklarının yetersizliğinin bu sonuçta etkili olduğu düşünülebilir.

Tablo 4.4.9.18. Öğrencilerin İçme Suyu ihtiyacını Karşıladığı Kaynaklar

İçme Suyu İçin Çeşme Bulunması	Öğrenci	
	f	%
Tuvaletlerdeki çeşmelerden	110	10,3
Tuvaletlerin dışındaki çeşmelerden	194	18,1
Kantinden satın alarak	379	35,4
Evden getirerek	389	36,3
Toplam	1072	100,0

Tabloya göre öğrencilerin %36,3'ü içme suyu ihtiyacını “Evden getirerek”, %35,4'ü “Kantinden satın alarak”, karşılamaktadırlar. Su ihtiyacını tuvaletlerden karşılayanlar tüm öğrencilerin %10,3'ünü oluşturmaktadır. Bu durum, öğrencilerin büyük çoğunluğunda sağlık bilincinin oluştuğunu göstermesi açısından önemlidir.

4.4.10. Okul Kantinlerin Temizlik ve Hijyen Durumu

Bu bölümde, araştırmaya katılan yönetici, öğretmen, öğrenci ve velilerin okul kantinlerinin temizlik ve hijyen durumu hakkındaki bulguları yer almaktadır.

Tablo 4.4.10.1. Okulda Kantin Bulunması

Kantin Bulunması	Yönetici		Öğretmen		Öğrenci		Veli	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Evet	314	85,8	364	88,3	1044	91,3	390	90,1
Hayır	52	14,2	48	11,7	100	8,7	43	9,9
Toplam	366	100,0	412	100,0	1144	100,0	433	100,0

Tablo 4.4.10.1'e göre yönetici, öğretmen, öğrenci ve velilerin %86,4'ü okullarında kantin bulunduğunu belirtmişlerdir. Bu bölümde, Tablo 4.4.10.2, Tablo 4.4.10.3, Tablo 4.4.10.4, Tablo 4.4.10.5, Tablo 4.4.10.6, Tablo 4.4.10.7, Tablo 4.4.10.8 ve Tablo 4.4.10.9'daki soruları okullarında kantin bulunanlar cevaplandırmıştır.

Tablo 4.4.10.2. Kantinin Temizliği

Temizlik Durumu	Yönetici		Öğretmen		Öğrenci		Veli	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Her zaman temizdir.	190	60,7	118	33,0	401	38,6	178	46,3
Çoğunlukla temizdir.	111	35,5	173	48,3	376	36,2	142	36,9
Bazen temizdir.	7	2,2	39	10,9	111	10,7	29	7,5
Nadiren temizdir.	4	1,3	15	4,2	98	9,5	22	5,7
Hiç temiz değildir.	1	,3	13	3,6	52	5,0	14	3,6
Toplam	313	100,0	358	100,0	1038	100,0	385	100,0

Tablo 4.4.10.2'ye göre yönetici, öğretmen, öğrenci ve velilerin %44,6'sı kantinin "Her zaman temiz", %39,2'si "Çoğunlukla temiz" olduğunu belirtmişlerdir. Dikkat çekici bir durum "Her zaman temiz" görmede yöneticiler ile öğretmen, öğrenci ve veliler arasındaki yüzdelerdir. Bu görüş farklılığı hizmet veren olarak yöneticilerin, adı geçen gruplara göre okullarını daha çok sahiplenmelerinden kaynaklanmış olabileceği düşünülebilir.

Tablo 4.4.10.3. Kantinde Çalışan Personelin Giysilerinin Temizliği

Çalışan personelin giysilerinin temizliği	Yönetici		Öğretmen		Öğrenci		Veli	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Her zaman temizdir.	185	58,9	142	39,6	501	48,1	201	52,3
Çoğunlukla temizdir.	119	37,9	166	46,2	298	28,6	135	35,2
Bazen temizdir.	7	2,2	34	9,5	128	12,3	21	5,5
Nadiren temizdir.	2	,6	13	3,6	56	5,4	21	5,5
Hiç temiz değildir.	1	,3	4	1,1	59	5,7	6	1,6
Toplam	314	100,0	359	100,0	1042	100,0	384	100,0

Tabloya göre yönetici, öğretmen, öğrenci ve velilerin %49,7'si kantinde çalışan personelin giysilerini “Her zaman temiz” bulurken, %36,9'u “Çoğunlukla temiz” bulmaktadırlar. Bulgulara göre, kantin çalışanları yeterince temiz giyinmemektedir.

Tablo 4.4.10.4. Kantinde Denetimlerin Düzenli Yapılması

Denetimlerin Düzenli Yapılması	Yönetici	
	f	%
Evet	303	96,8
Hayır	10	3,2
Toplam	313	100,0

Tablo 4.4.10.4'e göre yöneticilerin %96,8'i kantinde denetimlerin düzenli yapıldığını belirtmişlerdir.

Tablo 4.4.10.5. Kantinde Kullanılan Araç-Gereçlerin Hijyeni

Araç-Gereçlerin Hijyeni	Yönetici		Öğretmen		Öğrenci		Veli	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Her zaman hijyeniktir.	258	82,4	175	49,0	559	53,8	228	59,8
Bazen hijyeniktir.	53	16,9	150	42,0	398	38,3	107	28,1
Hijyenik değildir.	2	,6	32	9,0	83	8,0	46	12,1
Toplam	313	100,0	357	100,0	1040	100,0	381	100,0

Tablo 4.4.10.5'e göre yönetici, öğretmen, öğrenci ve velilerin %61,2'si kantinde kullanılan araç-gereçleri "Her zaman hijyenik" bulurken, %31,3'ü "Bazen hijyenik" bulmaktadırlar. Elde edilen bulgulardan kantindeki araç-gereçlerin hijyeninin arzulanan düzeyde olmadığı anlaşılmaktadır.

Tablo 4.4.10.6. Kantinde Kullanılan Bardak, Tabak, Çatal vb. Malzemelerin Tek Kullanımlık Olması

Kullanılan Bardak, Tabak, Çatal vb. Malzemelerin Tek Kullanımlık Olması	Yönetici		Öğretmen		Öğrenci		Veli	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Evet	193	62,1	193	54,2	533	51,6	224	60,6
Hayır	76	24,4	96	27,0	244	23,6	70	18,9
Kantinde bardak, tabak, çatal vb. malzemelerin kullanımını gerektirecek şeyler satılmamaktadır.	42	13,5	67	18,8	256	24,8	76	20,5
Toplam	311	100,0	356	100,0	1033	100,0	370	100,0

Tabloya göre yönetici, öğretmen, öğrenci ve velilerin %57,1'i kantinde kullanılan bardak, tabak, çatal vb. malzemelerin tek kullanımlık olduğunu belirtirken, %19,4'ü "Kantinde bardak, tabak, çatal, vb. malzemelerin kullanımını gerektirecek şeyler satılmamakta" olduğunu belirtmektedirler. Bütün grupların %23,5'i ise kullanılan malzemelerin tek kullanımlık olmadığını ifade etmişlerdir.

Tablo 4.4.10.7. Kantinin Havalandırılması

Havalandırmanın Yeterliliği	Yönetici		Öğretmen		Öğrenci		Veli	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Yeterli	204	65,4	170	47,7	534	52,0	219	57,3
Kısmen yeterli	94	30,1	137	38,5	374	36,5	118	30,9
Yeterli değil	14	4,5	49	13,8	118	11,5	45	11,8
Toplam	312	100,0	356	100,0	1026	100,0	382	100,0

Tablo 4.4.10.7'e göre bütün grupların %55,6'sı kantinlerin havalandırılmasının "Yeterli" düzeyde olduğunu belirtirken, %34,0'ü "Kısmen yeterli" olduğunu belirtmişlerdir. Bulgulara göre kantinlerin havalandırılmasının yeterli düzeyde olmadığı anlaşılmaktadır.

Tablo 4.4.10.8. Kantinde Gıdaların Uygun Koşullarda Saklanması

Uygun Koşullarda Saklama	Yönetici	
	f	%
Her zaman uygun koşullarda saklanmakta	236	75,9
Kısmen uygun koşullarda saklanmakta	68	21,9
Uygun koşullarda saklanmamakta	7	2,3
Toplam	311	100,0

Tablo 4.4.10.8'e göre yöneticilerin %75,9'u kantinde gıdaların her zaman uygun koşullarda saklandığını belirtirken, %21,9'u "Kısmen uygun koşullarda saklanmakta" olduğunu belirtmişlerdir.

Tablo 4.4.10.9. Kantinde Son Kullanım Tarihi Geçmiş Yiyecek-İçecek Satılması

Son Kullanım Tarihi Geçmiş Yiyecek-İçecek Satılması	Yönetici		Öğretmen		Öğrenci		Veli	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Her zaman	12	3,9	8	2,3	29	2,8	16	4,2
Sık sık	1	,3	4	1,1	26	2,5	7	1,8
Bazen	6	1,9	33	9,2	115	11,1	24	6,3
Nadiren	62	19,9	81	22,7	207	20,1	52	13,7
Hiç	230	74,0	231	64,7	655	63,5	207	54,5
Fikrim yok	*		*		*		74	19,5
Toplam	311	100,0	357	100,0	1032	100,0	380	100,0

*: Seçenek bu gruplara sorulmamıştır.

Tablo 4.4.10.9'a göre yönetici, öğretmen, öğrenci ve velilerin %64,2'si kantinde son kullanım tarihi geçmiş yiyecek-içeceğin "Hiç" satılmadığını belirtmişlerdir. Burada dikkat çekici bir durum veliler ile yönetici, öğretmen ve öğrenciler arasındaki yüzdelerdir. Bu fark velilerin kantinleri diğer üç grup kadar kullanmadıklarından, değerlendirmeden kaynaklanan bir fark olabileceği düşünülebilir. Bütün grupların %19,1'i son kullanım tarihi geçmiş yiyecek-içeceğin "Nadiren" satıldığını belirtmişlerdir. Son kullanım tarihi geçmiş yiyecek-içeceğin "Her zaman" ve "Sık sık" satıldığını belirtenler bütün grubun %4,7'sini oluşturmaktadırlar.

4.4.11. Temizlik Araç-Gereçleri ve Yeterliliği

Bu bölümde, araştırmaya katılan yönetici, öğretmen, öğrenci ve velilerin okulun temizlik araç ve gereçlerinin yeterliliğine ilişkin bulguları yer almaktadır.

Tablo 4.4.11.1.Okulda Temizlik Personeli Sayısının Yeterliliği

Temizlik Personel Sayısının Yeterliliği	Yönetici		Öğretmen		Öğrenci		Veli	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Evet	118	32,8	128	30,8	562	49,6	153	35,4
Kısmen	-	-	130	31,3	370	32,6	125	28,9
Hayır	242	67,2	157	37,8	202	17,8	154	35,6
Toplam	360	100,0	415	100,0	1134	100,0	432	100,0

Tabloya göre yönetici, öğretmen, öğrenci ve velilerin %37,2'si okulda temizlik personeli sayısını yeterli görürken, %23,2'si "Kısmen" yeterli görmektedirler. Bütün grubun %39,6'sı temizlik personeli sayısını yeterli görmemektedirler. Dikkat çekici bir durum temizlik personel sayısını yeterli görmede öğrenciler ile yönetici, öğretmen ve veliler arasındaki yüzdelerdir. Bu görüş farklılığının öğrencilerin; yönetici, öğretmen ve veliler kadar değerlendirmede tecrübeye sahip olmamalarından kaynaklanmış olabileceği düşünülebilir. Elde edilen bulgulara göre okullarda temizlik personeli yeterli görülmemektedir. Bu ise yeterli temizlik yapılmasına engel teşkil etmektedir.

Tablo 4.4.11.2. Temizlik Malzemelerinin Okulun İhtiyacını Karşılması

Temizlik Malzemelerinin Okulun İhtiyacını Karşılması	Yönetici		Öğretmen		Öğrenci		Veli	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Karşılmaktadır.	153	41,5	253	61,1	670	59,6	243	56,3
Kısmen karşılanmaktadır.	196	53,1	134	32,4	347	30,8	100	23,1
Karşılanamamaktadır.	20	5,4	27	6,5	108	9,6	43	10,0
Fikrim yok.	*		*		*		46	10,6
Toplam	369	100,0	414	100,0	1125	100,0	432	100,0

*: Seçenek bu gruplara sorulmamıştır.

Tablo 4.4.11.2'ye göre yönetici, öğretmen, öğrenci ve velilerin %54,6'sı temizlik malzemelerinin okulun ihtiyacını karşıladığını belirtirken, %36,4'ü kısmen karşıladığını belirtmişlerdir. Grup görüşlerine göre, okulların mevcut temizlik malzemesi ihtiyacını karşılamada yeterli olmadığı görülmektedir.

Tablo 4.4.11.3. Okulda Haşere Görülmesi

Haşere Görülmesi	Öğretmen		Öğrenci		Veli	
	f	%	f	%	f	%
Her zaman görülmektedir.	13	3,2	64	5,8	14	3,3
Bazen görülmektedir.	156	38,0	411	37,0	132	31,1
Hiç görülmemektedir.	241	58,8	637	57,3	278	65,6
Toplam	410	100,0	1112	100,0	424	100,0

Bütün grupların %60,5'i okullarda haşerenin hiç görülmediğini belirtirken, %35,4'ü bazen görüldüğünü belirtmişlerdir.

Tablo 4.4.11.4. Çöplerin Belediye Tarafından Alınma Sıklığı

Alınma Sıklığı	Yönetici		Öğretmen		Öğrenci		Veli	
	f	%	f	%	f	%	f	%
1-2 günde bir	289	79,8	299	74,4	487	43,3	279	66,7
3-4 günde bir	27	7,5	41	10,2	230	20,4	47	11,2
5-6 günde bir	15	4,1	22	5,5	126	11,2	24	5,7
Düzenli alınmıyor.	24	6,6	27	6,7	180	16,0	50	12,0
Hiç alınmıyor.	7	1,9	13	3,2	102	9,1	18	4,3
Toplam	362	100,0	402	100,0	1125	100,0	418	100,0

Tablo 4.4.11.4'e göre yönetici, öğretmen, öğrenci ve velilerin %66,0'sı çöplerin belediye tarafından "1-2 günde bir"; %12,4'ü "3-4 günde bir" alındığını ifade ederlerken, %12,8'i düzenli alınmadığını belirtmişlerdir. Elde edilen sonuçlara göre çöplerin alınma sıklığı istenilen düzeyde değildir. Bunun belediye yetkililerinin yeterli hassasiyet göstermemesinden kaynaklanmış olabileceği düşünülebilir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

5.1. Sonuç Ve Öneriler

Bu bölümde, veri toplama araçları ile elde edilen bulgular ve bu bulgulara dayalı olarak ulaşılan sonuçlar doğrultusunda “İlköğretim Okullarında Temizlik ve Hijyen” ile ilgili sonuç ve öneriler yer almaktadır.

5.2. Sonuçlar

Bu bölümde bulgulara dayalı olarak elde edilen sonuçlar yer almıştır.

5.2.1. Yönetici, Öğretmen, Öğrenci ve Velilerle İlgili Kişisel Sonuçlar

Yöneticilerin %89,0’u, öğretmenlerin %43,4’ü, öğrencilerin %64,3’ü, velilerin % 32,3’ü erkeklerden meydana gelmektedir.

Yöneticilerin %36,8’inin okul müdürü, %6,5’inin müdür başyardımcısı, %56,7’sinin müdür yardımcısı olarak görev yaptıkları görülmektedir.

Okul yöneticilerinin %36,8’i 1-5 yıl, %18,6’sı 6-10 yıl, %17,7’si 11-15 yıl, %10,8’i 16-20 yıl, %16,1’i 21 yıl ve üzeri yöneticilikte hizmetleri olduğu görülmektedir.

Yöneticilerin öğretmenlikteki kıdemleri incelendiğinde %6,4’ü 1-5 yıl, %16,9’u 6-10 yıl, %21,3’ü 11-15 yıl, %12,5’i 16-20 yıl ve %42,9’u 21 yıl ve üzeri; öğretmenlerin ise %22’si 1-5 yıl, %26,3’ü 6-10 yıl, %22,0’si 11-15 yıl, %11, 4’ü 16-20 yıl ve %18,3’ü 21 yıl ve üzeri hizmeti olduğu görülmektedir.

Öğretmenlerin %44,7’sinin sınıf, %55,3’ünün branş öğretmeni oldukları görülmektedir.

Velilerin öğretim durumuna bakıldığında, %2,0’si “Okuryazar değil”, %2,9’u “Okuryazar”, %22,3’ü “İlkokul mezunu”, %11,3’ü “Ortaokul mezunu”, %28,7’si “Lise mezunu”, %10,2’si “Yüksekokul mezunu”, %21,9’u “Fakülte mezunu”, %,7’si”Lisansüstü-doktora” mezunu oldukları görülmektedir.

Velilerin çocuğunun okulunu ziyaret etme sıklığına bakıldığında, %52,5'i "Her gün", %16,9'u "Haftada bir", %8,2'si "On beş günde bir", %14,2'si "Ayda bir", %8,2'si "Birinci ve ikinci dönem birer defa" olmak üzere yaptığı görülmektedir.

5.2.2 Okulun Bulunduğu Yer ve Özellikleriyle İlgili Sonuçlar

Okulların bulunduğu yerleşim yeri bakımından incelendiğinde, yöneticilerin %61,8'i, öğretmenlerin %59,6'sı, öğrencilerin %41,5'i, velilerin %52,4'ü il merkezinde (Büyükşehir bağlı merkez ilçeler dâhil) bulunduğu görülmektedir. Yönetici, öğretmen ve velilerden farklı olarak öğrencilerin %58,5'i okullarının ilçelerde bulunduğunu belirtmektedirler. Bunun büyükşehir bağlı olan ilçelerin öğrenciler tarafından büyükşehir bağlı olmayan ilçe olarak görülmesinden kaynaklanmış olduğu düşünülmektedir.

Yöneticilerin %55,0'i, öğretmenlerin %58,0'i, öğrencilerin %52,3'ü okullarında "Tam gün" öğretim; yöneticilerin %45,0'i, öğretmenlerin %42,0'si, öğrencilerin %47,7'si "İkili öğretim" yapıldığını belirtirmişlerdir.

Birden fazla seçenek işaretleyen yöneticilerin okulların temizlik elemanı ihtiyacını %57,6'sı "Kadrolu", %35,7'si "Sözleşmeli", %57,6'sı "Hizmet satın alarak" sağladıklarını belirtmişlerdir.

Okula temizlik malzemesi teminini yöneticilerin %4,9'u "İl özel idaresi", %89,9'u "Okul aile birliği", %1,1'i "Belediye", %4,1'i "Diğer" kaynaklar olarak belirtmişlerdir.

Yöneticilerin %41,5'i temizlik malzemelerinin okulun ihtiyacı karşıladığını, %53,1'i kısmen karşıladığını, %5,4'ü ise ihtiyacı karşılamadığını belirtmişlerdir.

Yöneticilerin %93,8'i okullarda "Şebeke suyu", %4,8'i "Depolanarak kullanılan su", %1,4'ü "Bağımsız su kaynağı" kullandıklarını belirtmişlerdir.

Okullarında su deposu bulunan yöneticilerin %6,5'i depo temizliğini "Ayda bir", %26,2'si "2-5 ayda bir", %27,7'si "6-9 ayda bir", %11,9'u "10-13 ayda bir", %8'i "14 ay ve daha fazla", %26,9'u "Gerek görüldükçe" yapıldığını belirtmişlerdir.

Okul yöneticilerinin yarısından fazlası (%57,2) okullarında kapalı çöp toplama alanının bulunmadığı belirtmişlerdir.

Okul yöneticilerinin %95,1'i okullarında "Sıvı sabun", %4,9'u "Kalıp sabun" kullanıldığını belirtmişlerdir.

Yöneticilerin okullarda haşere ile mücadele yapılması hususunda %34,2'si “Programlı bir önleme/yok etme çalışması vardır.”, %53,5'i “Programlı değil ancak arada bir önleme/yok etme çalışması yapılmaktadır.”, %12,3'ü “Önleme/yok etme çalışması yoktur.” görüşünü belirtmişlerdir.

5.2.3 Okul Çevresinin Temizlik, Hijyen Durumu ve Temizliğin Yeterlilik Düzeyine İlişkin Sonuçlar

Bütün grupların %77,2'si, okul bahçesinin “1-2 günde bir” temizliğinin yapıldığını belirtmişlerdir. Yapılan bu temizliği grupların %69,1'i “Yeterli” ve “Çok yeterli” düzeyde görmektedirler.

Yönetici, öğretmen, öğrenci ve velilerin yaklaşık %90,0'ı okul bahçelerinde çöp kovası/kapaklı varilin bulunduğunu belirtmişlerdir.

Bütün grupların %82,1'i okul çevresinde çöp ve atık yığınlarının bulunmadığını belirtmişlerdir.

Bütün grupların yarısı (%53,8), okullarının çevresinde seyyar yiyecek/içecek satıcılarının “Hiç” bulunmadığını, %21,6'sı ”Seyrek” olarak, %15,1'i “Bazen” görüldüğünü belirtmişlerdir.

Okul çevresinde seyyar yiyecek ve içecek satıcılarının bulunduğunu belirten yönetici, öğretmen, öğrenci ve velilerin %30,2'si, bunlara karşı önlem alındığını, %35,4'ü de “Kısmen” önlem alındığını belirtmişlerdir.

5.2.4. Okul İçinin Temizlik, Hijyen Durumu ve Temizliğin Yeterlilik Düzeyine İlişkin Sonuçlar

Bu bölümde, araştırmaya katılan yönetici, öğretmen, öğrenci ve velilerin okulun koridor, sınıf, öğretmenler odası, kütüphane, laboratuvar, spor salonu, revir, ilk yardım dolabı, tuvaletler, kantinlerin temizlik ve hijyen durumu ile temizliğin yeterlilik düzeyine ilişkin sonuçlar yer almaktadır.

5.2.4.1. Koridorların Temizlik, Hijyen Durumu ve Temizliğin Yeterlilik Düzeyine İlişkin Sonuçlar

Bütün grupların %90,0'ı okul koridorlarının günde bir veya daha fazla temizlendiğini belirtmişlerdir. Koridorların değişik sıklıkta temizlendiğini belirten grupların %73,0'u yapılan temizliği "Yeterli" ve "Çok yeterli" bulmaktadırlar.

Yönetici, öğretmen, öğrenci ve velilerin yarısından fazlası (%65,4) okul koridorlarında çöp kovasının bulunduğunu belirtmişlerdir.

Bütün grupların %76,7'si, koridorların "Günde bir defadan fazla" paspaslandığını belirtmişlerdir. Koridorların değişik sıklıkta paspaslandığını belirten grupların %75,5'i yapılan bu paspası "Yeterli" ve "Çok yeterli" bulmaktadırlar.

Yönetici, öğretmen, öğrenci ve velilerin %36,3'ü koridorların "Günde bir defadan fazla" dezenfekte yapıldığını belirtmişlerdir. Koridorların değişik sıklıkta dezenfekte edildiğini belirten grupların %65,0'i yapılan dezenfekteyi "Yeterli" ve "Orta düzeyde yeterli" bulmaktadırlar.

Yönetici, öğretmen, öğrenci ve velilerin %68,4'ü koridorların "Her teneffüsten sonra" havalandırıldığını belirtmişlerdir. Yapılan bu havalandırmayı bütün grupların %79,1'i "Yeterli" ve "Çok yeterli" bulmaktadırlar.

Yönetici, öğretmen, öğrenci ve velilerin %34,0'ü merdiven korkuluklarının tozunun her gün, %34,2' si 2 ile 5 gün arasında alındığını belirtmişlerdir. Merdiven korkuluklarının değişik sıklıkta tozunun alındığını belirten grupların %64,8'i yapılan bu toz alma işini "Yeterli" ve "Orta düzeyde yeterli" görmektedirler.

Yönetici, öğretmen ve öğrencilerin %50,3'ü merdiven korkuluklarının 2 gün ile 7 gün arasında dezenfekte edildiğini belirtmişlerdir. Merdiven korkuluklarının değişik sıklıkta dezenfekte edildiğini belirten grupların %70,0'i yapılan dezenfekteyi "Yeterli" ve "Orta düzeyde yeterli" görmektedirler.

5.2.4.2. Sınıfların Temizlik, Hijyen Durumu ve Temizliğin Yeterlilik Düzeyine İlişkin Sonuçlar

Yönetici, öğretmen, öğrenci ve velilerin %66,8'i sınıfların "Günde bir kez", %24,2'si "Günde 2 kez" temizlendiğini belirtmişlerdir. Sınıfların değişik sıklıkta temizliğinin

yapıldığını belirten grupların %64,5'i yapılan temizliği “Yeterli” ve “Çok yeterli” bulmaktadırlar.

Yönetici, öğretmen, öğrenci ve velilerin %80,2'si sınıfların “Her dersten sonra” havalandırıldığını belirtmişlerdir. Sınıfların değişik sıklıkta havalandırıldığını belirten grupların %82,9'u yapılan havalandırmayı “Yeterli” ve “Çok yeterli” bulmaktadırlar.

Yönetici, öğretmen, öğrenci ve velilerin tamamına yakını (%98,0) sınıflarda çöp kovasının bulunduğunu belirtmişlerdir.

Yönetici, öğretmen, öğrenci ve velilerin %41,2'si sınıflarda yerlerin günde 1 ile 2 kez dezenfekte edildiğini belirtmişlerdir. Sınıflarda yerlerin değişik sıklıkta dezenfekte yapıldığını belirten grupların %49,0'u yapılan dezenfekteyi “Yeterli”, %20,6'sı “Orta düzeyde yeterli” bulmaktadırlar.

Yönetici, öğretmen, öğrenci ve velilerin %26,4'ü sınıflarda pencere temizliğinin haftada bir ya da daha sık, %44,5'i iki hafta ile bir ay arasında yapıldığını belirtmişlerdir. Sınıflarda pencerelerin değişik sıklıkta temizlendiğini belirtenlerin %40,6'sı yapılan temizliği “Yeterli”, %23,5'i “Orta düzeyde yeterli” bulmaktadırlar.

Yönetici, öğretmen, öğrenci ve velilerin %32,2'si sınıflardaki lambaların 2 hafta ile 1 ay arasında temizlendiğini, %32,0 ise “Hiç” temizlenmediğini belirtmişlerdir. Sınıflardaki lambaların değişik sıklıkta temizlendiğini belirtenlerin %40,0'ı yapılan temizliği “Yeterli” bulmaktadırlar.

Yönetici, öğretmen ve öğrencilerin %36,9'u kapı kollarının günde 1 ile 2 kez dezenfekte yapıldığını, %34,1'i ise “Hiç” yapılmadığını belirtmişlerdir. Sınıfların kapı kollarının değişik sıklıkta dezenfekte yapıldığını belirtenlerin %57,4'ü yapılan dezenfekteyi “Yeterli” ve “Çok yeterli” bulmaktadırlar.

Yönetici, öğretmen, öğrenci ve velilerin %43,2'si sıraların tozunun günde 1 ile 2 kez alındığını, %24,4'ü “Hiç” alınmadığı belirtmişlerdir. Sıraların tozunun değişik sıklıkta alındığını belirtenlerin %56,7'si yapılan temizliği “Yeterli” ve “Çok yeterli” bulmaktadırlar.

Yönetici, öğretmen, öğrenci ve velilerin %17,2'si sıraların üzerinin günde 1 ile 2 kez dezenfekte edildiğini, %40,9'u “Hiç” dezenfekte edilmediğini belirtmişlerdir. Sıraların üzerinin değişik sıklıkta dezenfekte edildiğini belirten grupların %44,1'i yapılan dezenfekteyi “Yeterli” bulmaktadırlar.

5.2.4.3.Öğretmenler Odasının Temizlik, Hijyen Durumu ve Temizliğin Yeterlilik Düzeyine İlişkin Sonuçlar

Yönetici ve öğretmenlerin %87,1'i öğretmenler odasının günde 1 ile 2 kez temizlendiğini belirtmişlerdir. Öğretmenler odasının değişik sıklıkta temizlendiğini belirtenlerin %70,1'i yapılan temizliği “Yeterli” ve “Çok yeterli” bulmaktadırlar.

Yönetici ve öğretmenlerin %69,5'i öğretmenler odasının her teneffüsten sonra havalandırıldığını belirtmişlerdir.

Yönetici ve öğretmenlerin tamamına yakınının (%97,3) öğretmenler odasında çöp kovasının bulunduğunu belirtmişlerdir.

Yönetici ve öğretmenlerin %50,7'si öğretmenler odasında yerlerin günde 1 ile 2 kez dezenfekte edildiğini belirtmişlerdir. Öğretmenler odasında yerlerin değişik sıklıkta dezenfekte edildiğini belirtenlerin %66,8'si yapılan dezenfekteyi “Yeterli” ve “Çok yeterli” bulmaktadırlar.

5.2.4.4.Kütüphanenin Temizlik, Hijyen Durumu ve Temizliğin Yeterlilik Düzeyine İlişkin Sonuçlar

Yönetici, öğretmen ve öğrencilerin %83,2'si okullarında kütüphane bulunduğunu belirtmişlerdir.

Okullarında kütüphane bulunduğunu belirten yönetici, öğretmen ve öğrencilerin %40,5'inin kütüphanenin günde 1 ile 2 kez, %26,3'ü “4 gün ya da daha fazla” sürede temizlendiğini belirtmişlerdir. Kütüphanenin değişik sıklıkta temizlendiğini belirtenlerin %61,1'i yapılan temizliği “Yeterli” ve “Çok yeterli” bulmaktadırlar.

Yönetici, öğretmen ve öğrencilerin tamamına yakını (%93,0) kütüphanede çöp kovasının bulunduğunu belirtmişlerdir.

Yönetici, öğretmen ve öğrencilerin %36,5'i kütüphanede kullanılan araç-gereçleri “Her zaman hijyenik”, %45,7'si “Bazen hijyenik” bulmaktadırlar.

5.2.4.5. Laboratuvarın Temizlik, Hijyen Durumu ve Temizliğin Yeterlilik Düzeyine İlişkin Sonuçlar

Yönetici, öğretmen ve öğrencilerin %41,2'si laboratuvarın günde 1 ile 2 kez, %21,0'i "2-3 günde bir" temizlendiğini belirtmişlerdir. Laboratuvarın değişik sıklıkta temizlendiğini belirtenlerin %63,6'sı yapılan temizliği "Yeterli" ve "Çok yeterli" bulmaktadırlar.

Bütün grupların %96,3'ü laboratuvarında çöp kovasının bulunduğunu belirtmişlerdir.

Bütün grupların %37,8'i Laboratuvarında kullanılan araç-gereçleri "Her zaman hijyenik", %47,7'si "Bazen hijyenik" bulmaktadırlar.

5.2.4.6. Okulun Spor Salonunun Temizlik, Hijyen Durumu ve Temizliğin Yeterlilik Düzeyine İlişkin Sonuçlar

Yönetici, öğretmen, öğrenci ve velilerin %29,4'ü okullarında spor salonu bulunduğunu belirtmişlerdir.

Okullarında spor salonu bulunduğunu belirten yönetici, öğretmen, öğrenci ve velilerin %49,9'u spor salonunun günde 1 ile 2 kez, %20,4'ü 2-3 günde bir temizlendiğini ifade etmişlerdir. Spor salonunun değişik sıklıkta temizlendiğini belirtenlerin %63,5'i yapılan temizliği "Yeterli" ve "Çok yeterli" bulmaktadırlar.

Yönetici, öğretmen, öğrenci ve velilerin %85,9'u spor salonlarında çöp kovasının bulunduğunu belirtmişlerdir.

Yönetici, öğretmen, öğrenci ve velilerin %47,5'i spor salonunun günde 1 ile 2 kez, %21,2'si 2-3 günde bir paspaslandığını belirtmişlerdir. Spor salonunun değişik sıklıkta paspaslandığını belirtenlerin %60,4'ü yapılan paspası "Yeterli" ve "Çok yeterli" bulmaktadırlar.

Bütün grupların %34,7'si spor salonunun havalandırılmasının günde 2 kez ve daha sık, %32,7'si günde 1 kez yapıldığını belirtmişlerdir. Spor salonunun değişik sıklıkta havalandırıldığını belirtenlerin %68,5'i yapılan havalandırmayı "Yeterli" ve "Çok yeterli" bulmaktadırlar.

Yönetici, öğretmen, öğrenci ve velilerin %29,3'ü spor salonunda yerlerin günde 1 kez ve daha fazla, %20,1'i 2-3 günde bir dezenfekte yapıldığını, %20,0'si "Hiç" dezenfekte yapılmadığını belirtmişlerdir. Spor salonunda yerlerin değişik sıklıkta dezenfekte yapıldığını

belirtenlerin %46,4'ü yapılan dezenfekteyi “Yeterli” ve %24,0'ü “Orta düzeyde yeterli” bulmaktadırlar.

5.2.4.7. Revirin Temizlik, Hijyen Durumu ve Temizliğin Yeterlilik Düzeyine İlişkin Sonuçlar

Yönetici, öğretmen ve öğrencilerin %8,9'u okullarında revir bulunduğunu belirtmişlerdir.

Okullarında revir bulunduğunu belirten yönetici, öğretmen ve öğrencilerin %93,3'ü okullarının revirlerinde çöp kovasının bulunduğunu belirtmişlerdir.

Yönetici, öğretmen ve öğrencilerin %49,9'u revirin günde 1 ile 2 kez, %14,7'si 2-3 günde bir temizlendiğini belirtmişlerdir. Revirin değişik sıklıkta temizlendiğini belirtenlerin %63,5'i yapılan temizliği “Yeterli” ve “Çok yeterli” bulmaktadırlar.

Bütün grupların %63,9'u revirde kullanılan araç-gereçleri “Her zaman hijyenik”, %22,3'ü “Bazen hijyenik” bulmaktadırlar.

5.2.4.8. İlk Yardım Dolabının Temizlik, Hijyen Durumu ve Temizliğin Yeterlilik Düzeyine İlişkin Sonuçlar

Yönetici, öğretmen ve öğrencilerin %93,2'si okullarında ilk yardım dolabı bulunduğunu belirtmişlerdir.

Okullarında ilk yardım dolabı bulunduğunu belirten Yönetici, öğretmen ve öğrencilerin %20,7'si ilk yardım dolabı temizliğinin “Haftada birden fazla”, %36,3'ü “Haftada bir” yapıldığını, %21,4'ü “Hiç” yapılmadığını belirtmişlerdir. İlk yardım dolabının değişik sıklıkta temizlendiğini belirtenlerin %64,7'si yapılan temizliği “Yeterli” ve “Çok yeterli” bulmaktadırlar.

5.2.4.9. Okul Tuvaletlerinin Temizlik, Hijyen Durumu ve Temizliğin Yeterlilik Düzeyine İlişkin Sonuçlar

Yönetici, öğretmen, öğrenci ve velilerin %37,1'i tuvaletlerin her teneffüsten sonra, %55,2'si günde 1 ile 2 kez arasında temizlendiğini belirtmişlerdir. Tuvaletlerin değişik sıklıkta temizlendiğini belirtenlerin %56,2'si yapılan temizliği “Yeterli” ve “Çok yeterli” bulmaktadırlar.

Yönetici, öğretmen, öğrenci ve velilerin %92,8'i tuvaletlerde çöp kovası bulunduğunu belirtmişlerdir.

Yönetici, öğretmen, öğrenci ve velilerin %56,9'u öğrenci tuvaletlerinin sayısını yeterli, %31,9'u "Kısmen" yeterli bulmaktadırlar.

Bütün grupların %13,1 i öğrenci tuvaletlerinde yerlerin her teneffüsten sonra, %56'5'i günde 1 ile 2 kez dezenfekte edildiğini belirtmişlerdir. Tuvaletlerde yerlerin değişik sıklıkta dezenfekte yapıldığını belirtenlerin %52,7'si yapılan dezenfekteyi "Yeterli" ve "Çok yeterli" bulmaktadırlar.

Yönetici, öğretmen, öğrenci ve velilerin %43,7'si tuvaletlerdeki lavaboların günde 1 ile 2 kez, %11,9'u 2-3 günde bir dezenfekte edildiğini belirtmişlerdir. Tuvaletlerdeki lavaboların değişik sıklıkta dezenfekte yapıldığını belirtenlerin %53,8'i yapılan dezenfekteyi "Yeterli" ve "Çok yeterli", %21,7 si "Orta düzeyde yeterli" bulmaktadırlar.

Yönetici, öğretmen, öğrenci ve velilerin %94,9'u öğrenci tuvaletlerinde suların "Her gün" aktığını belirtmişlerdir.

Bütün grupların %66'8'i öğrenci tuvaletlerinde sabun/sıvı sabunun "Her zaman", %16,5'i "Sık sık", %9,3'ü "Bazen" bulunduğunu belirtmişlerdir. Tuvaletlerde sabun/sıvı sabunun değişik sıklıkta bulunduğunu belirtenlerin %76,7'si bunu "Yeterli" ve "Çok yeterli" bulmaktadırlar.

Yönetici, öğretmen, öğrenci ve velilerin %48'0'i öğrenci tuvaletlerinde tuvalet kâğıdının "Hiç" bulunmadığı belirtmişlerdir. Bütün grupların %17,2'si öğrenci tuvaletlerinde tuvalet kâğıdının "Her zaman", %13,1' "Bazen" bulunduğunu belirtmişlerdir. Tuvaletlerde tuvalet kâğıdının değişik sıklıkta bulunduğunu belirtenlerin %54,7'si bunu "Yeterli" ve "Çok yeterli" bulmaktadırlar.

Yönetici, öğretmen, öğrenci ve velilerin %58'4'ü öğrenci tuvaletlerinde el kurulamak için kâğıt havlu, el kurutma makinesi vb. "Hiç" bulunmadığını belirtirken, %15,0'i "Her zaman", %9,2'si ise "sık sık bulunduğunu belirtmişlerdir. Tuvaletlerde kâğıt havlu, el kurutma makinesinin vb. değişik sıklıkta bulunduğunu belirtenlerin %52,2'si bunu "Yeterli" ve "Çok yeterli" bulmaktadırlar.

Yönetici, öğretmen, öğrenci ve velilerin %26'7'si öğrenci tuvaletlerinde pencere temizliğinin "Hiç" yapılmadığını belirtirken, %13,7'si "Her gün", %16,1'i "Haftada bir",

%22,1'i "Haftada birden seyrek" yapıldığını belirtmişlerdir. Tuvaletlerdeki pencerelerin değişik sıklıkta temizlendiğini belirtenlerin %49,3'ü bunu "Yeterli" ve "Çok yeterli" bulmaktadırlar.

Bütün grupların %31'0'i öğrenci tuvaletlerinde kabin musluklarının günde 1 ile 2 kez, %11,4'ü 2-3 günde bir, %19,4'ü 4-5 günde bir dezenfekte edildiğini belirtirlerken, %22,0'si "Hiç" dezenfekte yapılmadığını belirtmişlerdir. Tuvaletlerdeki kabin musluklarının değişik sıklıkta dezenfekte edildiğini belirtenlerin %48,8'i bunu "Yeterli" ve "Çok yeterli" bulmaktadırlar.

Yönetici, öğretmen, öğrenci ve velilerin %57,8'i öğrenci tuvaletlerindeki lavabo sayısını yeterli, %30,8'i kısmen yeterli bulmaktadırlar.

Yönetici, öğretmen, öğrenci ve velilerin %71,9'u öğrenci tuvaletlerinde tuvalet taşlarında çatlak ve kırık olmadığını belirtmişlerdir.

Bütün grupların %48'7'si öğrenci tuvaletlerinde sifonların hepsinin çalışır durumda, %33,8'i bazısının çalışır durumda olduğunu belirtmişlerdir.

Yönetici, öğretmen, öğrenci ve velilerin %59,3'ü su kesintilerine karşı önlemler alındığını belirtmişlerdir.

Su kesintilerine karşı önlemler alındığını belirten bütün grupların %79,2'si su depolarının bulunduğunu belirtmişlerdir.

Yönetici, öğretmen, öğrenci ve velilerin %58,7'si öğrenci tuvaletleri dışında içme amaçlı çeşmenin bulunduğunu belirtmişlerdir.

Öğrencilerin %36,3'ü içme suyu ihtiyacını "Evden getirerek", %35,4'ü "Kantinden satın alarak", karşılamaktadırlar. Tüm öğrencilerin %10,3'ü su ihtiyacını tuvaletlerden karşılamaktadırlar.

5.2.4.10. Okul Kantinlerinin Temizlik ve Hijyen Durumu

Yönetici, öğretmen, öğrenci ve velilerin %86,4'ü okullarında kantin bulunduğunu belirtmişlerdir.

Okullarında kantin bulunduğunu belirten yönetici, öğretmen, öğrenci ve velilerin %44,6'sı kantinin "Her zaman temiz", %39,2'si "Çoğunlukla temiz" olduğunu belirtmişlerdir.

Yönetici, öğretmen, öğrenci ve velilerin %49,7'si kantinde çalışan personelin giysilerini “Her zaman temiz”, %36,9'u “Çoğunlukla temiz” bulmaktadırlar.

Yöneticilerin %96,8'i kantinde denetimlerin düzenli yapıldığını belirtmişlerdir.

Yönetici, öğretmen, öğrenci ve velilerin %61,2'si kantinde kullanılan araç-gereçleri “Her zaman hijyenik”, %31,3'ü “Bazen hijyenik” bulmaktadırlar.

Yönetici, öğretmen, öğrenci ve velilerin %57,1'i kantinde kullanılan bardak, tabak, çatal vb. malzemelerin tek kullanımlık olduğunu, %19,4'ü “Kantinde bardak, tabak, çatal, vb. malzemelerin kullanımını gerektirecek şeyler satılmamakta” olduğunu belirtmişlerdir.

Bütün grupların %55,6'sı kantinlerin havalandırılmasını “Yeterli”, %34,0'ü “Kısmen yeterli” bulmaktadırlar.

Yöneticilerin %75,9'u kantinde gıdaların her zaman, %21,9'u kısmen uygun koşullarda saklandığını belirtmişlerdir.

Yönetici, öğretmen, öğrenci ve velilerin %64,2'si kantinde son kullanım tarihi geçmiş yiyecek-içeceğin “Hiç” satılmadığını, %19,1'i “Nadiren” satıldığını belirtmişlerdir.

5.2.4.11. Personel, Temizlik, Araç- Gereçleri ve Yeterliliğine İlişkin Sonuçlar

Yönetici, öğretmen, öğrenci ve velilerin %37,2'si okulda temizlik personeli sayısını yeterli, %23,2'si “Kısmen” yeterli görürken, %39,6'sı yetersiz görmemektedirler.

Yönetici, öğretmen, öğrenci ve velilerin %54,6'sı temizlik malzemelerinin okulun ihtiyacını karşıladığını, %36,4'ü “Kısmen” karşıladığını belirtmişlerdir.

Bütün grupların %60,5'i okullarda hiç haşere görülmediğini, %35,4'ü bazen görüldüğünü belirtmişlerdir.

Yönetici, öğretmen, öğrenci ve velilerin %66,0'sı çöplerin belediye tarafından “1-2 günde bir”; %12,4'ü “3-4 günde bir”, alındığını, %12,8'i düzenli alınmadığını belirtmişlerdir.

5.2.3. ÖNERİLER

Okullarda kadrolu temizlik elemanı yeterli olmadığından, bu ihtiyaçlar büyük ölçüde hizmet satın alarak veya sözleşmeli eleman çalıştırarak giderilmeye çalışılmaktadırlar. Okulların sözleşmeli eleman çalıştırma ve temizlik malzemesi temininde kaynak sıkıntısı bulunduğu görülmektedir. Okulların temizlik malzemesi ihtiyaçlarının büyük bölümü (%89,9) okul aile birliği tarafından karşılanmaktadır. Bazı okul idarecileri ile bire bir yapılan görüşmelerde, okul aile birliği dışında gelir kaynaklarının; il özel idaresi, belediyeler, sivil toplum kuruluşları, fabrikalar, iş adamları, kantini bulunan okullarda kantin kirası, öğretim yılı sonu ve değişik zamanlarda okul yararına düzenlenen kermeslerden elde edilen gelirler olduğu görülmektedir. Araştırmayla elde edilen bulgulardan yöneticilerin %41,5'i, temizlik malzemelerinin okulun ihtiyacı karşıladığını, %53,1'i kısmen karşıladığını belirtmesi, mevcut kaynakların yeterli olmadığını göstermektedir. Bu durum, okulların temizlik malzemesi ve temizlik elemanı ihtiyacının karşılanmasında başka yeni kaynakların bulunmasının gerekliliğini ortaya çıkarmaktadır.

1 Okulların temizlik elemanı ve malzemesi ihtiyaçlarında kullanılmak üzere aşağıda belirtilen birimlerden bir veya birkaçından yapılacak kaynak aktarımı için gerekli yasal düzenlemeler yapılmalıdır. Bunlar:

Genel bütçe veya Millî Eğitim Bakanlığı bütçesi

İl özel idareleri bütçesi

Belediye gelirleri (emlak, tabela, işgaliye vb.)

Trafik cezaları, elektrik, gaz, su gelirleridir.

2 Çıkan sonuçlara göre okulların tuvalet sayılarının yeterli olmadığı bütün gruplarca ifade edilmiştir. Okullarda, öğrenci sayısı azaltılarak ya da tuvalet sayıları artırılarak bu sorun giderilmelidir.

3 Çıkan sonuçlara göre kantin temizliği, çalışanların kıyafet temizliği, kullanılan araç-gereçlerin hijyeni, havalandırmanın yeterliliği grupların yarısı tarafından yeterli görülürken, kısmen yeterli bulanların sayısı da küçümsenmeyecek orandadır. Bu nedenle, denetleme kriterlerinin yeterli hale getirilmesi yönünde düzenlemeler yapılmalıdır.

KAYNAKÇA

- Türk Dil Kurumu (2005). *Türkçe sözlük Ankara*: 10. baskı s.1949
- “Birinci Basamak Sağlık Çalışanlarına Yönelik Okul Sağlığı Rehberi” (8Aralık 2009), [http://www.hm.saglik.gov.tr/zehirlenmeler/okul sagligi](http://www.hm.saglik.gov.tr/zehirlenmeler/okul_sagligi)
- Türk Dil Kurumu (2005). *Türkçe sözlük Ankara*: 10. baskı s.891
- “Gıda Endüstrisinde Hijyen Ve Sanitasyon” (9 Aralık 2009), <http://homepage.uludag.edu.tr/~mtayar/GIDA%20END%20HJY.htm>
- KAYA, Adem (2001). Ülkü Bora İlköğretim Okulu Beşinci Sınıf Öğrencilerinin Kişisel Hijyen Alışkanlıklarının Değerlendirilmesi, Marmara Üniversitesi Sağlık Eğitim Fakültesi, Bitirme tezi, İstanbul.
- Birinci Basamak Sağlık Çalışanlarına Yönelik Okul Sağlığı Rehberi” (8Aralık 2009), [http://www.hm.saglik.gov.tr/zehirlenmeler/okul sagligi](http://www.hm.saglik.gov.tr/zehirlenmeler/okul_sagligi)
- Beyaz Bayrak Projesi. Sağlık İşleri Dairesi Başkanlığı Eğitim Bülteni Mart 2009.
- Temel, Fehminaz ve diğerleri (2006) *Altındağ İlçesinde Bir İlköğretim Okulunda Suyun ve Tuvalet, Musluk ve Kapı Kollarının Sürüntü Örneklerinin Değerlendirilmesi* Gülhane Tıp Dergisi sayı 48, s.70-74
- Mersi Valiliği (İl Sağlık Müdürlüğü, İl Millî Eğitim Müdürlüğü)-Mersi Üniversitesi (Tıp Fakültesi Halk Sağlığı Ana Bilim Dalı), (2009). Okul Sağlığını Geliştirme Raporu (OSGE Sonuç Raporu Mersin), Mersin.
- Okullarda Hijyenin Önemi, Ataşehir Memorial Tıp Merkezi Çocuklar...(26 Ağustos 2009), www.anneolmak.org/KoseYazi
- Usta, İrfan (2008). Tokat İli Erbaa İlçe Merkezi İlköğretim Okullarındaki Okul Sağlığı Hizmetlerinin Değerlendirilmesi, Erciyes Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Halk Sağlığı Anabilim Dalı Doktora Tezi, Kayseri.
- Balcı, A. (2004). “Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntem, Teknik ve İlkeler”, Ankara, Pegem A Yayıncılık 4. Baskı.
- Karasar, Niyazi. (1995). Bilimsel Araştırma Yöntemi. Ankara: 3A Araştırma Eğitim Danışmanlık Ltd. 7.basım.
- TC. MEB. EARGED (2006). İlköğretim Okulu Öğretmenlerinin Yaptıkları Meslekî Seminer Çalışmalarının Değerlendirilmesi. Ankara: Eğitimi Araştırma ve Geliştirme Dairesi Başkanlığı.
- Osmanlı'da Temizlik Anlayışı ve Önemi (14 Ocak 2010), www.main-board.net/.../284342-osmanli-and-8217da-temizlik-anlayisi-ve-onemi.html

EKLER

Ek 1: Öğrenci Anketi

Ek 2: Veli Anketi

Ek 3: Okul Yöneticisi Anketi

Ek 4: Öğretmen Anketi

Ek 5: Uygulama Yönergesi

İLKÖĞRETİM OKULLARINDA TEMİZLİK ve HİJYEN

ÖĞRENCİ ANKETİ

Sevgili öğrenciler,

Bu araştırmanın amacı, aşağıdaki tanımlar çerçevesinde ülkemiz ilköğretim okullarının temizlik ve hijyen açısından yeterliliğinin öğrenci, yönetici, öğretmen ve veli görüşlerine dayalı olarak değerlendirmektir.

Bu nedenle sorulara vereceğiniz cevapların doğru, güvenilir olması ve boş soru bırakılmaması, araştırmanın amacı açısından çok önemlidir. Elde edilecek bilgiler, araştırmanın amacı dışında başka bir amaç için kullanılmayacak ve gizli tutulacaktır.

Ankete **ad ve soyadınızı** yazmayınız. Sizlerden beklenen, ankette yer alan soruları dikkatlice okuyup samimi cevaplar vermenizdir. İlgi ve katkılarınızdan dolayı teşekkür ederiz .

Tanımlar

Temizlik : 1. Temiz olma durumu, saffet, nezafet, arılık 2. Temiz durma ve tutma durumu 3. Temizleme işi

Hijyen : 1. Sağlık bilgisi 2. Sağlık koruma, hijzıssıhha 3. Sağlık kurallarına uygun olan 4. Sağlığa zarar verecek ortamlardan korunmak için yapılacak uygulamalar ve alınacak temizlik önlemlerinin tümü (Türk Dil Kurumu Türkçe Sözlük).

A. OKUL VE KİŞİSEL BİLGİLER

1. **Okulunuzun bağlı bulunduğu il**

2. **Okulunuzun bulunduğu yerleşim yeri**

1. () İl merkezi (Büyük şehre bağlı merkez ilçeler dahil)

2. () İlçe merkezi

3. **Okulunuzda öğretim türü**

1. () Tam gün öğretim

2. () İkili Öğretim

3. soruda cevabınız “Tam gün öğretim” ise 5. soruya geçiniz.

4. **İkili öğretim yapılan okulunda;**

1. () Sabahçı öğrenciyim

2. () Öğlenci öğrenciyim

1.b. Yapılan temizlik ne derecede yeterlidir?

1. () Çok yeterli 2. () Yeterli 3. () Orta düzeyde yeterli
4. () Az yeterli 5. () Hiç yeterli değil

2. Okulunuzun koridorlarında çöp kovası bulunmakta mıdır?

1. () Evet 2. () Bazı koridorlarda var diğerlerinde yok. 3. () Hayır

3.a. Koridorlar ne sıklıkta paspas yapılmaktadır?

1. () Günde bir defadan fazla 2. () 2-3 günde bir 3. () 4-5 günde bir
4. () 6-7 günde bir 5. () Bir haftadan daha fazla

3.b. Yapılan paspas ne derecede yeterlidir?

1. () Çok yeterli 2. () Yeterli 3. () Orta düzeyde yeterli
4. () Az yeterli 5. () Hiç yeterli değil.

4.a. Koridorlar ne sıklıkta çamaşır suyu ile dezenfekte edilmektedir?

1. () Günde bir defadan fazla 2. () 2-3 günde bir 3. () 4-5 günde bir
4. () 6-7 günde bir 5. () Bir haftadan daha fazla

4.b. Yapılan dezenfekte ne derecede yeterlidir?

1. () Çok yeterli 2. () Yeterli 3. () Orta düzeyde yeterli
4. () Az yeterli 5. () Hiç yeterli değil.

5.a. Koridorlar gün içinde ne sıklıkta havalandırılmaktadır?

1. () Her teneffüsten sonra 2. () Günde iki kez 3. () Günde bir kez
4. () 2-3 günde bir ya da daha fazla

5.b. Yapılan havalandırma ne derecede yeterlidir?

1. () Çok yeterli 2. () Yeterli 3. () Orta düzeyde yeterli
4. () Az yeterli 5. () Hiç yeterli değil.

2.a. Sınıflar hangi sıklıkta havalandırılmaktadır?

1. () Her dersten sonra 2. () Günde iki kez 3. () Günde bir kez
4. () 2-3 günde bir 5. () 4-5 günde bir 6. () Hiç

2.a. sorusunda cevabınız “Hiç” ise 3. soruya geçiniz

2.b. Yapılan havalandırma ne derecede yeterlidir?

1. () Çok yeterli 2. () Yeterli 3. () Orta düzeyde yeterli
4. () Az yeterli 5. () Hiç yeterli değil.

3. Sınıfınızda çöp kovası bulunmakta mıdır?

1. () Evet 2. () Hayır

4.a. Sınıflarda yerler ne sıklıkta çamaşır suyu ile dezenfekte edilmektedir?

1. () Günde iki kez 2. () Günde bir kez 3. () 2-3 günde bir
4. () 4 gün ya da daha fazla 5. () Hiç

4.a. sorusunda cevabınız “Hiç” ise 5.a. sorusuna geçiniz

4.b. Yapılan dezenfekte ne derecede yeterlidir?

1. () Çok yeterli 2. () Yeterli 3. () Orta düzeyde yeterli
4. () Az yeterli 5. () Hiç yeterli değil.

5.a. Sınıfların pencere temizliği ne sıklıkta yapılmaktadır?

1. () Haftada bir ya da daha sık 2. () 2-3 haftada bir 3. () Ayda bir
4. () 2-3 ayda bir 5. () 4 ay ya da daha fazla 6. () Hiç

5.a. sorusunda cevabınız “Hiç” ise 6.a. sorusuna geçiniz

5.b. Yapılan temizlik ne derecede yeterlidir?

1. () Çok yeterli 2. () Yeterli 3. () Orta düzeyde yeterli
4. () Az yeterli 5. () Hiç yeterli değil.

6.a. Sınıflarda lamba temizliği ne sıklıkta yapılmaktadır?

1. () Haftada bir ya da daha sık 2. () 2-3 haftada bir 3. () Ayda bir
4. () 2-3 ayda bir 5. () 4 ay ya da daha fazla 6. () Hiç

6.a. sorusunda cevabınız “Hiç” ise 7.a. sorusuna geçiniz

5.a. Spor salonu hangi sıklıkta havalandırılmaktadır?

1. () Günde iki ya da daha sık 2. () Günde bir kez 3. () 2-3 günde bir
4. () 4 gün ya da daha fazla 5. () Hiç

5.a. sorusunda cevabınız “Hiç” ise 6.a. sorusuna geçiniz

5.b. Yapılan havalandırma ne derecede terlidir?

1. () Çok yeterli 2. () Yeterli 3. () Orta düzeyde yeterli
4. () Az yeterli 5. () Hiç yeterli değil.

6.a. Spor salonunda yerler ne sıklıkta çamaşır suyu ile dezenfekte edilmektedir?

1. () Günde iki kez ya da daha sık 2. () Günde bir kez 3. () 2-3 günde bir
4. () 4 gün ya da daha fazla 5. () Hiç

6.a. sorusunda cevabınız “Hiç” ise f bölümünün (Revir) sorularına geçiniz

6.b. Yapılan dezenfekte ne derecede yeterlidir?

1. () Çok yeterli 2. () Yeterli 3. () Orta düzeyde yeterli
4. () Az yeterli 5. () Hiç yeterli değil.

f. Revir

Tanım: Okul, kışla gibi yerlerde hastalar için ayrılmış bölüm.

1. Okulunuzda revir var mıdır? 1. () Evet 2. () Hayır

Cevabınız “Hayır” ise g. Bölümündeki (İlk yardım) sorulara geçiniz

2. Revirde çöp kovası bulunmakta mıdır?

1. () Evet 2. () Hayır

3.a. Revir hangi sıklıkta temizlenmektedir?

1. () Günde iki kez ya da daha sık 2. () Günde bir kez 3. () 2-3 günde bir
4. () 4 gün ya da daha fazla 5. () Hiç

3.a. sorusunda cevabınız “Hiç” ise 4. soruya geçiniz

2. Çöp kovası bulunmakta mıdır?

1. () Evet 2. () Hayır

3 Tuvaletler sayısal olarak yeterli midir?

1. () Evet 2. () Kısmen 3. () Hayır

4.a. Tuvaletlerde yerler ne sıklıkta çamaşır suyu ile dezenfekte edilmektedir?

1. () Her teneffüsten sonra 2. () Günde iki kez 3. () Günde bir kez
4. () 2-3 günde bir 5. () 4-5 günde bir ya da daha fazla 6. () Hiç

4.a. sorusunda cevabınız "Hiç" ise 5.a. sorusuna geçiniz

4.b. Yapılan dezenfekte ne derecede yeterlidir?

1. () Çok yeterli 2. () Yeterli 3. () Orta düzeyde yeterli
4. () Az yeterli 5. () Hiç yeterli değil.

5.a. Tuvaletlerde lavabo muslukları ne sıklıkta çamaşır suyu ile dezenfekte edilmektedir?

1. () Her teneffüsten sonra 2. () Günde iki kez 3. () Günde bir kez
4. () 2-3 günde bir 5. () 4-5 günde bir ya da daha fazla 6. () Hiç

5.a. sorusunda cevabınız "Hiç" ise 6. soruya geçiniz

5.b. Yapılan dezenfekte ne derecede yeterlidir?

1. () Çok yeterli 2. () Yeterli 3. () Orta düzeyde yeterli
4. () Az yeterli 5. () Hiç yeterli değil.

6. Sular ne sıklıkta akmaktadır?

1. () Her gün 2. () Bazı günler 3. () Hiç

7.a. Tuvaletlerde sabun/sıvı sabun ne sıklıkta bulunmaktadır?

1. () Her zaman 2. () Sık sık 3. () Bazen 4. () Seyrek 5. () Hiç

7.a. sorusunda cevabınız "Hiç" ise 8.a. sorusuna geçiniz

7.b. Sabun/sıvı sabun ne derecede yeterlidir?

1. () Çok yeterli 2. () Yeterli 3. () Orta düzeyde yeterli
4. () Az yeterli 5. () Hiç yeterli değil.

8.a. Tuvalet kâğıdı ne sıklıkta bulunmaktadır?

1. () Her zaman 2. () Sık sık 3. () Bazen 4. () Seyrek 5. () Hiç

8.a. sorusunda cevabınız “Hiç” ise 9.a. sorusuna geçiniz

8.b. Tuvalet kâğıdı ne derecede yeterlidir?

1. () Çok yeterli 2. () Yeterli 3. () Orta düzeyde yeterli
4. () Az yeterli 5. () Hiç yeterli değil.

9.a. El kurulamak için kâğıt havlu, el kurutma makinesi ve benzerleri ne sıklıkta bulunmakta mıdır?

1. () Her zaman 2. () Sık sık 3. () Bazen 4. () Seyrek 5. () Hiç

9.a. sorusunda cevabınız “Hiç” ise 10.a. sorusuna geçiniz

9.b. Bulunan kâğıt havlu, el kurutma makinesi ve benzerleri ne derecede yeterlidir?

1. () Çok yeterli 2. () Yeterli 3. () Orta düzeyde yeterli
4. () Az yeterli 5. () Hiç yeterli değil.

10.a. Tuvaletlerde pencereler ne sıklıkta temizlenmektedir?

1. () Her gün 2. () 2-3 günde bir 3. () 4-5 günde bir
4. () Haftada bir 5. () Haftada birden seyrek 6. () Hiç

10.a. sorusunda cevabınız “Hiç” ise 11.a. sorusuna geçiniz

10.b. Yapılan temizlik ne derecede yeterlidir?

1. () Çok yeterli 2. () Yeterli 3. () Orta düzeyde yeterli
4. () Az yeterli 5. () Hiç yeterli değil.

11.a. Tuvaletlerdeki kabin muslukları ne sıklıkta çamaşır suyu ile dezenfekte edilmektedir?

1. () Her teneffüsten sonra 2. () Günde iki kez 3. () Günde bir kez
4. () 2-3 günde bir 5. () 4-5 günde bir ya da daha seyrek 6. () Hiç

11.a. sorusunda cevabınız “Hiç” ise 12. soruya geçiniz

11.b. Yapılan dezenfekte ne derecede yeterlidir?

1. () Çok yeterli 2. () Yeterli 3. () Orta düzeyde yeterli
4. () Az yeterli 5. () Hiç yeterli değil

3. Kantinde çalışan personelin giysilerinin temizliği hakkında ne düşünüyorsunuz?

1. () Her zaman temizdir. 2. () Çoğunlukla temizdir. 3. () Bazen temizdir.
4. () Nadiren temizdir. 5. () Hiç temiz değildir.

4. Kantinde kullanılan araç/gereçlerin hijyeniği hakkında ne düşünüyorsunuz?

1. () Her zaman hijyeniktir. 2. () Bazen hijyeniktir. 3. () Hijyenik değildir.

5. Kullanılan bardak, tabak, çatal vb. malzemeler tek kullanımlık mıdır?

1. () Evet 2. () Hayır 3. () Kantinde bardak, tabak, çatal vb. malzemelerin kullanımını gerektirecek şeyler satılmamaktadır.

6. Kantinin havalandırmasının yeterliliği hakkında ne düşünüyorsunuz?

1. () Yeterlidir. 2. () Kısmen yeterlidir. 3. () Yeterli değildir.

7. Kantinde son kullanım tarihi geçmiş yiyecek-içecek satıldığı ne sıklıkla görülmektedir?

1. () Her zaman 2. () sık sık 3. () Bazen 4. () Nadiren 5. () Hiç

i Temizlik Araç ve Gereçler

1. Sizde okulda temizlik personeli yeterli midir?

1. () Evet 2. () Kısmen 3. () Hayır

2. Temizlik için gerekli malzemenin bulunduğu görülmekte midir?

1. () Evet 2. () Kısmen 3. () Hayır

3. Okulda haşere görülmekte midir?

1. () Her zaman görülmektedir. 2. () Bazen görülmektedir. 3. () Hiç görülmemektedir.

4. Okulunuzda çöpler belediye tarafından ne sıklıkta alınıyor?

1. () 1-2 günde bir 2. () 3-4 günde bir 3. () 5-6 günde bir
4. () Düzenli alınmıyor. 5. () Hiç alınmıyor.

İLKÖĞRETİM OKULLARINDA TEMİZLİK ve HİJYEN

VELİ ANKETİ

Değerli Veli;

Bu araştırmanın amacı, aşağıdaki tanımlar çerçevesinde ülkemiz ilköğretim okullarının temizlik ve hijyen açısından yeterliliğinin öğrenci, yönetici, öğretmen ve veli görüşlerine dayalı olarak değerlendirmektir.

Bu nedenle sorulara vereceğiniz cevapların doğru, güvenilir olması ve boş soru bırakılmaması, araştırmanın amacı açısından çok önemlidir. Elde edilecek bilgiler, araştırmanın amacı dışında başka bir amaç için kullanılmayacak ve gizli tutulacaktır.

Ankete **ad ve soyadınızı** yazmayınız. Sizlerden beklenen, ankette yer alan soruları dikkatlice okuyup samimi cevaplar vermenizdir. İlgi ve katkılarınızdan dolayı teşekkür ederiz .

Tanımlar

Temizlik : 1. Temiz olma durumu, saffet, nezafet, arılık 2. Temiz durma ve tutma durumu 3. Temizleme işi

Hijyen : 1. Sağlık bilgisi 2. Sağlık koruma, hijzıssıhha 3. Sağlık kurallarına uygun olan 4. Sağlığa zarar verecek ortamlardan korunmak için yapılacak uygulamalar ve alınacak temizlik önlemlerinin tümü (Türk Dil Kurumu Türkçe Sözlük).

A. OKUL VE KİŞİSEL BİLGİLER

1. Yaşadığınız il

2. Çocuğunuzun okulunun bulunduğu yerleşim yeri?

1. () İl merkezi (Büyük şehre bağlı merkez ilçeler dahil)

2. () İlçe merkezi

3. Cinsiyetiniz?

1. () Bay

2. () Bayan

4. Öğretim durumunuz?

1. () Okur yazar değil

2. () Okur yazar

3. () İlkokul mezunu

4. () Ortaokul mezunu

5. () Lise mezunu

6. () Yüksekokul mezunu

7. () Fakülte mezunu

8. () Lisansüstü/Doktora mezunu

5. Çocuğunuzun okulunu ne sıklıkta ziyaret ediyorsunuz?

1. () Her gün

2. () Haftada bir

3. () On beş günde bir

4. () Ayda bir

5. () Birinci ve ikinci dönem birer defa

B. OKUL ÇEVRESİNİN TEMİZLİK ve HİJYEN DURUMU

Aşağıda yer alan sorular çocuğunuzun devam ettiği okul ile ilgilidir.

1.a. Okulun bahçe temizliği ne sıklıkta yapılmaktadır?

1. () 1-2 günde bir 2. () 3-4 günde bir 3. () 5-6 günde bir
4. () 7-8 günde bir 5. () 9 gün ve daha fazla

1.b. Yapılan bahçe temizliği ne derecede yeterlidir?

1. () Çok yeterli 2. () Yeterli 3. () Orta düzeyde yeterli
4. () Az yeterli 5. () Hiç yeterli değil

2. Okulun bahçesinde çöp kovası/kapaklı varil bulunmakta mıdır?

1. () Evet 2. () Hayır

3. Okulun çevresinde çöp, atık yığınları bulunmakta mıdır?

1. () Evet 2. () Hayır

4. Okul çevresinde seyyar yiyecek/içecek satıcıları ne sıklıkta bulunmakta mıdır?

1. () Her zaman 2. () Sık sık 3. () Bazen 4. () Seyrek 5. () Hiç

4. soruda cevabınız “Hiç ” ise “Bölüm C” ye geçiniz.

5. Okul çevresinde seyyar yiyecek/içecek satıcılarına karşı önlemler alındığı görülmekte midir?

1. () Evet 2. () Kısmen 3. () Hayır 4. () Fikrim yok

C. OKUL İÇİNİN TEMİZLİK ve HİJYEN DURUMU

a. Koridorlar

1.a. Okulun koridorlarının temizliği ne sıklıkta yapılmaktadır?

1. () Günde iki kez ya da daha sık 2. () Günde bir kez 3. () 2-3 günde bir
4. () 4 gün yada daha fazla 5. () Hiç

1.a. sorusunda cevabınız “Hiç” ise 2. soruya geçiniz.

1.b. Yapılan temizlik ne derecede yeterlidir?

1. () Çok yeterli 2. () Yeterli 3. () Orta düzeyde yeterli
4. () Az yeterli 5. () Hiç yeterli değil.

b. Sınıflar

1.a. Sınıflar hangi sıklıkta temizlenmektedir?

1. () Günde iki kez 2. () Günde bir kez 3. () 2-3 günde bir
4. () 4-5 günde bir 5. () 6-7 günde bir 6. () Hiç

1.a. sorusunda cevabınız “Hiç” ise 2.a. sorusuna geçiniz

1.b. Yapılan temizlik ne derecede yeterlidir?

1. () Çok yeterli 2. () Yeterli 3. () Orta düzeyde yeterli
4. () Az yeterli 5. () Hiç yeterli değil.

2.a. Sınıflar hangi sıklıkta havalandırılmaktadır?

1. () Her dersten sonra 2. () Günde iki kez 3. () Günde bir kez 4. () 2-3 günde bir
5. () 4-5 günde bir 6. () Hiç 7. () Fikrim yok.

2.a. sorusunda cevabınız “Hiç” ise 3. soruya geçiniz

2.b. Yapılan havalandırma ne derecede yeterlidir?

1. () Çok yeterli 2. () Yeterli 3. () Orta düzeyde yeterli
4. () Az yeterli 5. () Hiç yeterli değil.

3. Sınıflarda çöp kovası bulunmakta mıdır?

1. () Evet 2. () Bazı sınıflarda 3. () Hayır

4.a. Sınıflarda yerler ne sıklıkta çamaşır suyu ile dezenfekte edilmektedir?

1. () Günde iki kez 2. () Günde bir kez 3. () 2-3 günde bir
4. () 4 gün ya da daha fazla 5. () Hiç 6. () Fikrim yok.

4.a. sorusunda cevabınız “Hiç” ise 5.a sorusuna geçiniz

4.b. Yapılan dezenfekte ne derecede yeterlidir?

1. () Çok yeterli 2. () Yeterli 3. () Orta düzeyde yeterli
4. () Az yeterli 5. () Hiç yeterli değil.

5.a. Sınıfların pencere temizliği ne sıklıkta yapılmaktadır?

1. () Haftada bir ya da daha sık 2. () 2-3 haftada bir 3. () Ayda bir
4. () 2-3 ayda bir 5. () 4 ay ya da daha fazla 6. () Hiç

5.a. sorusunda cevabınız “Hiç” ise 6.a sorusuna geçiniz

5.b. Yapılan temizlik ne derecede yeterlidir?

1. () Çok yeterli 2. () Yeterli 3. () Orta düzeyde yeterli
4. () Az yeterli 5. () Hiç yeterli değil.

6.a. Sınıflarda lamba temizliği ne sıklıkta yapılmaktadır?

1. () Haftada bir ya da daha sık 2. () 2-3 haftada bir 3. () Ayda bir
 4. () 2-3 ayda bir 5. () 4 ay ya da daha fazla 6. () Hiç 7. () Fikrim yok.

6.a. sorusunda cevabınız “Hiç” ise 7.a sorusuna geçiniz

6.b. Yapılan temizlik ne derecede yeterlidir?

1. () Çok yeterli 2. () Yeterli 3. () Orta düzeyde yeterli
 4. () Az yeterli 5. () Hiç yeterli değil.

7.a. Sıraların tozu ne sıklıkta alınmaktadır?

1. () Günde iki kez 2. () Günde bir kez 3. () 2-3 günde bir
 4. () 4 gün ya da daha fazla 5. () Hiç

7.a. sorusunda cevabınız “Hiç” ise 8.a sorusuna geçiniz

7.b. Yapılan temizlik ne derecede yeterlidir?

1. () Çok yeterli 2. () Yeterli 3. () Orta düzeyde yeterli
 4. () Az yeterli 5. () Hiç yeterli değil.

8.a. Sıraların üzeri ne sıklıkta çamaşır suyu ile dezenfekte edilmektedir?

1. () Günde iki kez 2. () Günde bir kez 3. () 2-3 günde bir
 4. () 4 gün ya da daha fazla 5. () Hiç 6. () Fikrim yok.

8.a. sorusunda cevabınız “Hiç” ise Bölüm c’ye geçiniz

8.b. Yapılan dezenfekte ne derecede yeterlidir?

1. () Çok yeterli 2. () Yeterli 3. () Orta düzeyde yeterli
 4. () Az yeterli 5. () Hiç yeterli değil.

c. Spor Salonu**1. Çocuğunuzun okulunda spor salonu var mıdır?**

1. () Evet 2. () Hayır

Cevabınız “Hayır” ise d bölümünün (Tuvaletler) sorularına geçiniz

2.a. Spor salonu hangi sıklıkta temizlenmektedir?

1. () Günde iki kez ya da daha sık 2. () Günde bir 3. () 2-3 günde bir
4. () 4 gün ya da daha fazla 5. () Hiç

2.a. sorusunda cevabınız “Hiç” ise 3. soruya geçiniz

2.b. Yapılan temizlik ne derecede yeterlidir?

1. () Çok yeterli 2. () Yeterli 3. () Orta düzeyde yeterli
4. () Az yeterli 5. () Hiç yeterli değil.

3. Spor salonunda çöp kovası bulunmakta mıdır?

1. () Evet 2. () Hayır

4.a. Spor salonu hangi sıklıkta paspas yapılmaktadır?

1. () Günde iki kez ya da daha sık 2. () Günde bir kez 3. () 2-3 günde bir
4. () 4 gün ya da daha fazla 5. () Hiç 6. () Fikrim yok

4.a. sorusunda cevabınız “Hiç” ise 5.a. sorusuna geçiniz

4.b. Yapılan paspas ne derecede yeterlidir?

1. () Çok yeterli 2. () Yeterli 3. () Orta düzeyde yeterli
4. () Az yeterli 5. () Hiç yeterli değil.

5.a. Spor salonu ne sıklıkta havalandırılmaktadır?

1. () Günde iki ya da daha sık 2. () Günde bir kez 3. () 2-3 günde bir
4. () 4 gün ya da daha fazla 5. () Hiç 6. () Fikrim yok

5.a. sorusunda cevabınız “Hiç” ise 6.a. sorusuna geçiniz

5.b. Yapılan havalandırma ne derecede yeterlidir?

1. () Çok yeterli 2. () Yeterli 3. () Orta düzeyde yeterli
4. () Az yeterli 5. () Hiç yeterli değil

6.a. Spor salonunda yerler ne sıklıkta çamaşır suyu ile dezenfekte edilmektedir?

1. () Günde iki kez ya da daha sık 2. () Günde bir kez 3. () 2-3 günde bir
4. () 4 gün ya da daha fazla 5. () Hiç 6. () Fikrim yok

6.a. sorusunda cevabınız “Hiç” ise d bölümündeki (Tuvaletler) sorulara geçiniz

5.b. Yapılan dezenfekte ne derecede yeterlidir?

1. () Çok yeterli 2. () Yeterli 3. () Orta düzeyde yeterli
4. () Az yeterli 5. () Hiç yeterli değil.

6. Sular ne sıklıkta akmaktadır?

1. () Her gün 2. () Bazı günler 3. () Hiç

7.a. Tuvaletlerde sabun/sıvı sabun ne sıklıkta bulunmaktadır?

1. () Her zaman 2. () Sık sık 3. () Bazen 4. () Seyrek 5. () Hiç

7.a. sorusunda cevabınız “Hiç” ise 8.a. sorusuna geçiniz

7.b. Sabun/sıvı sabun ne derecede yeterlidir?

1. () Çok yeterli 2. () Yeterli 3. () Orta düzeyde yeterli
4. () Az yeterli 5. () Hiç yeterli değil.

8.a. Tuvalet kâğıdı ne sıklıkta bulunmaktadır?

1. () Her zaman 2. () Sık sık 3. () Bazen 4. () Seyrek 5. () Hiç

8.a. sorusunda cevabınız “Hiç” ise 9.a. sorusuna geçiniz

8.b. Tuvalet kâğıdı ne derecede yeterlidir?

1. () Çok yeterli 2. () Yeterli 3. () Orta düzeyde yeterli
4. () Az yeterli 5. () Hiç yeterli değil.

9.a. El kurulamak için kâğıt havlu, el kurutma makinesi ve benzerleri ne sıklıkta bulunmakta mıdır?

1. () Her zaman 2. () Sık sık 3. () Bazen 4. () Seyrek 5. () Hiç

9.a. sorusunda cevabınız “Hiç” ise 10.a. sorusuna geçiniz

9.b. Bulunan kâğıt havlu, el kurutma makinesi ve benzerleri ne derecede yeterlidir?

1. () Çok yeterli 2. () Yeterli 3. () Orta düzeyde yeterli
4. () Az yeterli 5. () Hiç yeterli değil.

10.a. Tuvaletlerde pencereler ne sıklıkta temizlenmektedir?

1. () Her gün 2. () 2-3 günde bir 3. () 4-5 günde bir
4. () Haftada bir 5. () Haftada birden seyrek 6. () Hiç

10.a. sorusunda cevabınız “Hiç” ise 11.a. sorusuna geçiniz

3. Okulda haşere görülmesiyle ilgili ne düşünüyorsunuz?

1. () Her zaman görülmektedir. 2. () Bazen görülmektedir. 3. () Hiç görülmemektedir.

4. Çocuğunuzun okulunda çöpler belediye tarafından ne sıklıkta alınıyor?

1. () 1-2 günde bir 2. () 3-4 günde bir 3. () 5-6 günde bir
4. () Düzenli alınmıyor. 5. () Hiç alınmıyor.

İLKÖĞRETİM OKULLARINDA TEMİZLİK ve HİJYEN YÖNETİCİ ANKETİ

Değerli yönetici;

Bu araştırmanın amacı, aşağıdaki tanımlar çerçevesinde ülkemiz ilköğretim okullarının temizlik ve hijyen açısından yeterliliğini öğrenci, yönetici, öğretmen ve veli görüşlerine dayalı olarak değerlendirmektir.

Bu nedenle sorulara vereceğiniz cevapların doğru, güvenilir olması ve boş soru bırakılmaması, araştırmanın amacı açısından çok önemlidir. Elde edilecek veriler, araştırmanın amacı dışında başka bir amaç için kullanılmayacak ve gizli tutulacaktır.

Ankete **ad ve soyadınızı** yazmayınız. Sizlerden beklenen, ankette yer alan soruları dikkatlice okuyup samimi cevaplar vermenizdir. İlgi ve katkılarınızdan dolayı teşekkür ederiz .

Tanımlar

Temizlik : 1. Temiz olma durumu, saffet, nezafet, arılık 2. Temiz durma ve tutma durumu 3. Temizleme işi

Hijyen : 1. Sağlık bilgisi 2. Sağlık koruma, hijzıssıhha 3. Sağlık kurallarına uygun olan 4. Sağlığa zarar verecek ortamlardan korunmak için yapılacak uygulamalar ve alınacak temizlik önlemlerinin tümü (Türk Dil Kurumu Türkçe Sözlük).

A. KİŞİSEL BİLGİLER

1. Cinsiyetiniz

1. () E

2. () K

2. Okuldaki göreviniz?

1. () Okul müdürü

2. () Müdür başyardımcısı

3. () Müdür yardımcısı

3. Öğretmenlikteki kıdeminiz

1. () 1-5 yıl

2. () 6-10 yıl

3. () 11-15 yıl

4. () 16-20 yıl

5. () 21 yıl ve üzeri

4. Yöneticilikte kıdeminiz

1. () 1-5 yıl

2. () 6-10 yıl

3. () 11-15 yıl

4. () 16-20 yıl

5. () 21 yıl ve üzeri

B. KURUM BİLGİLERİ

1. Okulunuzun bağlı bulunduğu il

2. Okulunuzun bulunduğu yerleşim yeri

1. () İl merkezi (Büyük şehre bağlı merkez ilçeler dahil)

2. () İlçe merkezi

3. Okulunuzda öğretim türü

1. () Tam gün öğretim

2. () İkili öğretim

4. soruyu sadece okul müdürleri cevaplandırarak, müdür başyardımcısı ve müdür yardımcısı 5. soruya geçecektir.

4. Temizlik elemanını nasıl sağlıyorsunuz? Birden fazla şıkkı işaretleyebilirsiniz.

1. () Kadrolu

2. () Sözleşmeli

3. () Hizmet satın alınarak

5. Okulda temizlik personeli yeterli midir?

1. () Evet

2. () Kısmen

3. () Hayır

6. Temizlik malzemeleri hangi kaynakla temin ediliyor?

1. () İl özel idaresi tarafından

2. () Okul aile birliği tarafından

3. () Belediye tarafından

4. () Sivil toplum kuruluşları tarafından

5. () Diğer (Lütfen belirtiniz)

7. Temizlik malzemeleri, okulun ihtiyacını karşılamakta mıdır?

1. () Karşılamaktadır.

2. () Kısmen karşılamaktadır.

3. () Karşılamamaktadır.

8. Okulunuzda kullanılan su kaynağı

1. () Şebeke suyu

2. () Depolanarak kullanılan su

3. () Bağımsız su kaynağı

9. Su kesintilerine karşı önlem alınmakta mıdır?

1. () Evet

2. () Hayır

9. soruya "Hayır" cevabı verenler 12. soruya geçsinler

10. 9. soruda cevabınız evet ise ne tür önlemler alınmaktadır?

1. () Musluklu bidonlar bulundurulmaktadır.

2. () Su deposu vardır.

3. () Su kovaları bulundurulmaktadır.

4. () Diğer (Lütfen belirtiniz).....

11. soruyu okulunda su deposu olan yöneticiler cevaplandıracaktır.

11. Su deposunun temizliği ne sıklıkta yapılmaktadır?

1. () Ayda bir

2. () 2-5 ayda bir

3. () 6-9 ayda bir

4. () 10-13 ayda bir

5. () 14 ay ve daha fazla

6. () Gerek görüldükçe

5.b. Yapılan havalandırma ne derecede yeterlidir?

1. () Çok yeterli 2. () Yeterli 3. () Orta düzeyde yeterli
4. () Az yeterli 5. () Hiç yeterli değil.

6.a. Merdiven korkuluklarının tozu ne sıklıkta alınmaktadır?

1. () Her gün 2. () 2-3 günde bir 3. () 4-5 günde bir
4. () 6-7 günde bir 5. () Ayda bir 6. () Hiç

6.a. sorusunda cevabınız "Hiç" ise 7.a. sorusuna geçiniz.

6.b. Korkulukların temizliği ne derecede yeterlidir?

1. () Çok yeterli 2. () Yeterli 3. () Orta düzeyde yeterli
4. () Az yeterli 5. () Hiç yeterli değil.

7.a. Merdiven korkulukları ne sıklıkta çamaşır suyu ile dezenfekte edilmektedir?

1. () Her gün 2. () 2-3 günde bir 3. () 4-5 günde bir
4. () 6-7 günde bir 5. () Ayda bir 6. () Hiç

7.a. sorusunda cevabınız "Hiç" ise Bölüm b'ye geçiniz.

7.b. Yapılan dezenfekte ne derecede yeterlidir?

1. () Çok yeterli 2. () Yeterli 3. () Orta düzeyde yeterli
4. () Az yeterli 5. () Hiç yeterli değil.

b. Sınıflar**1.a. Sınıflar hangi sıklıkta temizlenmektedir?**

1. () Günde iki kez 2. () Günde bir kez 3. () 2-3 günde bir
4. () 4-5 günde bir 5. () 6-7 günde bir 6. () Hiç

1.a. sorusunda cevabınız "Hiç" ise 2.a. sorusuna geçiniz.

1.b. Yapılan temizlik ne düzeyde yeterlidir?

1. () Çok yeterli 2. () Yeterli 3. () Orta düzeyde yeterli
4. () Az yeterli 5. () Hiç yeterli değil.

2.a. Sınıflar hangi sıklıkta havalandırılmaktadır?

1. () Her dersten sonra 2. () Günde iki kez 3. () Günde bir kez
4. () 2-3 günde bir 5. () 4-5 günde bir 6. () Hiç

2.a. sorusunda cevabınız “Hiç” ise 3. soruya geçiniz

2.b. Yapılan havalandırma ne derecede yeterlidir?

1. () Çok yeterli 2. () Yeterli 3. () Orta düzeyde yeterli
4. () Az yeterli 5. () Hiç yeterli değil.

3. Sınıflarda çöp kovası bulunmakta mıdır?

1. () Evet 2. () Bazı sınıflarda 3. () Hayır

4.a. Sınıflarda yerler ne sıklıkta çamaşır suyu ile dezenfekte edilmektedir?

1. () Günde iki kez 2. () Günde bir kez 3. () 2-3 günde bir
4. () 4 gün ya da daha fazla 5. () Hiç

4.a. sorusunda cevabınız “Hiç” ise 5.a. sorusuna geçiniz

4.b. Yapılan dezenfekte ne derecede yeterlidir?

1. () Çok yeterli 2. () Yeterli 3. () Orta düzeyde yeterli
4. () Az yeterli 5. () Hiç yeterli değil.

5.a. Sınıfların pencere temizliği ne sıklıkta yapılmaktadır?

1. () Haftada bir ya da daha sık 2. () 2-3 haftada bir 3. () Ayda bir
4. () 2-3 ayda bir 5. () 4 ay ya da daha fazla 6. () Hiç

5.a. sorusunda cevabınız “Hiç” ise 6.a. sorusuna geçiniz

5.b. Yapılan temizlik ne derecede yeterlidir?

1. () Çok yeterli 2. () Yeterli 3. () Orta düzeyde yeterli
4. () Az yeterli 5. () Hiç yeterli değil.

6.a. Sınıflarda lamba temizliği ne sıklıkta yapılmaktadır?

1. () Haftada bir ya da daha sık 2. () 2-3 haftada bir 3. () Ayda bir
4. () 2-3 ayda bir 5. () 4 ay ya da daha fazla 6. () Hiç

6.a. sorusunda cevabınız “Hiç” ise 7.a. sorusuna geçiniz

c. Öğretmenler Odası

1.a. Öğretmenler Odasının temizliği ne sıklıkta yapılmaktadır?

1. () Günde iki kez ya da daha sık 2. () Günde bir kez 3. () 2-3 günde bir
4. () 4 gün ya da daha fazla 5. () Hiç

1.a. sorusunda cevabınız “Hiç” ise 2. soruya geçiniz

1.b. Yapılan temizlik ne derecede yeterlidir?

1. () Çok yeterli 2. () Yeterli 3. () Orta düzeyde yeterli
4. () Az yeterli 5. () Hiç yeterli değil.

2. Öğretmenler Odası her teneffüsten sonra havalandırılmakta mıdır?

1. () Evet 2. () Bazen 3. () Hayır

3. Çöp kovası bulunmakta mıdır?

1. () Evet 2. () Hayır

4.a. Öğretmenler Odasında yerler ne sıklıkta çamaşır suyu ile dezenfekte edilmektedir?

1. () Günde iki kez ya da daha sık 2. () Günde bir kez 3. () 2-3 günde bir
4. () 4 gün ya da daha fazla 5. () Hiç

4.a. sorusunda cevabınız “Hiç” ise Bölüm d’ye geçiniz

4.b. Yapılan dezenfekte ne derecede yeterlidir?

1. () Çok yeterli 2. () Yeterli 3. () Orta düzeyde yeterli
4. () Az yeterli 5. () Hiç yeterli değil.

d. Kütüphane

1. Okulunuzda kütüphane var mıdır?

1. () Evet 2. () Hayır

Cevabınız “Hayır” ise e. bölümünün (Laboratuvar) sorularına geçiniz

2.a. Kütüphane hangi sıklıkta temizlenmektedir?

1. () Günde iki kez ya da daha sık 2. () Günde bir kez 3. () 2-3 günde bir
4. () 4 gün ya da daha fazla 5. () Hiç

2.a. sorusunda cevabınız “Hiç” ise 3. soruya geçiniz

2.b. Yapılan temizlik ne derecede yeterlidir?

1. () Çok yeterli 2. () Yeterli 3. () Orta düzeyde yeterli
4. () Az yeterli 5. () Hiç yeterli değil.

3. Spor salonunda çöp kovası bulunmakta mıdır?

1. () Evet 2. () Hayır

4.a. Spor salonu hangi sıklıkta paspas yapılmaktadır?

1. () Günde iki kez ya da daha sık 2. () Günde bir kez 3. () 2-3 günde bir
4. () 4 gün ya da daha fazla 5. () Hiç

4.a. sorusunda cevabınız “Hiç” ise 5.a. sorusuna geçiniz

4.b. Yapılan paspas ne derecede yeterlidir?

1. () Çok yeterli 2. () Yeterli 3. () Orta düzeyde yeterli
4. () Az yeterli 5. () Hiç yeterli değil.

5.a. Spor salonu hangi sıklıkta havalandırılmaktadır?

1. () Günde iki ya da daha sık 2. () Günde bir kez 3. () 2-3 günde bir
4. () 4 gün ya da daha fazla 5. () Hiç

5.a. sorusunda cevabınız “Hiç” ise 6.a. sorusuna geçiniz

5.b. Yapılan havalandırma ne derecede yeterlidir?

1. () Çok yeterli 2. () Yeterli 3. () Orta düzeyde yeterli
4. () Az yeterli 5. () Hiç yeterli değil.

6.a. Spor salonunda yerler ne sıklıkta çamaşır suyu ile dezenfekte edilmektedir?

1. () Günde iki kez ya da daha sık 2. () Günde bir kez 3. () 2-3 günde bir
4. () 4 gün ya da daha fazla 5. () Hiç

6.a. sorusunda cevabınız “Hiç” ise g bölümünün (Revir) sorularına geçiniz

6.b. Yapılan dezenfekte ne derecede yeterlidir?

1. () Çok yeterli 2. () Yeterli 3. () Orta düzeyde yeterli
4. () Az yeterli 5. () Hiç yeterli değil.

1. Tuvaletler

1.a. Tuvaletlerin temizliği ne sıklıkta yapılmaktadır?

1. () Her teneffüsten sonra 2. () Günde iki kez 3. () Günde bir kez
4. () 2-3 günde bir 5. () 4-5 günde bir ya da daha seyrek 6. () Hiç

1.a. sorusunda cevabınız "Hiç" ise 2. soruya geçiniz

1.b. Yapılan temizlik ne derecede yeterlidir?

1. () Çok yeterli 2. () Yeterli 3. () Orta düzeyde yeterli
4. () Az yeterli 5. () Hiç yeterli değil.

2. Çöp kovası bulunmakta mıdır?

1. () Evet 2. () Hayır

3. Öğrenci tuvaletleri sayısal olarak yeterli midir?

1. () Evet 2. () Kısmen 3. () Hayır

4.a. Tuvaletlerde yerler ne sıklıkta çamaşır suyu ile dezenfekte edilmektedir?

1. () Her teneffüsten sonra 2. () Günde iki kez 3. () Günde bir kez
4. () 2-3 günde bir 5. () 4-5 günde bir ya da daha seyrek 6. () Hiç

4.a. sorusunda cevabınız "Hiç" ise 5.a sorusuna geçiniz

4.b. Yapılan dezenfekte ne derecede yeterlidir?

1. () Çok yeterli 2. () Yeterli 3. () Orta düzeyde yeterli
4. () Az yeterli 5. () Hiç yeterli değil.

5.a. Tuvaletlerdeki lavabolar ne sıklıkta çamaşır suyu ile dezenfekte edilmektedir?

1. () Her teneffüsten sonra 2. () Günde iki kez 3. () Günde bir kez
4. () 2-3 günde bir 5. () 4-5 günde bir ya da daha seyrek 6. () Hiç

5.a. sorusunda cevabınız "Hiç" ise 6. soruya geçiniz

5.b. Yapılan dezenfekte ne derecede yeterlidir?

1. () Çok yeterli 2. () Yeterli 3. () Orta düzeyde yeterli
4. () Az yeterli 5. () Hiç yeterli değil.

6. Sular ne sıklıkta akmaktadır?

1. () Her gün 2. () Bazı günler 3. () Hiç

7.a. Tuvaletlerde sabun/sıvı sabun ne sıklıkta bulunmaktadır?

1. () Her zaman 2. () Sık sık 3. () Bazen 4. () Seyrek 5. () Hiç

7.a. sorusunda cevabınız “Hiç” ise 8.a. sorusuna geçiniz

7.b. Sabun/sıvı sabun ne derecede yeterlidir?

1. () Çok yeterli 2. () Yeterli 3. () Orta düzeyde yeterli
4. () Az yeterli 5. () Hiç yeterli değil.

8.a. Tuvalet kâğıdı ne sıklıkta bulunmaktadır?

1. () Her zaman 2. () Sık sık 3. () Bazen 4. () Seyrek 5. () Hiç

8.a. sorusunda cevabınız “Hiç” ise 9.a. sorusuna geçiniz

8.b. Tuvalet kâğıdı ne derecede yeterlidir?

1. () Çok yeterli 2. () Yeterli 3. () Orta düzeyde yeterli
4. () Az yeterli 5. () Hiç yeterli değil.

9.a. El kurulamak için kâğıt havlu, el kurutma makinesi vb. ne sıklıkta bulunmakta mıdır?

1. () Her zaman 2. () Sık sık 3. () Bazen 4. () Seyrek 5. () Hiç

9.a. sorusunda cevabınız “Hiç” ise 10.a. sorusuna geçiniz

9.b. Bulunan kâğıt havlu, el kurutma makinesi ve benzerleri ne düzeyde yeterlidir?

1. () Çok yeterli 2. () Yeterli 3. () Orta düzeyde yeterli
4. () Az yeterli 5. () Hiç yeterli değil.

10.a. Tuvaletlerde pencereler ne sıklıkta temizlenmektedir?

1. () Her gün 2. () 2-3 günde bir 3. () 4-5 günde bir
4. () Haftada bir 5. () Haftada birden seyrek 6. () Hiç

10.a. sorusunda cevabınız “Hiç” ise 11.a. sorusuna geçiniz

10.b. Yapılan temizlik ne derecede yeterlidir?

1. () Çok yeterli 2. () Yeterli 3. () Orta düzeyde yeterli
4. () Az yeterli 5. () Hiç yeterli değil.

11.a. Tuvaletlerdeki kabin muslukları ne sıklıkta çamaşır suyu ile dezenfekte edilmektedir?

1. () Her teneffüsten sonra 2. () Günde iki kez 3. () Günde bir kez
4. () 2-3 günde bir 5. () 4-5 günde bir ya da daha seyrek 6. () Hiç

11.a. sorusunda cevabınız “Hiç” ise 12. soruya geçiniz

11.b. Yapılan dezenfekte ne derecede yeterlidir?

1. () Çok yeterli 2. () Yeterli 3. () Orta düzeyde yeterli
4. () Az yeterli 5. () Hiç yeterli değil.

12. Lavaboların sayısı yeterli midir?

1. () Evet 2. () Kısmen 3. () Hayır

13. Kabinlerdeki tuvalet taşlarında çatlak veya kırık var mıdır?

1. () Evet 2. () Hayır

14. Tuvalet kabinlerindeki sifonlar çalışır durumda mıdır?

1. () Hepsi çalışır durumdadır. 2. () Bazısı çalışır durumdadır. 3. () Hiç biri çalışmıyor.

i. Kantin**1. Okulunuzda kantin var mıdır?**

1. () Evet 2. () Hayır

Cevabınız “Hayır” ise anket soruları bitmiştir.

2. Kantinin temizliği hakkında ne düşünüyorsunuz?

1. () Her zaman temizdir. 2. () Çoğunlukla temizdir. 3. () Bazen temizdir.
4. () Nadiren temizdir. 5. () Hiç temiz değildir.

3. Kantinde çalışan personelin giysilerinin temizliği hakkında ne düşünüyorsunuz?

1. () Her zaman temizdir. 2. () Çoğunlukla temizdir. 3. () Bazen temizdir.
4. () Nadiren temizdir. 5. () Hiç temiz değildir.

4. Kantinde denetimler düzenli yapılmakta mıdır?

1. () Evet 2. () Hayır

5. Kantinde kullanılan araç/gereçlerin hijyeniği hakkında ne düşünüyorsunuz?

1. () Her zaman hijyeniktir. 2. () Bazen hijyeniktir. 3. () Hijyenik değildir

İLKÖĞRETİM OKULLARINDA TEMİZLİK ve HİJYEN

ÖĞRETMEN ANKETİ

Değerli öğretmen,

Bu araştırmanın amacı, aşağıdaki tanımlar çerçevesinde ülkemiz ilköğretim okullarının temizlik ve hijyen açısından yeterliliğinin öğrenci, yönetici, öğretmen ve veli görüşlerine dayalı olarak değerlendirmektir.

Bu nedenle sorulara vereceğiniz cevapların doğru, güvenilir olması ve boş soru bırakılmaması, araştırmanın amacı açısından çok önemlidir. Elde edilecek bilgiler, araştırmanın amacı dışında başka bir amaç için kullanılmayacak ve gizli tutulacaktır.

Ankete **ad ve soyadınızı** yazmayınız. Sizlerden beklenen, ankette yer alan soruları dikkatlice okuyup samimi cevaplar vermenizdir. İlgi ve katkılarınızdan dolayı teşekkür ederiz .

Tanımlar

Temizlik : 1. Temiz olma durumu, saffet, nezafet, arılık 2. Temiz durma ve tutma durumu 3. Temizleme işi

Hijyen : 1. Sağlık bilgisi 2. Sağlık koruma, hijzıssıhha 3. Sağlık kurallarına uygun olan 4. Sağlığa zarar verecek ortamlardan korunmak için yapılacak uygulamalar ve alınacak temizlik önlemlerinin tümü (Türk Dil Kurumu Türkçe Sözlük).

A. OKUL VE KİŞİSEL BİLGİLER

1. Okulunuzun bağlı bulunduğu il
2. Okulunuzun bulunduğu yerleşim yeri?
 1. () İl merkezi (Büyük şehre bağlı merkez ilçeler dahil)
 2. () İlçe merkezi
3. Okulunuzda öğretim türü?
 1. () Tam gün öğretim
 2. () İkili Öğretim
4. Branşınız?
 1. () Sınıf öğretmeni
 2. () Branş öğretmeni
5. Cinsiyetiniz?
 1. () E
 2. () K
6. Öğretmenlikteki kıdeminiz?
 1. () 1-5 yıl
 2. () 6-10 yıl
 3. () 11-15 yıl
 4. () 16-20 yıl
 5. () 21 yıl ve üzeri

B. OKUL ÇEVRESİNİN TEMİZLİK ve HİJYEN DURUMU

1.a. Okulunuzun bahçe temizliği ne sıklıkta yapılmaktadır?

1. () 1-2 günde bir 2. () 3-4 günde bir 3. () 5-6 günde bir
4. () 7-8 günde bir 5. () 9 gün ve daha fazla

1.b. Yapılan bahçe temizliği ne derecede yeterlidir?

1. () Çok yeterli 2. () Yeterli 3. () Orta düzeyde yeterli
4. () Az yeterli 5. () Hiç yeterli değil

2. Okulunuzun bahçesinde çöp kovası/ kapaklı varil bulunmakta mıdır?

1. () Evet 2. () Hayır

3. Okulunuzun çevresinde çöp, atık yığınları bulunmakta mıdır?

1. () Evet 2. () Hayır

4. Okulunuzun çevresinde seyyar yiyecek/içecek satıcıları ne sıklıkta bulunmaktadır?

1. () Her zaman 2. () Sık sık 3. () Bazen 4. () Seyrek 5. () Hiç

4. soruda cevabınız "Hiç" ise "Bölüm C" ye geçiniz.

5. Okul çevresinde seyyar yiyecek/içecek satıcılarına karşı önlemler alındığı görülmekte midir?

1. () Evet 2. () Kısmen 3. () Hayır

C. OKUL İÇİNİN TEMİZLİK ve HİJYEN DURUMU

a. Koridorlar

1.a. Okulunuzda koridorlarının temizliği ne sıklıkta yapılmaktadır?

1. () Günde iki kez ya da daha sık 2. () Günde bir kez 3. () 2-3 günde bir
4. () 4 gün yada daha fazla 5. () Hiç

1.a. sorusunda cevabınız "Hiç" ise 2. soruya geçiniz.

1.b. Yapılan temizlik ne derecede yeterlidir?

1. () Çok yeterli 2. () Yeterli 3. () Orta düzeyde yeterli
4. () Az yeterli 5. () Hiç yeterli değil.

4. Kütüphanede kullanılan araç/gereçlerin hijyeniği hakkında ne düşünüyorsunuz?

1. () Her zaman hijyeniktir. 2. () Bazen hijyeniktir. 3. () Hijyenik değildir

e. Laboratuvar

1.a. Laboratuvar hangi sıklıkta temizlenmektedir?

1. () Günde iki kez ya da daha sık 2. () Günde bir 3. () 2-3 günde bir
4. () 4 gün ya da daha fazla 5. () Hiç

1.a. sorusunda cevabınız "Hiç" ise 2. soruya geçiniz

1.b. Yapılan temizlik ne derecede yeterlidir?

1. () Çok yeterli 2. () Yeterli 3. () Orta düzeyde yeterli
4. () Az yeterli 5. () Hiç yeterli değil.

2. Laboratuvarda çöp kovası bulunmakta mıdır?

1. () Evet 2. () Hayır

3. Laboratuvarda kullanılan araç/gereçlerin hijyeniği hakkında ne düşünüyorsunuz?

1. () Her zaman hijyeniktir. 2. () Bazen hijyeniktir. 3. () Hijyenik değildir.

f. Spor Salonu

1. Okulunuzda spor salonu var mıdır?

1. () Evet 2. () Hayır

1.soruda cevabınız "Hayır" ise g. bölümün (Revir) sorularına geçiniz

2.a. Spor salonu hangi sıklıkta temizlenmektedir?

1. () Günde iki kez ya da daha sık 2. () Günde bir kez 3. () 2-3 günde bir
4. () 4 gün ya da daha fazla 5. () Hiç

2.a. sorusunda cevabınız "Hiç" ise 3. soruya geçiniz

2.b. Yapılan temizlik ne derecede yeterlidir?

1. () Çok yeterli 2. () Yeterli 3. () Orta düzeyde yeterli
4. () Az yeterli 5. () Hiç yeterli değil.

1. Tuvaletler

1.a. Tuvaletlerin temizliği ne sıklıkta yapılmaktadır?

1. () Her teneffüsten sonra 2. () Günde iki kez 3. () Günde bir kez
4. () 2-3 günde bir 5. () 4-5 günde bir ya da daha fazla 6. () Hiç

1.a. sorusunda cevabınız “Hiç” ise 2. soruya geçiniz

1.b. Yapılan temizlik ne derecede yeterlidir?

1. () Çok yeterli 2. () Yeterli 3. () Orta düzeyde yeterli
4. () Az yeterli 5. () Hiç yeterli değil.

2. Tuvaletlerde çöp kovası bulunmakta mıdır?

1. () Evet 2. () Hayır

3. Tuvaletler sayısal olarak yeterli midir?

1. () Evet 2. () Kısmen 3. () Hayır

4.a. Tuvaletlerde yerler ne sıklıkta çamaşır suyu ile dezenfekte edilmektedir?

1. () Her teneffüsten sonra 2. () Günde iki kez 3. () Günde bir kez
4. () 2-3 günde bir 5. () 4-5 günde bir ya da daha fazla 6. () Hiç

4.a. sorusunda cevabınız “Hiç” ise 5.a. sorusuna geçiniz

4.b. Yapılan dezenfekte ne derecede yeterlidir?

1. () Çok yeterli 2. () Yeterli 3. () Orta düzeyde yeterli
4. () Az yeterli 5. () Hiç yeterli değil.

5.a. Tuvaletlerde lavabo muslukları ne sıklıkta çamaşır suyu ile dezenfekte edilmektedir?

1. () Her teneffüsten sonra 2. () Günde iki kez 3. () Günde bir kez
4. () 2-3 günde bir 5. () 4-5 günde bir ya da daha fazla 6. () Hiç

5.a. sorusunda cevabınız “Hiç” ise 6. soruya geçiniz

5.b. Yapılan dezenfekte ne derecede yeterlidir?

1. () Çok yeterli 2. () Yeterli 3. () Orta düzeyde yeterli
4. () Az yeterli 5. () Hiç yeterli değil.

11.a. Tuvaletlerdeki kabin muslukları ne sıklıkta çamaşır suyu ile dezenfekte edilmektedir?

1. () Her teneffüsten sonra 2. () Günde iki kez 3. () Günde bir kez
4. () 2-3 günde bir 5. () 4-5 günde bir ya da daha seyrek 6. () Hiç

11.a. sorusunda cevabınız “Hiç” ise 12. soruya geçiniz

11.b. Yapılan dezenfekte ne derecede yeterlidir?

1. () Çok yeterli 2. () Yeterli 3. () Orta düzeyde yeterli
4. () Az yeterli 5. () Hiç yeterli değil.

12. Lavaboların sayısı yeterli midir?

1. () Evet 2. () Kısmen 3. () Hayır

13. Kabinlerdeki tuvalet taşlarında çatlak veya kırık varmıdır?

1. () Evet 2. () Hayır

14. Tuvalet kabinlerindeki sifonlar çalışır durumda mıdır?

1. () Hepsi çalışır durumdadır. 2. () Bazısı çalışır durumdadır. 3. () Hiç biri çalışmıyor.

15. Su kesintilerine karşı önlem alınmakta mıdır?

1. () Evet 2. () Hayır

15. soruya” Hayır” cevabı verenler 17. soruya geçsinler

16. 15. soruda cevabınız evet ise ne tür önlemler alınmaktadır?

1. () Musluklu bidonlar bulundurulmaktadır. 2. () Su deposu vardır.
3. () Su kovaları bulundurulmaktadır. 4.() Diğer (Lütfen belirtiniz)?.....

17. Okulunuzda tuvaletler dışında başka yerlerde içme suyu için çeşme var mıdır?

1. () Evet 2. () Hayır, tuvaletlerdeki lavabo muslukları kullanılıyor.

i. Kantin**1. Okulunuzda kantin var mıdır?**

1. () Evet 2. () Hayır

Cevabınız “Hayır” ise k Bölümünün (Temizlik, Araç ve Gereçler) sorularına geçiniz

2. Kantinin temizliği hakkında ne düşünöyorsunuz?

1. () Her zaman temizdir. 2. () Çoğunlukla temizdir. 3. () Bazen temizdir.
4. () Nadiren temizdir. 5. () Hiç temiz değildir.

3. Kantinde çalışan personelin giysilerinin temizliği hakkında ne düşünöyorsunuz?

1. () Her zaman temizdir. 2. () Çoğunlukla temizdir. 3. () Bazen temizdir.
4. () Nadiren temizdir. 5. () Hiç temiz değildir.

4. Kantinde kullanılan araç/gereçlerin hijyeniği hakkında ne düşünöyorsunuz?

1. () Her zaman hijyeniktir. 2. () Bazen hijyeniktir. 3. () Hijyenik değildir.

5. Kullanılan bardak, tabak, çatal vb. malzemeler tek kullanımlık mıdır?

1. () Evet 2. () Hayır 3. () Kantinde bardak, tabak, çatal vb. malzemelerin kullanımını gerektirecek şeyler satılmamaktadır.

6. Kantinin havalandırmasının yeterliliği hakkında ne düşünöyorsunuz?

1. () Yeterlidir. 2. () Kısmen yeterlidir. 3. () Yeterli değildir.

7. Kantinde son kullanım tarihi geçmiş yiyecek-içecek satıldığı ne sıklıkla görölmektedir?

1. () Her zaman 2. () sık sık 3. () Bazen 4. () Nadiren 5. () Hiç

k. Temizlik Araç ve Gereçler**1. Sizce okulda temizlik personeli yeterli midir?**

1. () Evet 2. () Kısmen 3. () Hayır

2. Temizlik için gerekli malzemenin bulunduğu görölmekte midir?

1. () Evet 2. () Kısmen 3. () Hayır

3. Okulda haşere görölmekte midir?

1. () Her zaman görölmektedir. 2. () Bazen görölmektedir. 3. () Hiç görölmemektedir.

4. Okulunuzda çöpler belediye tarafından ne sıklıkta alınıyor?

1. () 1-2 günde bir 2. () 3-4 günde bir 3. () 5-6 günde bir
4. () Düzenli alınmıyor. 5. () Hiç alınmıyor.

T.C.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI**Eğitimi Araştırma ve Geliştirme Dairesi Başkanlığı****Sayı** : B.08.0.EGD.0.33.05.00-311- /

/05/2010

Konu : Anket Uygulaması.**DOSYA**

Bakanlığımızın ihtiyaç duyduğu alanlarda, Başkanlığımızca eğitim araştırmaları yapıldığı bilinmektedir.

Bu araştırmalardan birisi de “**İlköğretim Okullarında Temizlik ve Hijyen**” konulu araştırmadır. Bu araştırmaya veri toplamak amacıyla her bir okul için zarflanarak gönderilen anket, yazımız ekindeki yönerge doğrultusunda ilinizdeki okullarda uygulanmasını ve uygulanan anketlerin 28 Mayıs 2010 tarihine kadar Başkanlığımıza gönderilmesi hususunda bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

Dr. Halil Rahman ACAR
Bakan a.
Daire Başkanı

EKLER :**DAĞITIM :**

İstanbul Valiliğine
Balıkesir Valiliğine
Çanakkale Valiliğine
İzmir Valiliğine
Manisa Valiliğine
Afyon Valiliğine
Ankara Valiliğine
Sivas Valiliğine
Çankırı Valiliğine
Adana Valiliğine
Isparta Valiliğine
Kahramanmaraş Valiliğine

Bolu Valiliğine
Tokat Valiliğine
Gümüşhane Valiliğine
Gaziantep Valiliğine
Mardin Valiliğine
Şırnak Valiliğine
Elazığ Valiliğine
Bingöl Valiliğine
Muş Valiliğine

ANKET UYGULAMA YÖNERGESİ

Başkanlığımız tarafından yürütülen “İlköğretim Okullarında Temizlik ve Hijyen” konulu araştırmaya veri toplamak amacıyla hazırlanan anket aşağıda belirtilen hususlar göz önüne alınarak uygulanacaktır.

Genel Esaslar

1. Anketler **42** okulda, okul yöneticisi, öğretmen, veli ve öğrenciye uygulanacaktır.
2. Anket; uygulamak için seçilen **her bir okuldan** 5. sınıftan üç, 7. sınıftan üç, 8. sınıftan üç öğrenciye (toplam 9 öğrenci); belirtilen her sınıf düzeyinde 1 öğrenci velisine (toplam üç veli); 1 müdür, 2 müdür yardımcısına (toplam 3 okul yöneticisi); 2 branş, 2 sınıf öğretmenine (toplam 4 öğretmen) uygulanacaktır (Aşağıdaki tabloda olduğu gibi).

İl Millî Eğitim Müdürlüklerinin Yapacağı İş ve İşlemler

1. Anket; uygulaması için büyükşehir belediye sınırları içerisinde **7** ilçe belirlenecek; belirlenen bu 7 ilçenin her birinden **3**'er okul seçilecek.
2. Anket uygulaması için büyükşehir belediyesi sınırları içerisinde olmayan **3** ilçe belirlenecek; bu 3 ilçenin her birine **7** okul için hazırlanmış anketler gönderilecek.
3. Anket uygulanacak okullar sosyo ekonomik düzeye göre belirlenecektir (Örneğin; büyükşehirde uygulanacak 21 okulun 7'si gelişmiş, 7'si orta düzeyde gelişmiş, 7'si az gelişmiş bölgedeki okullardan seçilecektir. Bu durum ilçeler için de geçerlidir.
4. İl ve ilçe merkezlerinde uygulanan anketlerin EARGED'e geri dönüşünün sağlanmasında gerekli önlemler il millî eğitim müdürlüklerince sağlanacaktır.
- 5.

İlçe Millî Eğitim Müdürlüklerinin Yapacağı İş ve İşlemler

1. İlçe merkezinde **7** okul belirleyip ilden gelen anketlerin uygulanmasını sağlayacaktır.
2. Uygulama yapılacak okulların belirlenmesinde eğer sosyo ekonomik düzey farkı varsa bu durum göz önüne alınacaktır.
3. Uygulanan anketlerin il millî eğitim müdürlüklerine geri dönüşünü sağlayacaktır.

MEB

EARGED BAŞKANLIĞI

İRTİBAT: Ali ARDIÇ Tel: (312) 2303644/4119

Tablo: Her Okulda Anket Uygulanacak Gruplar ve Sayıları

İL: İSTANBUL				
HER OKULDA ANKET UYGULANACAK GRUPLAR ve SAYILARI				
Sınıfı	Öğrenci anket sayısı	Veli anket sayısı	Yönetici anket sayısı	Öğretmen anket sayısı
5. sınıf	3	4	1 müdür	3
7. sınıf	3		2 müdür	
8. sınıf	3		yardımcısı	
Toplam	9	4	3	3

ANKET UYGULAMA YÖNERGESİ

Başkanlığımız tarafından yürütülen “İlköğretim Okullarında Temizlik ve Hijyen” konulu araştırmaya veri toplamak amacıyla hazırlanan anket aşağıda belirtilen hususlar göz önüne alınarak uygulanacaktır.

Genel Esaslar

1. Anketler 5 okulda, okul yöneticisi, öğretmen, veli ve öğrenciye uygulanacaktır.
2. Anket uygulamak için seçilen **her bir okuldan** 5. sınıftan üç, 7. sınıftan üç, 8. sınıftan üç öğrenciye (toplam 9 öğrenci); 7 ve 8. sınıflarda okuyan öğrencilerden 1'er öğrenci velisine (toplam iki veli); 1 müdür, 2 müdür yardımcısına (toplam 3 okul yöneticisi); 2 branş, 1 sınıf öğretmenine (toplam 3 öğretmen) uygulanacaktır (Aşağıdaki tabloda olduğu gibi).

İl Millî Eğitim Müdürlüklerinin Yapacağı İş ve İşlemler:

1. Anket uygulaması için il merkezinde 3 ilköğretim okulu belirlenecek
2. Anket; uygulaması için 1 ilçe belirlenecek, belirlenen bu ilçede uygulanacak 2 okulun anketleri gönderilecek.
3. Anket uygulanacak okullar sosyo ekonomik düzeye göre belirlenecektir (Örneğin; il merkezinde uygulanacak 3 okulun 1'si gelişmiş, 1'si orta düzeyde gelişmiş, 1'si az gelişmiş bölgedeki okullardan seçilecektir. Bu durum ilçeler için de geçerlidir.).
4. İl ve ilçe merkezlerinde uygulanan anketlerin EARGED'e geri dönüşünün sağlanmasında gerekli önlemler il millî eğitim müdürlüklerince sağlanacaktır.

İlçe Millî Eğitim Müdürlüklerinin Yapacağı İş ve İşlemler

1. İlçe içinde 2 okul belirleyip ilden gelen anketlerin uygulanmasını sağlayacaktır.
2. Uygulama yapılacak okulların belirlenmesinde, eğer sosyo ekonomik düzey farkı varsa bu durum göz önüne alınacaktır.
3. Uygulanan anketlerin il millî eğitim müdürlüklerine geri dönüşünü sağlayacaktır.

MEB

EARGED BAŞKANLIĞI

İRTİBAT: Ali ARDIÇ Tel: (312) 2303644-2304722/4119

Tablo: Her Okulda Anket Uygulanacak Gruplar ve Sayıları

İL BALIKESİR				
HER OKULDA ANKET UYGULANACAK GRUPLAR ve SAYILARI				
Sınıfı	Öğrenci anket sayısı	Veli anket sayısı	Yönetici anket sayısı	Öğretmen anket sayısı
5. sınıf	3	4	1 müdür	3
7. sınıf	3		2 müdür	
8. sınıf	3		yardımcısı	
Toplam	9	4	3	3

ANKET UYGULAMA YÖNERGESİ

Başkanlığımız tarafından yürütülen “İlköğretim Okullarında Temizlik ve Hijyen” konulu araştırmaya veri toplamak amacıyla hazırlanan anket aşağıda belirtilen hususlar göz önüne alınarak uygulanacaktır.

Genel Esaslar

1. Anketler 2 okulda, okul yöneticisi, öğretmen, veli ve öğrenciye uygulanacaktır.
2. Anket uygulamak için seçilen **her bir okuldan** 5. sınıftan iki, 7. sınıftan iki, 8. sınıftan iki öğrenciye (toplam 6 öğrenci); 7, 8. sınıflardan 1'er öğrenci velisine (toplam iki veli); 1 müdür, 2 müdür yardımcısına (toplam 3 okul yöneticisi); 2 branş, 1 sınıf öğretmenine (toplam 3 öğretmen) uygulanacaktır (Aşağıdaki tabloda olduğu gibi).

İl Millî Eğitim Müdürlüklerinin Yapacağı İş ve İşlemler:

1. Anket uygulaması için il merkezinde 2 ilköğretim okulu belirlenecek.
2. Anket uygulanacak okullar sosyo ekonomik düzeye göre belirlenecektir (Örneğin; uygulanacak 2 okulun 1'i gelişmiş, 1'i az gelişmiş bölgedeki okullardan seçilecektir.).
3. Anketlerin EARGED'e geri dönüşünün sağlanmasında gerekli önlemler il millî eğitim müdürlüklerince sağlanacaktır.

MEB

EARGED BAŞKANLIĞI

İRTİBAT: Ali ARDIÇ Tel: (312) 2303644-2304722/4119

Tablo: Her Okulda Anket Uygulanacak Gruplar ve Sayıları

İL Çanakkale				
HER OKULDA ANKET UYGULANACAK GRUPLAR ve SAYILARI				
Sınıfı	Öğrenci anket sayısı	Veli anket sayısı	Yönetici anket sayısı	Öğretmen anket sayısı
5. sınıf	2		1 müdür	
7. sınıf	2	2	2 müdür	3
8. sınıf	2		yardımcısı	
Toplam	6	2	3	3

ANKET UYGULAMA YÖNERGESİ

Başkanlığımız tarafından yürütülen “İlköğretim Okullarında Temizlik ve Hijyen” konulu araştırmaya veri toplamak amacıyla hazırlanan anket aşağıda belirtilen hususlar göz önüne alınarak uygulanacaktır.

Genel Esaslar

1. Anketler **13** okulda, okul yöneticisi, öğretmen, veli ve öğrenciye uygulanacaktır.
2. Anket; uygulamak için seçilen **her bir okuldan** 5. sınıftan üç, 7. sınıftan üç, 8. sınıftan üç öğrenciye (toplam 9 öğrenci); belirtilen her sınıf düzeyinde 1 öğrenci velisine (toplam üç veli); 1 müdür, 2 müdür yardımcısına (toplam 3 okul yöneticisi); 2 branş, 2 sınıf öğretmenine (toplam 4 öğretmen) uygulanacaktır (Aşağıdaki tabloda olduğu gibi).

İl Millî Eğitim Müdürlüklerinin Yapacağı İş ve İşlemler:

1. Anket; uygulaması için büyükşehir belediye sınırları içerisinde **4** ilçe belirlenecek; belirlenen bu 4 ilçenin her birinden **2**'şer okul seçilecek.
2. Anket uygulaması için büyükşehir belediyesi sınırları içersinde olmayan **2** ilçe belirlenecek; belirlenen bu 2 ilçenin birine **3**, birine **2** okul için hazırlanmış anketler gönderilecek.
3. Anket uygulanacak okullar sosyo ekonomik düzeye göre belirlenecektir (Örneğin; büyükşehirde uygulanacak 8 okulun 3'ü gelişmiş, 3'ü orta düzeyde gelişmiş, 2'si az gelişmiş bölgedeki okullardan seçilecektir. Bu durum ilçeler için de geçerlidir.
4. İl ve ilçe merkezlerinde uygulanan anketlerin EARGED'e geri dönüşünün sağlanmasında gerekli önlemler il millî eğitim müdürlüklerince sağlanacaktır.

İlçe Millî Eğitim Müdürlüklerinin Yapacağı İş ve İşlemler

1. İlden belirtilen okul adeti sayısınca okul belirleyip gelen anketlerin uygulanmasını sağlayacaktır.
2. Uygulama yapılacak okulların belirlenmesinde eğer sosyo ekonomik düzey farkı varsa bu durum göz önüne alınacaktır.
3. Uygulanan anketlerin il millî eğitim müdürlüklerine geri dönüşünü sağlayacaktır.

MEB

EARGED BAŞKANLIĞI

İRTİBAT: Ali ARDIÇ Tel: (312) 2303644/4119

Tablo: Her Okulda Anket Uygulanacak Gruplar ve Sayıları

İL: İZMİR				
HER OKULDA ANKET UYGULANACAK GRUPLAR ve SAYILARI				
Sınıfı	Öğrenci anket sayısı	Veli anket sayısı	Yönetici anket sayısı	Öğretmen anket sayısı
5. sınıf	3	3	1 müdür	4
7. sınıf	3		2 müdür	
8. sınıf	3		yardımcısı	
Toplam	9	3	3	4

ANKET UYGULAMA YÖNERGESİ

Başkanlığımız tarafından yürütülen “İlköğretim Okullarında Temizlik ve Hijyen” konulu araştırmaya veri toplamak amacıyla hazırlanan anket aşağıda belirtilen hususlar göz önüne alınarak uygulanacaktır.

Genel Esaslar

1. Anketler 7 okulda, okul yöneticisi, öğretmen, veli ve öğrenciye uygulanacaktır.
2. Anket; uygulamak için seçilen **her bir okuldan** 5. sınıftan iki, 7. sınıftan iki, 8. sınıftan iki öğrenciye (toplam 6 öğrenci); belirtilen her sınıf düzeyinde 1 öğrenci velisine (toplam üç veli); 1 müdür, 2 müdür yardımcısına (toplam 3 okul yöneticisi); 2 branş, 1 sınıf öğretmenine (toplam 3 öğretmen) uygulanacaktır (Aşağıdaki tabloda olduğu gibi).

İl Millî Eğitim Müdürlüklerinin Yapacağı İş ve İşlemler:

1. Anket uygulaması için il merkezinde 4 ilköğretim okulu belirlenecek.
2. Anket; uygulaması için 1 ilçe belirlenecek; belirlenen bu ilçede uygulanacak 3 okulun anketlerini gönderecek.
3. Anket uygulanacak okullar sosyo ekonomik düzeye göre belirlenecektir (Örneğin; il merkezinde uygulanacak 4 okulun 2’si gelişmiş, 1’i orta düzeyde gelişmiş, 1’i az gelişmiş bölgedeki okullardan seçilecektir. Bu durum ilçeler için de geçerlidir.).
4. İl ve ilçe merkezlerinde uygulanan anketlerin EARGED’e geri dönüşünün sağlanmasında gerekli önlemler il millî eğitim müdürlüklerince sağlanacaktır.

İlçe Millî Eğitim Müdürlüklerinin Yapacağı İş ve İşlemler

1. İlçe içinde 3 okul belirleyip ilden gelen anketlerin uygulanmasını sağlayacaktır.
2. Uygulama yapılacak okulların belirlenmesinde eğer sosyo ekonomik düzey farkı varsa bu durum göz önüne alınacaktır.
3. Uygulanan anketlerin il millî eğitim müdürlüklerine geri dönüşünü sağlayacaktır.

MEB

EARGED BAŞKANLIĞI

İRTİBAT: Ali ARDIÇ Tel: (312) 2303644/4119

Tablo: Her Okulda Anket Uygulanacak Gruplar ve Sayıları

İL: MANİSA				
HER OKULDA ANKET UYGULANACAK GRUPLAR ve SAYILARI				
Sınıfı	Öğrenci anket sayısı	Veli anket sayısı	Yönetici anket sayısı	Öğretmen anket sayısı
5. sınıf	2	3	1 müdür	3
7. sınıf	2		2 müdür	
8. sınıf	2		yardımcısı	
Toplam	6	3	3	3

ANKET UYGULAMA YÖNERGESİ

Başkanlığımız tarafından yürütülen “İlköğretim Okullarında Temizlik ve Hijyen” konulu araştırmaya veri toplamak amacıyla hazırlanan anket aşağıda belirtilen hususlar göz önüne alınarak uygulanacaktır.

Genel Esaslar

1. Anketler 4 okulda, okul yöneticisi, öğretmen, veli ve öğrenciye uygulanacaktır.
2. Anket; uygulamak için seçilen **her bir okuldan** 5. sınıftan iki, 7. sınıftan iki, 8. sınıftan iki öğrenciye (toplam 6 öğrenci); 7 ve 8. sınıflarda okuyan öğrencilerden 1 öğrenci velisine (toplam iki veli); 1 müdür, 2 müdür yardımcısına (toplam 3 okul yöneticisi); 2 branş, 1 sınıf öğretmenine (toplam 3 öğretmen) uygulanacaktır (Aşağıdaki tabloda olduğu gibi).

İl Millî Eğitim Müdürlüklerinin Yapacağı İş ve İşlemler:

1. Anket uygulaması için il merkezinde 2 ilköğretim okulu belirlenecek.
2. Anket; uygulaması için 1 ilçe belirlenecek, belirlenen bu ilçede uygulanacak 2 okulun anketlerini gönderecek.
3. Anket uygulanacak okullar sosyo ekonomik düzeye göre belirlenecektir (Örneğin; il merkezinde uygulanacak 2 okulun 1'i gelişmiş, 1'i az gelişmiş bölgedeki okullardan seçilecektir. Bu durum ilçeler için de geçerlidir.).
4. İl ve ilçe merkezlerinde uygulanan anketlerin EARGED'e geri dönüşünün sağlanmasında gerekli önlemler il millî eğitim müdürlüklerince sağlanacaktır.

İlçe Millî Eğitim Müdürlüklerinin Yapacağı İş ve İşlemler

1. İlçe içinde 2 okul belirleyip ilden gelen anketlerin uygulanmasını sağlayacaktır.
2. Uygulama yapılacak okulların belirlenmesinde eğer sosyo ekonomik düzey farkı varsa bu durum göz önüne alınacaktır.
3. Uygulanan anketlerin il millî eğitim müdürlüklerine geri dönüşünü sağlayacaktır.

MEB

EARGED BAŞKANLIĞI

İRTİBAT: Ali ARDIÇ Tel: (312) 2303644-2304722/4119

Tablo: Her Okulda Anket Uygulanacak Gruplar ve Sayıları

İL: AFYON				
HER OKULDA ANKET UYGULANACAK GRUPLAR ve SAYILARI				
Sınıfı	Öğrenci anket sayısı	Veli anket sayısı	Yönetici anket sayısı	Öğretmen anket sayısı
5. sınıf	2		1 müdür	
7. sınıf	2	2	2 müdür	3
8. sınıf	2		yardımcısı	
Toplam	6	2	3	3

ANKET UYGULAMA YÖNERGESİ

Başkanlığımız tarafından yürütülen “İlköğretim Okullarında Temizlik ve Hijyen” konulu araştırmaya veri toplamak amacıyla hazırlanan anket aşağıda belirtilen hususlar göz önüne alınarak uygulanacaktır.

Genel Esaslar

1. Anketler **17** okulda, okul yöneticisi, öğretmen, veli ve öğrenciye uygulanacaktır.
2. Anket; uygulamak için seçilen **her bir okuldan** 5. sınıftan üç, 7. sınıftan üç, 8. sınıftan üç öğrenciye (toplam 9 öğrenci); belirtilen her sınıf düzeyinde 1 öğrenci velisine (toplam üç veli); 1 müdür, 2 müdür yardımcısına (toplam 3 okul yöneticisi); 2 branş, 1 sınıf öğretmenine (toplam 3 öğretmen) uygulanacaktır (Aşağıdaki tabloda olduğu gibi).

İl Millî Eğitim Müdürlüklerinin Yapacağı İş ve İşlemler:

1. Anket; uygulaması için büyükşehir belediye sınırları içerisinde **5** ilçe belirlenecek; belirlenen bu 5 ilçenin her birinden **2**'şer okul seçilecek.
2. Anket uygulaması için büyükşehir belediyesi sınırları içersinde olmayan **2** ilçe belirlenecek; belirlenen bu 2 ilçeden birine **4**, diğerine **3** okul için uygulanacak anketler gönderilecektir.
3. Anket uygulanacak okullar sosyo ekonomik düzeye göre belirlenecektir (Örneğin; büyükşehirde uygulanacak 10 okulun 4'ü gelişmiş, 3'ü orta düzeyde gelişmiş, 3'ü az gelişmiş bölgedeki okullardan seçilecektir. Bu durum ilçeler için de geçerlidir.
4. İl ve ilçe merkezlerinde uygulanan anketlerin EARGED'e geri dönüşünün sağlanmasında gerekli önlemler il millî eğitim müdürlüklerince sağlanacaktır.

İlçe Millî Eğitim Müdürlüklerinin Yapacağı İş ve İşlemler

1. İlden belirtilen okul adeti sayısınca okul belirleyip gelen anketlerin uygulanmasını sağlayacaktır.
2. Uygulama yapılacak okulların belirlenmesinde eğer sosyo ekonomik düzey farkı varsa bu durum göz önüne alınacaktır.
3. Uygulanan anketlerin il millî eğitim müdürlüklerine geri dönüşünü sağlayacaktır.

MEB

EARGED BAŞKANLIĞI

İRTİBAT: Ali ARDIÇ Tel: (312) 2303644-2304722/4119

Tablo: Her Okulda Anket Uygulanacak Gruplar ve Sayıları

İL: ANKARA				
HER OKULDA ANKET UYGULANACAK GRUPLAR ve SAYILARI				
Sınıfı	Öğrenci anket sayısı	Veli anket sayısı	Yönetici anket sayısı	Öğretmen anket sayısı
5. sınıf	3	3	1 müdür	3
7. sınıf	3		2 müdür	
8. sınıf	3		yardımcısı	
Toplam	9	3	3	3

ANKET UYGULAMA YÖNERGESİ

Başkanlığımız tarafından yürütülen “İlköğretim Okullarında Temizlik ve Hijyen” konulu araştırmaya veri toplamak amacıyla hazırlanan anket aşağıda belirtilen hususlar göz önüne alınarak uygulanacaktır.

Genel Esaslar

1. Anketler 4 okulda, okul yöneticisi, öğretmen, veli ve öğrenciye uygulanacaktır.
2. Anket; uygulamak için seçilen **her bir okuldan** 5. sınıftan iki, 7. sınıftan iki, 8. sınıftan iki öğrenciye (toplam 6 öğrenci); 7 ve 8. sınıflarda okuyan öğrencilerden 1'er öğrenci velisine (toplam iki veli); 1 müdür, 2 müdür yardımcısına (toplam 3 okul yöneticisi); 2 branş, 1 sınıf öğretmenine (toplam 3 öğretmen) uygulanacaktır (Aşağıdaki tabloda olduğu gibi).

İl Millî Eğitim Müdürlüklerinin Yapacağı İş ve İşlemler:

1. Anket uygulaması için il merkezinde 2 ilköğretim okulu belirlenecek
2. Anket; uygulaması için 1 ilçe belirlenecek, belirlenen bu ilçenin 2 okulunda uygulanacak anketler gönderecektir.
3. Anket uygulanacak okullar sosyo ekonomik düzeye göre belirlenecektir (Örneğin; il merkezinde uygulanacak 2 okulun 1'i gelişmiş, 1'i az gelişmiş bölgedeki okullardan seçilecektir Bu durum ilçeler için de geçerlidir.).
4. İl ve ilçe merkezlerinde uygulanan anketlerin EARGED'e geri dönüşünün sağlanmasında gerekli önlemler il millî eğitim müdürlüklerince sağlanacaktır.

İlçe Millî Eğitim Müdürlüklerinin Yapacağı İş ve İşlemler

1. İlçe içinde 2 okul belirleyip ilden gelen anketlerin uygulanmasını sağlayacaktır.
2. Uygulama yapılacak okulların belirlenmesinde eğer sosyo ekonomik düzey farkı varsa bu durum göz önüne alınacaktır.
3. Uygulanan anketlerin il millî eğitim müdürlüklerine geri dönüşünü sağlayacaktır.

MEB

EARGED BAŞKANLIĞI

İRTİBAT: Ali ARDIÇ Tel: (312) 2303644-2304722/4119

Tablo: Her Okulda Anket Uygulanacak Gruplar ve Sayıları

İL: SİVAS				
HER OKULDA ANKET UYGULANACAK GRUPLAR ve SAYILARI				
Sınıfı	Öğrenci anket sayısı	Veli anket sayısı	Yönetici anket sayısı	Öğretmen anket sayısı
5. sınıf	2	2	1 müdür	3
7. sınıf	2		2 müdür	
8. sınıf	2		yardımcısı	
Toplam	6	2	3	3

ANKET UYGULAMA YÖNERGESİ

Başkanlığımız tarafından yürütülen “İlköğretim Okullarında Temizlik ve Hijyen” konulu araştırmaya veri toplamak amacıyla hazırlanan anket aşağıda belirtilen hususlar göz önüne alınarak uygulanacaktır.

Genel Esaslar

1. Anketler 2 okulda, okul yöneticisi, öğretmen, veli ve öğrenciye uygulanacaktır.
2. Anket; uygulamak için seçilen **her bir okuldan** 5. sınıftan iki, 7. sınıftan iki, 8. sınıftan iki öğrenciye (toplam 6 öğrenci); 7 ve 8. sınıflarda okuyan öğrencilerden 1'er öğrenci velisine (toplam iki veli); 1 müdür, 2 müdür yardımcısına (toplam 3 okul yöneticisi); 2 branş, 1 sınıf öğretmenine (toplam 3 öğretmen) uygulanacaktır. (Aşağıdaki tabloda olduğu gibi).

İl Millî Eğitim Müdürlüklerinin Yapacağı İş ve İşlemler:

1. Anket uygulaması için il merkezinde 2 ilköğretim okulu belirlenecek.
2. Anket uygulanacak okullar sosyo ekonomik düzeye göre belirlenecektir (Örneğin; uygulanacak 2 okulun 1'i gelişmiş, 1'i az gelişmiş bölgedeki okullardan seçilecektir.).
3. Anketlerin EARGED'e geri dönüşünün sağlanmasında gerekli önlemler il millî eğitim müdürlüklerince sağlanacaktır.

MEB

EARGED BAŞKANLIĞI

İRTİBAT: Ali ARDIÇ Tel: (312) 2303644-2304722/4119

Tablo: Her Okulda Anket Uygulanacak Gruplar ve Sayıları

İL: ÇANKIRI				
HER OKULDA ANKET UYGULANACAK GRUPLAR ve SAYILARI				
Sınıfı	Öğrenci anket sayısı	Veli anket sayısı	Yönetici anket sayısı	Öğretmen anket sayısı
5. sınıf	2	2	1 müdür	3
7. sınıf	2		2 müdür	
8. sınıf	2		yardımcısı	
Toplam	6	2	3	3

ANKET UYGULAMA YÖNERGESİ

Başkanlığımız tarafından yürütülen “İlköğretim Okullarında Temizlik ve Hijyen” konulu araştırmaya veri toplamak amacıyla hazırlanan anket aşağıda belirtilen hususlar göz önüne alınarak uygulanacaktır.

Genel Esaslar

1. Anketler **9** okulda, okul yöneticisi, öğretmen, veli ve öğrenciye uygulanacaktır.
2. Anket; uygulamak için seçilen **her bir okuldan** 5. sınıftan üç, 7. sınıftan üç, 8. sınıftan üç öğrenciye (toplam 9 öğrenci); belirtilen her sınıf düzeyinde 1 öğrenci velisine (toplam üç veli); 1 müdür, 2 müdür yardımcısına (toplam 3 okul yöneticisi); 2 branş, 1 sınıf öğretmenine (toplam 3 öğretmen) uygulanacaktır (Aşağıdaki tabloda olduğu gibi).

İl Millî Eğitim Müdürlüklerinin Yapacağı İş ve İşlemler:

1. Anket; uygulaması için büyükşehir belediye sınırları içerisinde **2** ilçe belirlenecek; belirlenen bu 2 ilçenin her birinden **3**'er okul seçilecek.
2. Anket uygulaması için büyükşehir belediyesi sınırları içerisinde olmayan **1** ilçe belirlenecek; belirlenen bu ilçenin **3** okulunda uygulanacak anketler gönderecek.
3. Anket uygulanacak okullar sosyo ekonomik düzeye göre belirlenecektir (Örneğin; büyükşehirde uygulanacak 6 okulun 2'si gelişmiş, 2'si orta düzeyde gelişmiş, 2'si az gelişmiş bölgedeki okullardan seçilecektir. Bu durum ilçeler için de geçerlidir.
4. İl ve ilçe merkezlerinde uygulanan anketlerin EARGED'e geri dönüşünün sağlanmasında gerekli önlemler il millî eğitim müdürlüklerince sağlanacaktır.

İlçe Millî Eğitim Müdürlüklerinin Yapacağı İş ve İşlemler

1. İlçe içinde **3** okul belirleyip ilden gelen anketlerin uygulanmasını sağlayacaktır.
2. Uygulama yapılacak okulların belirlenmesinde eğer sosyo ekonomik düzey farkı varsa bu durum göz önüne alınacaktır.
3. Uygulanan anketlerin il millî eğitim müdürlüklerine geri dönüşünü sağlayacaktır.

MEB

EARGED BAŞKANLIĞI

İRTİBAT: Ali ARDIÇ Tel: (312) 2303644-2304722/4119

Tablo: Her Okulda Anket Uygulanacak Gruplar ve Sayıları

İL: ADANA				
HER OKULDA ANKET UYGULANACAK GRUPLAR ve SAYILARI				
Sınıfı	Öğrenci anket sayısı	Veli anket sayısı	Yönetici anket sayısı	Öğretmen anket sayısı
5. sınıf	3	3	1 müdür	3
7. sınıf	3		2 müdür	
8. sınıf	3		yardımcısı	
Toplam	9	3	3	3

ANKET UYGULAMA YÖNERGESİ

Başkanlığımız tarafından yürütülen “İlköğretim Okullarında Temizlik ve Hijyen” konulu araştırmaya veri toplamak amacıyla hazırlanan anket aşağıda belirtilen hususlar göz önüne alınarak uygulanacaktır.

Genel Esaslar

1. Anketler 2 okulda, okul yöneticisi, öğretmen, veli ve öğrenciye uygulanacaktır.
2. Anket; uygulamak için seçilen **her bir okuldan** 5. sınıftan iki, 7. sınıftan iki, 8. sınıftan iki öğrenciye (toplam 6 öğrenci); 7 ve 8. sınıflarda okuyan öğrencilerden 1'er öğrenci velisine (toplam iki veli); 1 müdür, 2 müdür yardımcısına (toplam 3 okul yöneticisi); 2 branş, 1 sınıf öğretmenine (toplam 3 öğretmen) uygulanacaktır (Aşağıdaki tabloda olduğu gibi).

İl Millî Eğitim Müdürlüklerinin Yapacağı İş ve İşlemler:

1. Anket uygulaması için il merkezinde 2 ilköğretim okulu belirlenecek.
2. Anket uygulanacak okullar sosyo ekonomik düzeye göre belirlenecektir (Örneğin; uygulanacak 2 okulun 1'i gelişmiş, 1'i az gelişmiş bölgedeki okullardan seçilecektir.).
3. Anketlerin EARGED'e geri dönüşünün sağlanmasında gerekli önlemler il millî eğitim müdürlüklerince sağlanacaktır.

MEB

EARGED BAŞKANLIĞI

İRTİBAT: Ali ARDIÇ Tel: (312) 2303644-2304722/4119

Tablo: Her Okulda Anket Uygulanacak Gruplar ve Sayıları

İL: ISPARTA				
HER OKULDA ANKET UYGULANACAK GRUPLAR ve SAYILARI				
Sınıfı	Öğrenci anket sayısı	Veli anket sayısı	Yönetici anket sayısı	Öğretmen anket sayısı
5. sınıf	2		1 müdür	
7. sınıf	2	2	2 müdür	3
8. sınıf	2		yardımcısı	
Toplam	6	2	3	3

ANKET UYGULAMA YÖNERGESİ

Başkanlığımız tarafından yürütülen “İlköğretim Okullarında Temizlik ve Hijyen” konulu araştırmaya veri toplamak amacıyla hazırlanan anket aşağıda belirtilen hususlar göz önüne alınarak uygulanacaktır.

Genel Esaslar

1. Anketler **6** okulda, okul yöneticisi, öğretmen, veli ve öğrenciye uygulanacaktır.
2. Anket; uygulamak için seçilen **her bir okuldan** 5. sınıftan iki, 7. sınıftan iki, 8. sınıftan iki öğrenciye (toplam 6 öğrenci); belirtilen her sınıf düzeyinde 1 öğrenci velisine (toplam üç veli); 1 müdür, 2 müdür yardımcısına (toplam 3 okul yöneticisi); 2 branş, 1 sınıf öğretmenine (toplam 3 öğretmen) uygulanacaktır. (Aşağıdaki tabloda olduğu gibi).

İl Millî Eğitim Müdürlüklerinin Yapacağı İş ve İşlemler:

1. Anket uygulaması için il merkezinde **3** ilköğretim okulu belirlenecek.
2. Anket; uygulaması için **1** ilçe belirlenecek ve bu ilçe için 3 okulda uygulanacak anketler gönderecek.
3. Anket uygulanacak okullar sosyo ekonomik düzeye göre belirlenecektir (Örneğin; il merkezinde uygulanacak 3 okulun 1'i gelişmiş, 1'i orta düzeyde gelişmiş, 1'i az gelişmiş bölgedeki okullardan seçilecektir. Bu durum ilçeler için de geçerlidir.).
4. İl ve ilçe merkezlerinde uygulanan anketlerin EARGED'e geri dönüşünün sağlanmasında gerekli önlemler il millî eğitim müdürlüklerince sağlanacaktır.

İlçe Millî Eğitim Müdürlüklerinin Yapacağı İş ve İşlemler

1. İlçe içinde **3** okul belirleyip ilden gelen anketlerin uygulanmasını sağlayacaktır.
2. Uygulama yapılacak okulların belirlenmesinde eğer sosyo ekonomik düzey farkı varsa bu durum göz önüne alınacaktır.
3. Uygulanan anketlerin il millî eğitim müdürlüklerine geri dönüşünü sağlayacaktır.

MEB

EARGED BAŞKANLIĞI

İRTİBAT: Ali ARDIÇ Tel: (312) 2303644-2304722/4119

Tablo: Her Okulda Anket Uygulanacak Gruplar ve Sayıları

İL: KAHRAMANMARAŞ				
HER OKULDA ANKET UYGULANACAK GRUPLAR ve SAYILARI				
Sınıfı	Öğrenci anket sayısı	Veli anket sayısı	Yönetici anket sayısı	Öğretmen anket sayısı
5. sınıf	2	3	1 müdür	3
7. sınıf	2		2 müdür	
8. sınıf	2		yardımcısı	
Toplam	6	3	3	3

ANKET UYGULAMA YÖNERGESİ

Başkanlığımız tarafından yürütülen “İlköğretim Okullarında Temizlik ve Hijyen” konulu araştırmaya veri toplamak amacıyla hazırlanan anket aşağıda belirtilen hususlar göz önüne alınarak uygulanacaktır.

Genel Esaslar

1. Anketler 2 okulda, okul yöneticisi, öğretmen, veli ve öğrenciye uygulanacaktır.
2. Anket; uygulamak için seçilen **her bir okuldan** 5. sınıftan dört, 7. sınıftan dört, 8. sınıftan dört öğrenciye (toplam 12 öğrenci); belirtilen her sınıf düzeyinde 1 öğrenci velisine (toplam üç veli); 1 müdür, 2 müdür yardımcısına (toplam 3 okul yöneticisi); 2 branş, 1 sınıf öğretmenine (toplam 3 öğretmen) uygulanacaktır (Aşağıdaki tabloda olduğu gibi).

İl Millî Eğitim Müdürlüklerinin Yapacağı İş ve İşlemler:

1. Anket uygulaması için il merkezinde 2 ilköğretim okulu belirlenecek.
2. Anket uygulanacak okullar sosyo ekonomik düzeye göre belirlenecektir (Örneğin; uygulanacak 2 okulun 1'i gelişmiş, 1'i az gelişmiş bölgedeki okullardan seçilecektir.).
3. Anketlerin EARGED'e geri dönüşünün sağlanmasında gerekli önlemler il millî eğitim müdürlüklerince sağlanacaktır.

MEB

EARGED BAŞKANLIĞI

İRTİBAT: Ali ARDIÇ Tel: (312) 2303644-2304722/4119

Tablo: Her Okulda Anket Uygulanacak Gruplar ve Sayıları

İL: BOLU				
HER OKULDA ANKET UYGULANACAK GRUPLAR ve SAYILARI				
Sınıfı	Öğrenci anket sayısı	Veli anket sayısı	Yönetici anket sayısı	Öğretmen anket sayısı
5. sınıf	4	3	1 müdür	3
7. sınıf	4		2 müdür	
8. sınıf	4		yardımcısı	
Toplam	12	3	3	3

ANKET UYGULAMA YÖNERGESİ

Başkanlığımız tarafından yürütülen “İlköğretim Okullarında Temizlik ve Hijyen” konulu araştırmaya veri toplamak amacıyla hazırlanan anket aşağıda belirtilen hususlar göz önüne alınarak uygulanacaktır.

Genel Esaslar

1. Anketler 4 okulda, okul yöneticisi, öğretmen, veli ve öğrenciye uygulanacaktır.
2. Anket; uygulamak için seçilen **her bir okuldan** 5. sınıftan iki, 7. sınıftan iki, 8. sınıftan iki öğrenciye (toplam 6 öğrenci); 7 ve 8. sınıflarda okuyan öğrencilerden 1'er öğrenci velisine (toplam iki veli); 1 müdür, 2 müdür yardımcısına (toplam 3 okul yöneticisi); 2 branş, 1 sınıf öğretmenine (toplam 3 öğretmen) uygulanacaktır (Aşağıdaki tabloda olduğu gibi).

İl Millî Eğitim Müdürlüklerinin Yapacağı İş ve İşlemler:

1. Anket uygulaması için il merkezinde 2 ilköğretim okulu belirlenecek
2. Anket; uygulaması için 1 ilçe belirlenecek; bu ilçe için 2 okulda uygulanacak anketler gönderilecek.
3. Anket uygulanacak okullar sosyo ekonomik düzeye göre belirlenecektir (Örneğin; il merkezinde uygulanacak 2 okulun 1'i gelişmiş, 1'i az gelişmiş bölgedeki okullardan seçilecektir. Bu durum ilçeler için de geçerlidir.).
4. İl ve ilçe merkezlerinde uygulanan anketlerin EARGED'e geri dönüşünün sağlanmasında gerekli önlemler il millî eğitim müdürlüklerince sağlanacaktır.

İlçe Millî Eğitim Müdürlüklerinin Yapacağı İş ve İşlemler

1. İlçe içinde 2 okul belirleyip ilden gelen anketlerin uygulanmasını sağlayacaktır.
2. Uygulama yapılacak okulların belirlenmesinde eğer sosyo ekonomik düzey farkı varsa bu durum göz önüne alınacaktır.
3. Uygulanan anketlerin il millî eğitim müdürlüklerine geri dönüşünü sağlayacaktır.

MEB

EARGED BAŞKANLIĞI

İRTİBAT: Ali ARDIÇ Tel: (312) 2303644-2304722/4119

Tablo: Her Okulda Anket Uygulanacak Gruplar ve Sayıları

İL: TOKAT				
HER OKULDA ANKET UYGULANACAK GRUPLAR ve SAYILARI				
Sınıfı	Öğrenci anket sayısı	Veli anket sayısı	Yönetici anket sayısı	Öğretmen anket sayısı
5. sınıf	2	2	1 müdür	3
7. sınıf	2		2 müdür	
8. sınıf	2		yardımcısı	
Toplam	6	2	3	3

ANKET UYGULAMA YÖNERGESİ

Başkanlığımız tarafından yürütülen “İlköğretim Okullarında Temizlik ve Hijyen” konulu araştırmaya veri toplamak amacıyla hazırlanan anket aşağıda belirtilen hususlar göz önüne alınarak uygulanacaktır.

Genel Esaslar

1. Anketler 2 okulda, okul yöneticisi, öğretmen, veli ve öğrenciye uygulanacaktır.
2. Anket; uygulamak için seçilen **her bir okuldan** 5. sınıftan iki, 7. sınıftan iki, 8. sınıftan iki öğrenciye (toplam 6 öğrenci); belirtilen her sınıf düzeyinde 1 öğrenci velisine (toplam üç veli); 1 müdür, 2 müdür yardımcısına (toplam 3 okul yöneticisi); 2 branş, 1 sınıf öğretmenine (toplam 3 öğretmen) uygulanacaktır (Aşağıdaki tabloda olduğu gibi).

İl Millî Eğitim Müdürlüklerinin Yapacağı İş ve İşlemler:

1. Anket uygulaması için il merkezinde 2 ilköğretim okulu belirlenecek.
2. Anket uygulanacak okullar sosyo ekonomik düzeye göre belirlenecektir (Örneğin; uygulanacak 2 okulun 1'i gelişmiş, 1'i az gelişmiş bölgedeki okullardan seçilecektir.).
3. Anketlerin EARGED'e geri dönüşünün sağlanmasında gerekli önlemler il millî eğitim müdürlüklerince sağlanacaktır.

MEB

EARGED BAŞKANLIĞI

İRTİBAT: Ali ARDIÇ Tel: (312) 2303644-2304722/4119

Tablo: Her Okulda Anket Uygulanacak Gruplar ve Sayıları

İL: GÜMÜŞHANE				
HER OKULDA ANKET UYGULANACAK GRUPLAR ve SAYILARI				
Sınıfı	Öğrenci anket sayısı	Veli anket sayısı	Yönetici anket sayısı	Öğretmen anket sayısı
5. sınıf	2		1 müdür	
7. sınıf	2	3	2 müdür	3
8. sınıf	2		yardımcısı	
Toplam	6	3	3	3

ANKET UYGULAMA YÖNERGESİ

Başkanlığımız tarafından yürütülen “İlköğretim Okullarında Temizlik ve Hijyen” konulu araştırmaya veri toplamak amacıyla hazırlanan anket aşağıda belirtilen hususlar göz önüne alınarak uygulanacaktır.

Genel Esaslar

1. Anketler **8** okulda, okul yöneticisi, öğretmen, veli ve öğrenciye uygulanacaktır.
2. Anket; uygulamak için seçilen **her bir okuldan** 5. sınıftan üç, 7. sınıftan üç, 8. sınıftan üç öğrenciye (toplam 9 öğrenci); 5. sınıfta okuyan öğrencilerden ikisinin, 7. ve 8. sınıflarda okuyan öğrencilerden birisinin velisine (toplam 4 veli); 1 müdür, 2 müdür yardımcısına (toplam 3 okul yöneticisi); 2 branş, 1 sınıf öğretmenine (toplam 3 öğretmen) uygulanacaktır (Aşağıdaki tabloda olduğu gibi).

İl Millî Eğitim Müdürlüklerinin Yapacağı İş ve İşlemler:

1. Anket; uygulaması için büyükşehir belediye sınırları içerisinde **2** ilçe belirlenecek; belirlenen bu 2 ilçenin her birinden **3**'er okul seçilecek.
2. Anket uygulaması için büyükşehir belediyesi sınırları içersinde olmayan **1** ilçe belirlenecek; belirlenen bu ilçenin **2** okulunda uygulanacak anketler gönderecek.
3. Anket uygulanacak okullar sosyo ekonomik düzeye göre belirlenecektir (Örneğin; büyükşehirde uygulanacak 6 okulun 2'si gelişmiş, 2'si orta düzeyde gelişmiş, 2'si az gelişmiş bölgedeki okullardan seçilecektir. Bu durum ilçeler için de geçerlidir.
4. İl ve ilçe merkezlerinde uygulanan anketlerin EARGED'e geri dönüşünün sağlanmasında gerekli önlemler il millî eğitim müdürlüklerince sağlanacaktır.

İlçe Millî Eğitim Müdürlüklerinin Yapacağı İş ve İşlemler

1. İlçe merkezinde **2** okul belirleyip ilden gelen anketlerin uygulamasını sağlamak.
2. Uygulama yapılacak okulların belirlenmesinde eğer sosyo ekonomik düzey farkı varsa bu durum göz önüne alınacaktır.
3. Uygulanan anketlerin il millî eğitim müdürlüklerine geri dönüşünü sağlayacaktır.

MEB

EARGED BAŞKANLIĞI

İRTİBAT: Ali ARDIÇ Tel: (312) 2303644-2304722/4119

Tablo: Her Okulda Anket Uygulanacak Gruplar ve Sayıları

İL: GAZİANTEP				
HER OKULDA ANKET UYGULANACAK GRUPLAR ve SAYILARI				
Sınıfı	Öğrenci anket sayısı	Veli anket sayısı	Yönetici anket sayısı	Öğretmen anket sayısı
5. sınıf	3	4	1 müdür	3
7. sınıf	3		2 müdür	
8. sınıf	3		yardımcısı	
Toplam	9	4	3	3

ANKET UYGULAMA YÖNERGESİ

Başkanlığımız tarafından yürütülen “İlköğretim Okullarında Temizlik ve Hijyen” konulu araştırmaya veri toplamak amacıyla hazırlanan anket aşağıda belirtilen hususlar göz önüne alınarak uygulanacaktır.

Genel Esaslar

1. Anketler 4 okulda, okul yöneticisi, öğretmen, veli ve öğrenciye uygulanacaktır.
2. Anket; uygulamak için seçilen **her bir okuldan** 5. sınıftan üç, 7. sınıftan üç, 8. sınıftan üç öğrenciye (toplam 9 öğrenci); belirtilen her sınıf düzeyinde 1 öğrenci velisine (toplam üç veli); 1 müdür, 2 müdür yardımcısına (toplam 3 okul yöneticisi); 1 branş, 1 sınıf öğretmenine (toplam 2 öğretmen) uygulanacaktır (Aşağıdaki tabloda olduğu gibi).

İl Millî Eğitim Müdürlüklerinin Yapacağı İş ve İşlemler:

1. Anket uygulaması için il merkezinde 2 ilköğretim okulu belirlenecek.
2. Anket; uygulaması için 1 ilçe belirlenecek; ve bu ilçe için 2 okulda uygulanacak anketler gönderilecek.
3. Anket uygulanacak okullar sosyo ekonomik düzeye göre belirlenecektir (Örneğin; il merkezinde uygulanacak 2 okulun 1'i gelişmiş, 1'i az gelişmiş bölgedeki okullardan seçilecektir. Bu durum ilçeler için de geçerlidir.).
4. İl ve ilçe merkezlerinde uygulanan anketlerin EARGED'e geri dönüşünün sağlanmasında gerekli önlemler il millî eğitim müdürlüklerince sağlanacaktır.

İlçe Millî Eğitim Müdürlüklerinin Yapacağı İş ve İşlemler

1. İlçe içinde 2 okul belirleyip ilden gelen anketlerin uygulanmasını sağlayacaktır.
2. Uygulama yapılacak okulların belirlenmesinde eğer sosyo ekonomik düzey farkı varsa bu durum göz önüne alınacaktır.
3. Uygulanan anketlerin il millî eğitim müdürlüklerine geri dönüşünü sağlayacaktır.

MEB

EARGED BAŞKANLIĞI

İRTİBAT: Ali ARDIÇ Tel: (312) 2303644-2304722/4119

Tablo: Her Okulda Anket Uygulanacak Gruplar ve Sayıları

İL: MARDİN				
HER OKULDA ANKET UYGULANACAK GRUPLAR ve SAYILARI				
Sınıfı	Öğrenci anket sayısı	Veli anket sayısı	Yönetici anket sayısı	Öğretmen anket sayısı
5. sınıf	3	3	1 müdür	2
7. sınıf	3		2 müdür	
8. sınıf	3		yardımcısı	
Toplam	9	3	3	2

ANKET UYGULAMA YÖNERGESİ

Başkanlığımız tarafından yürütülen “İlköğretim Okullarında Temizlik ve Hijyen” konulu araştırmaya veri toplamak amacıyla hazırlanan anket aşağıda belirtilen hususlar göz önüne alınarak uygulanacaktır.

Genel Esaslar

1. Anketler 2 okulda, okul yöneticisi, öğretmen, veli ve öğrenciye uygulanacaktır.
2. Anket; uygulamak için seçilen **her bir okuldan** 5. sınıftan dört, 7. sınıftan dört, 8. sınıftan dört öğrenciye (toplam 12 öğrenci); 5. sınıfta okuyan öğrencilerden ikisinin, 7. ve 8. sınıflarda okuyan öğrencilerden birisinin velisine (toplam 4 veli); 1 müdür, 2 müdür yardımcısına (toplam 3 okul yöneticisi); 1 branş, 1 sınıf öğretmenine (toplam 2 öğretmen) uygulanacaktır (Aşağıdaki tabloda olduğu gibi).

İl Millî Eğitim Müdürlüklerinin Yapacağı İş ve İşlemler:

1. Anket uygulaması için il merkezinde 2 ilköğretim okulu belirlenecek
2. Anket uygulanacak okullar sosyo ekonomik düzeye göre belirlenecektir (Örneğin; uygulanacak 2 okulun 1'i gelişmiş, 1'i az gelişmiş bölgedeki okullardan seçilecektir.).
3. Anketlerin EARGED'e geri dönüşünün sağlanmasında gerekli önlemler il millî eğitim müdürlüklerince sağlanacaktır.

MEB

EARGED BAŞKANLIĞI

İRTİBAT: Ali ARDIÇ Tel: (312) 2303644-2304722/4119

Tablo: Her Okulda Anket Uygulanacak Gruplar ve Sayıları

İL: ŞIRNAK				
HER OKULDA ANKET UYGULANACAK GRUPLAR ve SAYILARI				
Sınıfı	Öğrenci anket sayısı	Veli anket sayısı	Yönetici anket sayısı	Öğretmen anket sayısı
5. sınıf	4	4	1 müdür	2
7. sınıf	4		2 müdür	
8. sınıf	4		yardımcısı	
Toplam	12	4	3	2

ANKET UYGULAMA YÖNERGESİ

Başkanlığımız tarafından yürütülen “İlköğretim Okullarında Temizlik ve Hijyen” konulu araştırmaya veri toplamak amacıyla hazırlanan anket aşağıda belirtilen hususlar göz önüne alınarak uygulanacaktır.

Genel Esaslar

1. Anketler **3** okulda, okul yöneticisi, öğretmen, veli ve öğrenciye uygulanacaktır.
2. Anket; uygulamak için seçilen **her bir okuldan** 5. sınıftan iki, 7. sınıftan iki, 8. sınıftan iki öğrenciye (toplam 6 öğrenci); belirtilen her sınıf düzeyinde 1 öğrenci velisine (toplam üç veli); 1 müdür, 2 müdür yardımcısına (toplam 3 okul yöneticisi); 2 branş, 1 sınıf öğretmenine (toplam 3 öğretmen) uygulanacaktır (Aşağıdaki tabloda olduğu gibi).

İl Millî Eğitim Müdürlüklerinin Yapacağı İş ve İşlemler:

1. Anket uygulaması için il merkezinde **2** ilköğretim okulu belirlenecek.
2. Anket; uygulaması için **1** ilçe belirlenecek; ve bu ilçe için **1** okulda uygulanacak anketler gönderilecek.
3. Anket uygulanacak okullar sosyo ekonomik düzeye göre belirlenecektir (Örneğin; il merkezinde uygulanacak 2 okulun 1'i gelişmiş, 1'i az gelişmiş bölgedeki okullardan seçilecektir Bu durum ilçeler için de geçerlidir.).
4. İl ve ilçe merkezlerinde uygulanan anketlerin EARGED'e geri dönüşünün sağlanmasında gerekli önlemler il millî eğitim müdürlüklerince sağlanacaktır.

İlçe Millî Eğitim Müdürlüklerinin Yapacağı İş ve İşlemler

1. İlçe içinde **1** okul belirleyip ilden gelen anketlerin uygulanmasını sağlayacaktır.
2. Uygulama yapılacak okulların belirlenmesinde eğer sosyo ekonomik düzey farkı varsa bu durum göz önüne alınacaktır.
3. Uygulanan anketlerin il millî eğitim müdürlüklerine geri dönüşünü sağlayacaktır.

MEB

EARGED BAŞKANLIĞI

İRTİBAT: Ali ARDIÇ Tel: (312) 2303644-2304722/4119

Tablo: Her Okulda Anket Uygulanacak Gruplar ve Sayıları

İL: ELAZIĞ				
HER OKULDA ANKET UYGULANACAK GRUPLAR ve SAYILARI				
Sınıfı	Öğrenci anket sayısı	Veli anket sayısı	Yönetici anket sayısı	Öğretmen anket sayısı
5. sınıf	2	3	1 müdür	3
7. sınıf	2		2 müdür	
8. sınıf	2		yardımcısı	
Toplam	6	3	3	3

ANKET UYGULAMA YÖNERGESİ

Başkanlığımız tarafından yürütülen “İlköğretim Okullarında Temizlik ve Hijyen” konulu araştırmaya veri toplamak amacıyla hazırlanan anket aşağıda belirtilen hususlar göz önüne alınarak uygulanacaktır.

Genel Esaslar

1. Anketler **2** okulda, okul yöneticisi, öğretmen, veli ve öğrenciye uygulanacaktır.
2. Anket; uygulamak için seçilen **her bir okuldan** 5. sınıftan iki, 7. sınıftan iki, 8. sınıftan iki öğrenciye (toplam 6 öğrenci); 7. ve 8. sınıflarda okuyan öğrencilerden 1'er öğrenci velisine (toplam 2 veli); 1 müdür, 2 müdür yardımcısına (toplam 3 okul yöneticisi); 1 branş, 1 sınıf öğretmenine (toplam 2 öğretmen) uygulanacaktır (Aşağıdaki tabloda olduğu gibi).

İl Millî Eğitim Müdürlüklerinin Yapacağı İş ve İşlemler:

3. Anket uygulaması için il merkezinde **2** ilköğretim okulu belirlenecek
1. Anket uygulanacak okullar sosyo ekonomik düzeye göre belirlenecektir (Örneğin; uygulanacak 2 okulun 1'i gelişmiş, 1'i az gelişmiş bölgedeki okullardan seçilecektir.).
3. Anketlerin EARGED'e geri dönüşünün sağlanmasında gerekli önlemler il millî eğitim müdürlüklerince sağlanacaktır.

MEB

EARGED BAŞKANLIĞI

İRTİBAT: Ali ARDIÇ Tel: (312) 2303644-2304722/4119

Tablo: Her Okulda Anket Uygulanacak Gruplar ve Sayıları

İL: BİNGÖL				
HER OKULDA ANKET UYGULANACAK GRUPLAR ve SAYILARI				
Sınıfı	Öğrenci anket sayısı	Veli anket sayısı	Yönetici anket sayısı	Öğretmen anket sayısı
5. sınıf	2	2	1 müdür	2
7. sınıf	2		2 müdür	
8. sınıf	2		yardımcısı	
Toplam	6	2	3	2

ANKET UYGULAMA YÖNERGESİ

Başkanlığımız tarafından yürütülen “İlköğretim Okullarında Temizlik ve Hijyen” konulu araştırmaya veri toplamak amacıyla hazırlanan anket aşağıda belirtilen hususlar göz önüne alınarak uygulanacaktır.

Genel Esaslar

1. Anketler 2 okulda, okul yöneticisi, öğretmen, veli ve öğrenciye uygulanacaktır.
2. Anket; uygulamak için seçilen **her bir okuldan** 5. sınıftan üç, 7. sınıftan üç, 8. sınıftan üç öğrenciye (toplam 9 öğrenci); 5. sınıfta okuyan öğrencilerden ikisinin, 7. ve 8. sınıflarda okuyan öğrencilerden birisinin velisine (toplam 4 veli); 1 müdür, 2 müdür yardımcısına (toplam 3 okul yöneticisi); 1 branş, 1 sınıf öğretmenine (toplam 2 öğretmen) uygulanacaktır (Aşağıdaki tabloda olduğu gibi).

İl Millî Eğitim Müdürlüklerinin Yapacağı İş ve İşlemler:

1. Anket uygulaması için il merkezinde 2 ilköğretim okulu belirlenecek
2. Anket uygulanacak okullar sosyo ekonomik düzeye göre belirlenecektir (Örneğin; uygulanacak 2 okulun 1'i gelişmiş, 1'i az gelişmiş bölgedeki okullardan seçilecektir.).
3. Anketlerin EARGED'e geri dönüşünün sağlanmasında gerekli önlemler il millî eğitim müdürlüklerince sağlanacaktır.

MEB

EARGED BAŞKANLIĞI

İRTİBAT: Ali ARDIÇ Tel: (312) 2303644-2304722/4119

Tablo: Her Okulda Anket Uygulanacak Gruplar ve Sayıları

İL: MUŞ				
HER OKULDA ANKET UYGULANACAK GRUPLAR ve SAYILARI				
Sınıfı	Öğrenci anket sayısı	Veli anket sayısı	Yönetici anket sayısı	Öğretmen anket sayısı
5. sınıf	3	4	1 müdür	2
7. sınıf	3		2 müdür	
8. sınıf	3		yardımcısı	
Toplam	9	4	3	2

